

13610 / I

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C8

ASIA: v. 1930.

.....
.....
.....

3610/I

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: Cg

ASIA:

Ministeri Astromin raportti no 1.
Washington

9/1 1930.

Asiakirjavihko sisältää 14 kirjoitettua lehteä
Valtionarkistossa 26. 11. 1962

M. L. Linninen

Finnish Legation

Tammikuun 9 p. 1930

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
N:o	2/180	hac. 10. 1930
29/1. 30	N:o	Liik.
RYHMÄ	OSASTO	ACIA
5	Cg	

Herra Ulkoasiainministeri:

Ohellisena minulla on kunnia lähettää tämän vuoden
raporttini no. 1:

Uuden laivastokonferenssin kynnyksellä.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, mitä suurimman
kunnioitukseni vakuutus.

L. Astor.

Herra Hjalmar J. Procope
Suomen Ulkoasiainministeri
y.m., y.m., y.m.
Helsinki

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
2/190 he. 1930		
28/1.30	vuoden 1930	LML
KYHMA	GLASTO	ACIA
5	08	

Washingtonissa olevan lähettilään

raportti N:o I

tammikuun 9 päivältä.

Uuden laivastokonferenssin kynnyksellä.

Vuoden 1928 raporteissa no. 2 ja 6 käsittelin verrattain tyhjentävästi Amerikan laivaston laajentamiskysymystä. Senjälkeen on asiasta ilmestynyt kirjallisuudessa varsin pätevä esitys, nimittäin Mr. Howlandin toimittamassa "American Foreign Relations 1928", joka löytyy Ulkoasiainministeriön kirjastossa ja johon tässä viitataan, mikäli asian yleisiin perusteisiin halutaan valaistusta.

Kuluneen vuoden aikana Yhdysvaltain ja Ison-Britannian välillä on koetettu tasoittaa pois esteet, jotka kolmen vallan konferenssissa Genevessä 1927 tekivät tulosten saavuttamisen mahdottomaksi. Raportissani pääministeri MacDonaldin käynnistä olen maininnut tuloksesta, Englannin suostumuksesta pariteettiin. Huolimatta siitä, että niin Amerikan kuin Englanninkin taholta on moneen kertaan korostettu, että neuvottelut olivat luonteeltaan alustavia ja tulokset ehdollisia, toisin sanoen riippuvia siitä, että muiden valtain kanssa päästään edelläolevissa neuvotteluissa tuloksiin, jotka sallivat Englannin laivaston supistamisen, Europan lehdet kaikista päätteän ovat antaneet näille neuvotteluille ja niiden tuloksille suuremman ja lopullisemman merkityksen. Näyttääpä siltä, kuin yksinpä Englannin ja Amerikan välisestä sotilaallisesta liitosta puhuminen demotiaista huolimatta jatkuisi. Ne jotka näihin puheisiin uskovat, eivät ota huomioon kuinka syvälle on Amerikan kansan ja kongressin tietoisuuteen juurtunut Yhdysvaltain ensimmäisen presidentin neuvoon perustuva tra-

ditioni pysytellä syrjässä europalaisiin ristiriitoihin sotkeutumista aiheuttavista liitoista ("entangling alliances"). Jos joku Yhdysvaltain hallitus kuinka haluaisi tehdä edessä olevia asioita edistävän liiton jonkun toisen vallan kanssa, se tietäisi, ettei sellaista liittoa saataisi voimaan niinkauvan kuin mieliala senaatissa on se mikä se on.

Vereksenä esimerkkinä siitä, kuinka herkkä tšekäläinen yleinen mielipide on reageeraamaan väitteille, ettei Amerikalla olisi kädet vapaat kaikissa tilanteissa, mainittakoon, että pari viikkoa sitten esiintyi sanomalehdissä kiivaitten kirjoitusten tulva vain sen johdosta, että sanomalehtisähkeet Lontoosta olivat Englannin "valkoisesta paperista" (White Paper, joka koski kansainliiton valinnanvaraisen klausulin allekirjoittamista) lainanneet sanat, joiden mukaan vastaisuudessa sodan sattuessa ei tule olemaan puolueettomia valtoja. Valtiosihtööri Stimson joulukuun 30 p:nä julkaistavaksi antamassaan lausunnossa ilmoitti saaneensa p.o. asiakirjan ja huomanneensa, että kysymyksessä oleva lause soveltui vain K.L:n jäseniin, eikä siis Yhdysvaltoihin. Tämä lausunto, sekä p.o. asiakirjan Amerikan lehdissä julkaiseminen, näytti tällä kertaa riittävän mielten rauhoittamiseen. Mutta eräitten senaatin jäsenten lausunnot viittaavat siihen, että epävarmuutta vieläkin on olemassa siitä, mikä käsitys Englannissa asiasta on vallalla. Viitataan lähinnä seuraavaan valkoisen asiakirjan kohtaan:

"Public opinion in this country is naturally sensitive as regards any action which might be considered as unduly limiting the exercise of British sea power in time of war. But the whole situation has been built up on the assumption that there is nothing illegitimate in the use of war as an instrument of national policy, and, as a necessary corollary, that the position and rights of neutrals are entirely independent of the circumstances of any war which may be in progress. This assumption is no longer valid as regards states which are members of the league and parties to the peace pact."

Mr. Stimsonin lausunnon jälkeen esiintyneissä kommentaareissa näyttää olevan vallitsevana sävynä, että hänen selityksensä joka tapauksessa on ainoa minkä Amerika asiasta hyväksyy.

Mainittakoon tässä lyhykäisyydessä pohja, millä Yhdysvallat ja Englanti ilmoitetaan toivovan asiain Lontoossa pian alkavissa neuvotteluissa järjestyvän. Yhdysvaltain päätös pitää huolta siitä, että sen laivasto, ei ainoastaan taistelulaivoihin, vaan myöskin risteilijöihin ja apualuksiin on oleva "second^{to} line", pysyy lujana. Oso-Britannia, jonka laivastoon vertaaminen varsinaisesti tulee kysymykseen, tietää Yhdysvalloilla olevan resursseja ja kongressilla päättäväisyyttä toteuttaa tämä vaatimus, rakensipa Englanti kuinka suuren laivaston tahansa. Genevessä kysymys risteilijätonnistosta ajoi neuvottelut karille. Ennenkuin tuloksiin muiden kanssa voitiin päästä, Ison-Britannian ja Yhdysvaltain oli keskenään sovittava. Viime syksynä Lontoosta ilmoitettiin ambassadööri Dawsin ja pääm. MacDonaldin neuvotteluissa tulleen alustavasti ehdotukseen, jonka mukaan Iso-Britannia vähentäisi Genevessä esittämiään vaatimuksia risteilijöihin nähden siten, että se tyytyisi 50:een (70 asemasta). Näistä 15 olisi 10,000 tonnin alusta 8 tuuman tykeillä ja kokonaismäärä 339,000. Amerika tyytyisi 36 risteilijään, joista 21 olisi 10,000 tonnin, 8 tuuman tykillä ja 315,000 kokonaistonnistoon. Tämä suhde suunniteltiin saavutettavan vuoden 1936 jälkeen. Täten Yhdysvalloilla tulisi olemaan 10,000 tonnin risteilijöitä kuusi enemmän kuin Englannilla, mutta 24,000 tonnia pienempi kokonaistonnisto. Silloin jällellä oleva eroavaisuus molempain valtain kannassa ilmoitettiin olevan siinä, että Iso-Britannia halusi, että Yhdysvallat tyytyisivät 18:aan 10,000 tonnin alukseen ja rakentaisivat sen sijaan 30,000 tonnia pienempiä 6 tuuman tykeillä aseistettuja.

On syytä huomauttaa, että edellä olevat tiedot eivät ole

tšekäläisistä virallisista lähteistä. Amerikan taholta nimittäin neuvottelujen tuloksia ei ole yksityiskohtaisesti ilmoitettu. Ne ovat tšekäläisistä lehdistä, jotka nojautuvat Mr. MacDonald'in Lontoossa esittämiin ilmoituksiin, joita täällä ei ole peruutettu. Olettaen ne oikeiksi niistä selviää, etteivät Yhdysvallat alustavissa neuvotteluissa ole päässeet tuloksiin, jotka osoittaisivat presidentti Coolidgen olleen liiaksi pessimistisen selittäessään kolmen vallan neuvottelujen Genevessä osoittaneen, etteivät Yhdysvallat pääsisi pariteettiin rakentamatta tuntuvasti lisää laivoja. Amerikan nykyinen ohjelma, joka mainitun konferenssin jälkeen saatiin hyväksytyksi, kongressin viime vuoden helmikuulla valtuuttaessa viidentoista risteilijän (ja yhden lentokone-emä-laivan) rakentamisen, asettaa Yhdysvaltain risteilijätonniston 300,000:ksi. Jos niinkin onnellisesti kävisi, että neuvottelut muodostuisivat sellaisiksi, että Iso-Britannia voisi tyytyä tuohon Amerikan kanssa alustavasti sovittuun 339,000 tonniin, Amerikalla olisi oikeus suorittaa loppuun 13:n rakentaminen valtuutetusta 15:stä 10,000 tonnin aluksesta, sekä lisäksi rakentaa viisi kuuden tuuman tykeillä varustettua risteilijää, päästäkseen vahvuuteen, joka ottamalla huomioon suurten yksikköjen suhteellisesti suuri taisteluarvo vastaisi Englannin harvempia suuria aluksia käsittävää risteilijälaivastoa.

Näin ollen Yhdysvaltain asema nyt edessä olevissa neuvotteluissa on varsin epäedullinen verrattuna sen asemaan Washingtonin konferenssissa, jolloin se heti aluksi saattoi tarjoutua vähentämään taistelulaivatonnistoa. Nythän näyttää siltä, kuin sen parhaimmassakin tapauksessa olisi asetuttava kysymykseen tällä kertaa lähinnä tulevaan sotalaiva-laatuun nähden sille kannalle, että sen on pidätettävä oikeus tonnistonsa lisäämiseen, ja vaadittava muilta risteilijä-ohjelmiensa supistamista.

Tämän tosiasian edessä paljon siitä optimismistä, joka he-

räsi ambassadööri Gibson'in Genevessä huntikuulla aiheuttaman edullisen reaktionin johdosta, näyttää häipyneen. Käsitetään, että edessä on edelleenkin erittäin suuria vaikeuksia. Onpa kuulunut, että toiveet varustusten rajoittamiseksi tälläkin kertaa pääasiassa keskittyisivät mahdollisuuteen rajoittaa taistelulaivoja ja siten välillisesti aiheuttaa apualuksienkin vähentämistä.

Huolimatta siitä, että alustavissa neuvotteluissa vaikeuksia Genevessä etupäässä tuottanut risteilijäkysymys on ollut etualalla. Yhdysvaltain hallitus pitää Lontoon konferenssia sopivana tilaisuutena taistelulaivakysymyksen uudelleen esilleottamiseksi. Koska se aika lähestyy, jolloin Washingtonin sopimuksen mukaan taistelulaivoja jälleen saadaan rakentaa, Yhdysvaltain hallitus aikoo koettaa saada aikaan neuvotteluja mainitun sopimuksen allekirjoittajain kanssa rakennusten lykkäämisestä tai rakentamisen rajoittamisesta, siten saadakseen syntymään vähennystä taistelulaivain aiheuttamissa menoissa. Valtiosihteeri Stimson on nimenomaa lausunut itse kuuluvansa niihin, jotka ovat sitä mieltä, että taistelulaivat edelleenkin ovat merilaivaston ydin.

Hävittäjien ja vedenalaisten rajoittamista valtiosihteeri Stimson on ilmoittanut Yhdysvaltain harrastavan, mutta lentokone-emälaivoista hänen lausunnossaan ei mitään mainita.

Yhdysvallat luonnollisesti ovat välittömimmin intresseerattuja Ison-Britannian ja Japanin kanssa sopimisesta. Vaikka Japanin kanssa ei alustavia neuvotteluja ole käyty siinä mielessä kuin Englannin kanssa, on ollut ilmeistä, että molemmin puolin on koetettu kasvattaa ja kehittää edullista mielialaa neuvotteluja varten. Erittäin onnistuneena sitä tarkoitavana eleenä Japanin puolelta voidaan pitää Japanin delegationin käyntiä Washingtonissa, jouluk. 17-20 p:nä, sen ollessa matkalla

Lontooseen. Yhdysvaltain alueelle astumisen hetkestä delegaationin jäsenet olivat mitä suurimman huomaavaisuuden kohteina. Washingtonissa tapahtuville alustaville keskusteluille onnistuttiin vakuutuksista päätellen antaa mitä sydämmellisimän sävy.

Eroavaisuudet Japanin ja Yhdysvaltain kannoissa ovat olleet ennakoita tunnettuja. Koska niiden tässä mainitseminen osaltaan valaisee Yhdysvaltain kantaa tulevassa konferenssissa, luoteltakoon julkisuuteen tulleet eroavaisuudet tässä.

Japanilaiset väittävät suuren vedenalaisten tonniston määrän olevan tarpeellisen sen puolustukselle. Yhdysvallat taas sen ovat samaa mieltä kuin Iso-Britannia, että vedenalaisten laaja käyttö on vastoin ihmisyyden ja sivistyneen sodankäynnin sääntöjä, koska nyttemmin, kuten väitetään, niiden hyökkäykset voidaan tehdä tehottomiksi sotalaivoihin nähden, joten niitä pääasiassa käytettäisiin aseettomia kauppalaivoja vastaan.

Japani ei tahtoisi tyytyä pienempään kuin 70 prosentin suhdeluukuun apualusten, risteilijöin, hävittäjien ja vedenalaisten tonnistoon nähden verrattuna kahden suurimman merivallan tonnistoon. Yhdysvallat pitävät kiinni taistelulaivoihin nähden päätetyn suhteen soveltamisesta, 5,5,3, eli siis 60 prosentista Japanille.

Japanilaiset kannattavat lentokoneemäläivain rajoittamista sekä kokoon että kokonaistonnistoon nähden. Japanilaiset pitävät 10,000 tonnin risteilijöitä liian suurina, ja haluavat saada risteilijätonniston kehitetyksi 8,000 tonnin yksikköjä suurimpina pitäen. Jos amerikkalaisten suosimassa 10,000 tonnin koossa pysytään, japanilaiset vaativat 70 prosentin suhdeluvun. - Mitä hävittäjiin ja vedenalaisiin tulee, Japani tulee ehdotta-
- että 70 % suhdeluku lasketaan
maan niille yhteisesti ja että sen rajoissa hävittäjiä voi olla esimerkiksi 60 %, ja vedenalaisia 80 %.

Amerikan ja Japanin delegationien välillä tapahtuneiden

keskustelujen jälkeen julkisuuteen laskettiin seuraava yhteinen lausunto:

"Keskustelut koskivat laivastosopimuksiin liittyvää yleistä filosofiaa ja edessä olevan konferenssin tarjoamia mahdollisuuksia. Kosketeltiin Washingtonin konferenssin hyviä tuloksia ja niiden kartuttamisen mahdollisuuksia.

"Huomasimme, että molemmilla mailla oli samat yleiset päämäärät, nimittäin kestävän kansainvälisen hyväntahtoisuuden aikaansaaminen laivasto-rakennus-kilpailun lopettamisen kautta. Suorasti ja ystävällisessä hengessä kumpikin delegaationi esitti kantansa karkein ääriiviivoin. Keskustelu ei mennyt yksityiskohtiin eikä numeroihin niiden kuullessa konferenssissa suoritettaviin tehtäviin, koska niistä asioista voidaan keskustella vasta kaikkien osaaottavien maiden läsnäollessa."

Ennen Japanin delegaationin maasta lähtöä sen johtaja, hra Wakatsuki ilmaisi Japanin delegaationin tulevan kannattamaan ehdotusta taistelulaivain rakentamisloman jatkamista vuoteen 1936, jos sellainen ehdotus joltain taholta tehtäisiin. Toisin sanoen, jos Lontoon konferenssissa ehdotetaan, ettei taistelulaivoja aleta rakentaa Washingtonin konferenssissa päätetyn kymmenen vuoden umpeen kuluttua, vaan tämä väliaika ehdotetaan uloitettavaksi 1936:een, Japani tulee sitä kannattamaan.

Hyvän mielialan ylläpitämistä tarkoittavana eleenä Yhdysvaltain puolelta voidaan pitää sitäkin, että Yhdysvallat konferenssin ajaksi lähettävät erikoisen suurlähettilään Tokioon. Amerikan lähettilään paikka Japanin pääkaupungissa on nimittäin avoin. Sitä on tarjottu kahdelle entiselle kabinetin jäsenelle, jotka eivät ole suostuneet sitä vastaanottamaan. Saadakseen aikaan samanarvoisen edustuksen Tokiossa kuin Japanilla on Washingtonissa konferenssin ajaksi, apulaisvaltiosihtööri W.R.Castle nimitettiin väliaikaiseksi ambassadööriksi.

Valaistukseksi kysymykselle, mistä nykyhetken tilanteesta laivastovoimiin nähden Yhdysvaltain, Ison-Britannian ja Japanin välillä tulee olemaan puhe, jäljennän tähän jouluk. 12 p:ään korjatut numerot mainittujen maiden tonnistosta. Taistelulaiva ja taisteluristeilijä tonnisto, joka esitetään nimellä "capital ships", on esitetty n.s. normaalitonnistona, muut esitetään n.s. sopimustonnistona:

United States									
	Built		Building		Authorized		Total		
	No.	Tons	No.	Tons	No.	Tons	No.	Tons	
Capital ships.....	18	525,850	(a)	..	18	525,850	
Aircraft carriers.	3	76,286	1	13,800	4	90,086	
Cruisers.....	10	70,500	13	130,000	10	100,000	33	300,500	
Destroyer types ..	284	290,304	(b)	(b)	284	290,304	
Submarines.....	108	77,062	2	5,520	3	4,650	113	87,232	
Total									1,293,972

British Empire									
	No.	Tons	No.	Tons	No.	Tons	No.	Tons	
Capital ships.....	20	556,350	(a)	(a)	20	556,350	
Aircraft carriers.	5	92,850	1	22,500	6	115,350	
Cruisers.....	52	311,991	7	(c)66,800	3	23,000	62	401,791	
Destroyer types...	153	159,380	20	36,960	9	12,160	132	198,400	
Submarines.....	50	42,061	14	21,860	6	9,420	70	73,341	
Total									1,345,232

Japan									
	No.	Tons	No.	Tons	No.	Tons	No.	Tons	
Capital ships....	10	301,320	(a)	(a)	10	301,320	
Aircraft varriers.	3	61,270	1	?	4	68,870	
Cruisers.....	22	156,415	5	50,000	33	206,415	
Destroyer types...	99	102,190	8	13,600	8	13,600	115	129,390	
Submarines.....	61	61,357	6	10,220	4	6,920	71	78,497	
Total									784,492

Huolimatta siitä, että Ison-Britannian ja Japanin suhtautuminen kysymyksiin on täällä ollut pääasiallisena huomion esineenä, täällä ollaan kuitenkin asioita seuraavissa piireissä yhä selvemmin tietoisia siitä, että konferenssin kohtalo riippuu etupäässä Ranskan ja Italian kannanotosta. Varsinkin Ranska joutuu, pitäessään kannastaan kiinni asettamaan Amerikan delegationin vaikeaan asemaan, esittämällä sille vaatimuksia, joihin se, tuntien kannan senaatissa, ei voi suostua.

Edellytän, että Ranskan joulukuun lopussa Lontoon konferenssin osaaottajille lähettämä memorandum on Helsingissä yksityiskohtiaan myöten tunnettu. Siitä käy selville, että Ranska pitää kiinni vanhasta periaatteestaan että securité'n on käytävä edellä aseistariisumisen, toisin sanoen, että hyökkäyksen alaiseksi joutuneella täytyy olla selvä vakuus muiden maiden aineellisesta avusta hyökkääjää vastaan.

Amerikan ja Englannin välisissä neuvotteluissa ja Lontoon konferenssia kokoonkutsuttaessa on lähdetty aivan toiselta käsityskannasta, nimittäin siitä, että merivoimain rajoitus tai supistus on suoritettavissa erillisenä kysymyksenä, riippumatta "securité'tä" ja muista "ulkopuolisista" problemeista, kuten merten vapautta koskevasta. Washingtonin konferenssi oli menestyksellä sovelluttanut samaa kantaa taistelulaivain rajoittamiseen, asettamalla pohjaksi matemaattiset laivastovoimain suhdeluvut, jotka perustuivat olemassa-olevain laivastojen kokoon. Amerikalais-englantilaisen teorian mukaan mikään maa ei joudu kärsimään yleisestä laivastojen pienentämisestä, edellyttäen, että vähentäminen tapahtuu suhteellisesti. Päinvastoin siitä tietä saavutetaan suoranaista säästöä sekä rakennus- että ylläpitokustannusten suhteen. Nämä tulokset saavutetaan heti tarvitsematta odottaa täydellisen varmuus-systeemin syntymistä. Lisätuloksena saavutetaan lisääntyneen turvallisuuden tunne, koska keran aseistus kaikilla tahoilla vähenee.

Koska edellytetään, että Englanti tulee pitämään kiinni kannastaan, että sillä pitää olla laivasto, joka on yhtä vahva kuin Ranskan ja Italian laivasto yhteensä, täällä tiedetään odottaa, ettei laivastojen rajoituksista tule mitään jos niin käy, että Ranska, jääden vaille vaatimiaan vakuuksia, lisääisi merivarustuksiaan tuntuvasti.

Pulastahan olisi varsin yksinkertainen ulospääsy, jos voisi edellyttää Yhdysvaltain yhtyvän jonkunakaanlaiseen vakuuksien antamiseen. Mutta tšekäläisessä yleisessä mielipiteessä ei ole tapahtunut oleellista muutosta, eikä voi edellyttää Amerikan delegationin edes yrittävänkään presidentti Wilsonin tavoin sopia sellaisesta, tai luvata sellaista, jonka se tietää senaatin tekevän mitättömäksi. Kun siis amerikalaisilta Lontoossa pyydetään vakuuksia, he eivät voi mitään positiivista vastata.

Ranskan memorandumista päätellen kysymys "merten vapaudesta", edellytetään otettavan esille. Amerikalaiset eivät edellytä sen kysymyksen kuuluvan edessä olevan konferenssin käsiteltäviin asioihin. Tässä on ehkä syytä huomauttaa, että vastoin Europan lehdissä esiintyneitä spekulatiivisia Amerikan kanta mertenvapaus-kysymyksessä on sama kuin Amerikan traditionien mukaan aina on ollutkin (aina paitsi silloin kuin Amerika itse on ollut sodassa). Ehkä on myös syytä korostaa, että presidentti Hooverin ajatus elintarvelaivain koskemattomuudesta, esitettiin nimenomaisesti huomautuksella, ettei se ollut Amerikan hallituksen virallinen kanta, vaan presidentin henkilökohtainen, keskustelun-arvoinen ehdotus.

Yhdysvalloissa on viime vuosina rauhan edistämistä harrastavilta yksityisiltä tahoilta esitetty useita ehdotuksia ja ajatuksia, jotka ovat tarkoittaneet maaperän valmistamista Amerikan yhteistoiminnalle maailman valtioiden rauhan pyrkimyksissä. Useimmin näkee viitattavan Mr. Howlandin alussa mainitun teoksen siv. 594 esittämään ajatukseen, jonka mukaan mertenvapaus ristiriidan ratkaisu nyt, Kellogg-Briand sopimuksen periaatteiden tultua hyväksytyksi, olisi varsin yksinkertainen tunnustamalla yksityisen ja julkisen sodan eroavaisuus ja sopimalla, että puolueettoman maan ei-sotakieltotavaraa käsittävä kauppa on vapaata yksi-

tyisen sodan aikana, ja että sopimuspuolet eivät vaadi itselleen traditionelleja puolueettoman kaupan oikeuksia kysymyksen ollessa julkisesta sodasta.

Onhan mahdollista että merten vapaus-kysymys Amerikan vastakkaisista toivomuksista riippumatta tulee Lontoon konferenssissa esille. Löytääkö Amerikan delegatio senaatissa hyväksyttävää ulospääsyä, on arvailun varassa, ja voi sanoa siinä suhteessa, että "one man's guess is as good as another's". Allekirjoittanut puolestaan sitä epäilee. On syytä johtaa mieliin, että ehdotukset Yhdysvaltain kannan määrittelyä yksipuolisen deklaraation kautta (kammottua sopimusmuotoa välttämällä), jotka herrat Burton ja Capper esittivät sodan lainsuojattomaksi julistamisasian käsittelyn yhteydessä (katso 1928 vuoden raporttia no. 1) eivät joutuneet loppuunkäsittelyiksi.

On kyllä toiselta puolen totta, että useat kongressin jäsenet, osoitettuaan suurta laivastonlaajentamisintoa, saivat valitsijoitten kanssa kosketuksiin joutuessaan selviä todistuksia siitä, ettei joukkojen keskuudessa aseistuksenlisäämisharrastus ole niin suuri kuin eräissä kongressipiireissä. On mahdotonta arvata, ollaanko täällä, kun tosi-kysymys eteen asetetaan, sitenkin valmiita hankkimaan varustusten rajoittamista luopumalla vanhoista, rakkaista ennakkoluuloista.

Ranskan kanta on Amerikan toivomusten vastainen myöskin mikäli kysymyksessä on varustusten rajoittamiskysymysten jättäminen Kansainliiton elinten varaan. Yhdysvallat taas katsovat, että Amerikan laivastokysymykset ovat K.L:stä erillisiä ja toivovat kysymysten ainakin Amerikan kohdalta joutuvan lopulliseen ratkaisuun Lontoossa.

Amerikalaiset ovat täysin selvillä siitä, että samoin kuin Ison-Britannian laivaston vähentäminen riippuu Italian ja Ranskan kannasta, samoin Ranskan kanta riippuu Italian kannasta, ja että

koko konferenssin kohtalo voi viime kädessä riippua Italiasta.

Yhdysvaltain delegatsioni on kokoonpanoltaanvarsin vahva. Valtiosihteeri Stimson puheenjohtajana ja "äänitorvena," toinenkin kabinetin jäsen, laivastosihteeri C.F.Adams yhtenä jäsenenä, lisäksi senaattorit David A. Reed, republikaanien johtomiehiä, ja Joseph T. Robinson, demokraattien "floorleader," sekä ambassadöörit Dawes, Gibson ja Morrow. Asiantuntijoina heillä tulee olemaan mukana amiralien W.V. Pratt'in ja Hilary P. Jones'in johtama upseerien ryhmä.

Presidentti Hoover on lausunut, ettei delegatsioonille ole annettu mitään ohjeita, vaan että he kaikki ovat yksityiskohtia myöten perillä esilletulevissa kysymyksissä. Edellytetään siis, että he toimivat olosuhteiden mukaan.

Lausuessaan jäähyväiset delegatsioonille Valkoisessa Talossa tänään pidetyillä aamiaisilla, presidentti U.S.Daily'n mukaan korosti seuraavaa kolmea seikkaa:

1) Tarkoituksemme on saavuttaa tosiasiallinen laivasto-ohjelmoin supistaminen, eikä vain rajoittamista, joka sallisi valtojen rakentaa sellaiseen maksimimäärään, joka on suurempi kuin kukin nykyinen ohjelma.

2) Amerikan edustajain tulisi olla suvaitsevaisia muiden valtain edustajia kohtaan ja osoitettava asianmukaista huomaavaisuutta heidän halulleen tehdä varustus-sopimus, joka antaa heille varmuuden tunteen.

3) Maailman rauhan kehitys suuresti lepää viiden delegationin hartioilla.

Julkisuuteen presidentti laski seuraavan lausunnon:

"I am sure the whole nation bids godspeed to the American delegation that leaves tomorrow for the London naval arms conference. The people and the governments of the five nations assembling at this meeting are sincerely desirous that agreement shall be brought about by which competition in construction of naval arms is brought to an end, and by which actual reduction in naval burdens of the world shall be accomplished.

"The difficulties of finding a basis that will be acceptab-

le to five different nations are great, but they are not insuperable.

"The conclusions of the conference must be such as to give a sense of security and satisfaction to each of the nations. Permanent peace is never based on either taking advantage of or accepting a position of prejudice.

"The technology and the complexities of the problem are such that we need hope for no immediate and quick results. To complete the conference in three or four months would be in itself a great accomplishment, and we should not expect any hurried conclusions.

"It is the most important of international conferences of a great many years, and probably the most important for many years to come. The progress of peace for the world rests in a great measure upon the shoulders of the five delegations. There is good-will toward the conference on the part of every nation. The importance and the gravity of the occasion have been recognized in the dispatch to London of the leading men of every country. They have the will to succeed.

"I hope that the people of our country will cooperate in the progress of the conference by patience, encouragement and freedom from criticism. We go to London in a fine atmosphere of international good-will, and it is the duty of our country to preserve that atmosphere so far as lies within our power."

L. Astrom

595

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C8.

ASIA:

V.a. Asiamiehitys Idmanin rap. no 2.

Washington

vbf/i 1930

Asiakirjavihko sisältää 10. kirjoitettua lehteä

Valtionarkistossa 26. 11. 1962.

Mein Lönnqvist

Finnish Legation

Washington, D.C.

Tammikuun 17 p. 1930

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
N:o	31/180 h.e. D. 1930	
31/1.30	N:o	LII
RYHMÄ	OSASTO	ASIA
5	Cg.	

Herra Ulkoasianministeri:

Ohellisena minulla on kunnia lähettää Washingtonin
lähetyksen tämän vuoden raportti no.2, joka koskee
Nykyistä kieltolakitilannetta Yhdysvalloissa.
Vastaanottakaa, Herra Ministeri, mitä suurimman
kunnioitukseni vakuutus.

Nils Edman
V.a. asianhoitaja.

Herra Hjalmar J. Procope
Suomen Ulkoasianministeri
y.m., y.m., y.m.
Helsinki

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
No 3/180 p.c. D. 1930		
31/1. 30	30	LEA
RYHMÄ	OSASTO	ALUE
raportti no 2	5	Cg

Washingtonin lähetystön vuoden 1930

raportti no

tammikuun 17 päivältä.

Nykyinen kieltolakitilanne Yhdysvalloissa.

Washingtonin-lähettiläsen viime vuoden raportissa no. 4 selostettiin eräitä kieltolakikysymyksiä ja huomautettiin, että ne olivat tavallisimpana puheen- ja väittelynaiheena seitsemän-^{men}nenkymmenen kongressin toisella istuntokaudella. Kaikki merkit viittaavat siihen, että samat kysymykset tulevat ainakin yhtä suuressa määrin askarruttamaan myöskin nykyistä kongressia. Tun-
tuu siltä kuin intohimot niin puolella kuin toisella tuskin milloinkaan olisivat olleet niin kiihdyksissä kieltolakikysymyksen ympärillä kuin tällä hetkellä. Tämä johtuu useasta syystä, osittain poliittisista ja puhtaasti taktillisistakin: ensi sykeynä ovat uudet kongressivaalit ovella, ja kuivien piirien edustajille on tärkeätä jo ajoissa osoittaa valitsijajoukoille intoaan kieltolain voittoonviemisessä; tämä koskee varsinkin sellaisia kuivia demokraatteja, jotka viime presidentinvaalissa puhalsivat kieltolakia vastustavan kuvernööri Smithin hyväksi. Kun vaalitaistelu huomattavalta osalta tapahtui juuri kieltolain merkeissä, on luonnollista, että Hooverin valtava voitto rohkaisi lain kannattajia yhä innokkaampaan toimintaan. Toiselta puolen on kieltolain vastustajissa, varsinkin Kanadaan rajoittuvissa koillisvaltioissa, herättänyt katkeruutta rajavartioston kovakouraisuus taistelussa salakuljettajia tai salakuljettajiksi luultuja henkilöitä vastaan. Valitettavasti onkin sekä maalla että merellä tullut ammutuksi useita syyttömiäkin matkustajia, jotka eivät ole ymmärtäneet tai ajoissa huomanneet rajavartioston

heille antamaa pysähdysmääräystä. Tällaisten tapausten johdos-
ta on kongressissa "märkien" taholta säännöllisesti tehty hyök-
käksiä järjestelmää vastaan, joihin "kuivat" yhtä säännöllises-
si ovat huomauttaneet, etteivät he voi muistaa "märkien" siveel-
listen tunteiden joutuneen kuohuksiin koskaan silloin, kun sa-
lakuljettajat ovat aapuneet tullivirkkamiehiä ja muita kieltolain
valvojia, mikä sekään ei kuulu harvinaisuuksiin. Tämäntapaiset
keskustelut ovat tietenkin aivan hedelmättömiä, ja lienevät u-
seimmiten tarkoitettukin pelkästään mielenosoituksiksi.

Siitä kuitenkin kaikki ovat yksimielisiä, että nykyinen
tilanne on epätyydyttävä. Sen parantamiseksi suositellaan, ku-
ten ennenkin, toiselta puolen sekä itse lain että sen valvonnan
tiukentamista, toiselta puolen lain kumoamista tai lieventämistä.

Yrityksen ensinmainittuun suuntaan teki viime lokakuun
7 päivänä "kieltolain isä", texasilainen senaattori Sheppard,
esittäessään kieltolain 3 pykälään lisäyksen, jonka mukaan vä-
kijuomien ostaminen on rangaistava yhtä ankarasti kuin niiden
myyminen. Mainitussa pykälässä säädetään: "Älköön kukaan, sen-
jälkeen kuin Yhdysvaltain perustuslain kahdeksastoista lisäys
(amendment) on tullut voimaan, valmistako, myykö, vaihtako, kul-
jettako, maahan tuoko, maasta viekö, luovuttako, hankkiko (muil-
le) älköönkään hallussapitäkö päihdyttäviä juomia...." Senaattori
Sheppard ehdottaa nyt, että "valmistako" sanan jälkeen lisättäi-
siin sana "ostako" (purchase), perustellen ehdotustaan sillä, et-
tä tuomioistuimet, ainakin muutamissa tapauksissa, ovat pitäneet
ostamista rangaistavana tekona vain milloin se on tapahtunut vä-
kijuomien kuljetuksen yhteydessä, mikä seikka ei ole omiaan vä-
hentämään alkoholin käyttöä, joka kuitenkin on lain päätarkoitus.
Senvuoksi olisi ostaminen semmoisenaan nimenomaan kiellettävä.

Tottahan tietysti on, että jollei olisi ostajia, ei olisi

myyjiäkään, ja että lain henki, joskaan ei sen kirjain, tuomitsee moraalisesti vääräksi väkijuomien ostamisen yhtähyvin kuin niiden myynnin. Kuitenkaan ei senaattori Sheppardin ehdotus saanut jakamatonta kannatusta kielto lakipiireissä, vaan uhkasi päinvastoin aikaansaada hajaannusta raittiusväen johtomiesten keskuudessa. Eräät heistä, kuten esim. mahtava ja vaikutusvaltainen metodisti piispa Cannon, ovat arvelematta antaneet sille siunauksensa, kun taas jotkut muut - mainittakoon senaattori Norris, Anti-Saloon League'n pääjohtaja Scott McBride ja professori Irving Fisher - ovat vastustaneet sitä, etupäässä sillä perusteella, että koska väkijuomakauppoja harvoin tehdään todistajien läsnäollessa, on ainoa keino todisteiden hankkimiseksi myyjää vastaan se, että ostaja ilmiantaa hänet tai ainakin todistaa häntä vastaan, mitä hän tietenkään ei tekisi, jos häntä itseään kohtaisi sama rangaistus; ja myyjä on kuitenkin yhteiskunnalle monin verroin vaarallisempi rikollinen kuin ostaja. Senaattori Norris väittää, että puheenaolevan lisäyksen hyväksyminen tekisi mahdolliseksi 95 prosenttia kaikista oikeudenkäynneistä salakauppiaita vastaan.

Kielto lain vastustajat puolestaan myöntävät, että senaattori Sheppard on loogillisesti aivan oikeassa, ja katsovat saaneensa uutta tukea väitteelleen, että laki, joka sisältää tällaisia ristiriitaisuuksia, ei milloinkaan ole toteutettavissa, toisin sanoen on epäonnistunut laki.

Senaattori Sheppardin ehdotuksesta on toistaiseksi väiteltä ainoastaan sanomalehdissä ja yksityisissä keskusteluissa; senaatti ei ole sitä vielä käsitellyt.

Keskustelu kielto laista, joka tämän jälkeen oli jonkun aikaa pysähdyksissä, kaikki kun odottelivat presidentin viime vuonna asettaman komitean (Commission on Law Enforcement and Observance) mietinnön valmistumista, sai uutta virikettä, kun

senaattori Borah joulukuun lopulla, kongressin hajalla ollessa, äkkiarvaamatta teki mitä ankarimman hyökkäyksen koko nykyistä kieltolakikomentoa vastaan, väittäen lain valvontaa mahdollisimman kelvottomaksi ja lausuen varsin kerettiläisiä mielipiteitä kieltolakikomitean merkityksestä. Tämän innokkaan kieltolakimiehen lausunto oli seuraava:

"Minä en paljoakaan välitä komitean mietinnöistä. Minä katselen tilannetta vain tämän tärkeän tosiseikan valossa: laki on olemassa, ja korkein oikeus on sen määritellyt. Sen ymmärtäminen ei tuota viranomaisille mitään vaikeuksia.

Mutta ovatko viranomaisemme halukkaat toimeenpanemaan lakia? Komitea ei tule antamaan lisäselvitystä siihen, minkälainen laki on, eikä sillä myöskään ole mitään vaikutusta virkamiesten nimityksiin.

Kun laki kerran on selvästi määriteltä, on ainoana tehtävänäme löytää virkamiehiä, jotka todella panevat sen voimaan. Minä olen sitä mieltä, että nykyiset viranomaiset, ylimmästä alimpaan, ovat kykenemättömiä milloinkaan panemaan sitä voimaan (it will never be enforced with the present personnel from top to bottom). Komitea ei mietinnössään tule laista eikä muistakaan seikoista sanomaan mitään, mitä me emme jo tiedä. Edessämme tulee olemaan vain yksi ongelma, joka johtuu siitä, että nykyiset viranomaiset eivät pysty aikaansaamaan mitään.

Kysymys siitä, millaisia kieltolakiviranomaisia meillä on käytettävänäme, kiinnostaa minua paljon enemmän kuin komitean teorit ja tutkielmat."

Eräät korkeat viranomaiset, komissionääri Doran ja oikeusministeri Mitchell etunenässä, riensivät panemaan vastalauseensa senaattori Borah'n lausunnon johdosta, tehostaen alaistensa viranomaisten rehellisyyttä ja hyvää tahtoa, ja vakuuttaen olojen

paranevan päivä päivältä. Kuitenkin on senaattori Borah'n lausunto tehnyt syvän vaikutuksen kaikissa piireissä. Kysytään: minkätähden hän on tehnyt hyökkäyksensä? Henkilöt, jotka eivät pidä hänestä, sanovat kylmästi, että senaattori Borah ei saa hengen rauhaa jollei hänen nimensä yhtä mittaa esiinny sanomalehtien etusivulla, ja ettei koko hyökkäykseen muuta syytä ollutkaan, mutta sillä asia ei ole kuitattu. Avattakoon mikä jokapäiväinen sanomalehti hyvänsä, nähdään että kieltolakirikokset muodostavat oleellisen osan sen sisällöstä, ja että asiat todella ovat huonolla kannalla. Eräessä "Plain Talk" nimisessä aikakauslehdessä on muuan tutkija äskettäin esittänyt huomiota raittiustilanteesta joissakin suurkaupungeissa, ja jos nämä kuvaukset edes osittain pitävät paikkansa, on tilanne suorastaan pöyryttävä. Puheenaoleva kirjoittaja on tosin kiivas kieltolain vastustaja, joten hän on hyvinkin saattanut liioitella, mutta hänen kirjoituksensa ovat herättäneet huomiota sekä kongressissa että suuren yleisön keskuudessa, eikä kukaan ainakaan vielä ole koettanut todistaa niitä vääriksi. Ja samaan tulokseenhan on tullut senaattori Borah; jos valvontaviranomaiset ovat niin kelvottomia kuin hän väittää, on tietysti mahdoton tehdä muuta joutopäätöstä kuin että lainrikkominen nykyoloissa rehoittaa pelottavassa laajuudessa.

Huomautettakoon tässä ohimennen erästä seikasta, jota Euroopassa verraten harvoin tullaan ajatelleeksi, nim. että Amerikan kieltolaki ei suinkaan ole pelkästään käytännöllinen kysymys - vaikkakin sellaiset suuret käytännön miehet kuin Ford ja Edison viime aikoin ovat kieltolakia juuri siltä kannalta puolustaneet - eikä alkuaan perustu sosiaaliselle tai hygieeniselle, vaan uskonnolliselle pohjalle. Varsinkin etelävaltioiden syrjäseuduissa ylläpidetään kansan kieltolakitähtoa vielä tänä päivänä suurimalta osalta vanhan puritaanisen helvettiuskon varassa. Tästä johtuu, että kieltolakitäistelu toisin paikoin on saanut niin

fanaattisen luonteen, ettei siitä meillä Suomessa ole aavistus-
takaan, ja että niiden kysymysten käsittely usein ei voi olla
hämmästyttämättä europalaista tarkastelijaa. Joitakin vuosia
sitten eräs pappeinkokous Charlestonissa, länsi Virginiassa, lä-
hetti maailmalle seuraavan julkilausuman:

"Päätettäkään, että Kristus, joka muuten oli ainoa täydellinen ihminen, erehtyi toimittaessaan hääjuhlaan viiniä nautintatarkoituksiin; ja että Kristus, hyväksyessään viinin käytön nautintatarkoituksiin, osoitti, kuten tri Cherrington sanoo, kuuluvansa Välimerenmaiden alhaisempaan kulttuuripiiriin."

Tämä "päätös" lähtökohtanaan eräs kongressimies pari päivää sitten todisteli, että kieltolaki on vastoin kristinuskoa - kieltolain vastustajat vetoavat raamattuun yhtä usein kuin sen puolustajat - ja että ihmisellä on vain kaksi mahdollisuutta: joko tunnustaa Kristus ja hylätä kieltolaki, tai omaksua kieltolaki ja hylätä Kristus:

"Kun itseään kristityiksi nimittävät henkilöt antavat kieltolakiintonsa houkutella heitä omaksumaan näin naurettavan käsityskannan, voimme vain sanoa Oscar Wilden sanoilla:

None can tell to what red hell
Their sightless souls may stray.

Kukaan täysijärkinen ihminen ei voi tunnustaa Kristusta Jumalan Pojaksi muuta kuin sillä edellytyksellä, että mitä ikinä Hän sanoi oli totta, ja mitä ikinä Hän teki oli oikein.

Jos koetetaan todistaa, että Hänen elämäkatsomuksensa oli epäterve, Hänen opetuksensa väärää ja Hänen esimerkkinsä ihmiskunnalle vahingoksi, silloin muutetaan historian suurin henkilö suurimmaksi petturiksi ja veijariksi, joka milloinkaan on käyttänyt hyväkseen ihmisten herkkäuskoisuutta. Järkyttäkää usko kristinopin perustajaan, ja tämä oppi muuttuu kaikkien aikojen suurimmaksi petkutukseksi, sen tunnustajat epäjumalan palvelijoiksi, sen papit pakanoiksi ja sen kirkot tietämättö-

myydelle ja valheelle vihityiksi pakanain temppeleiksi.

- - - - -

Senjälkeen kuin kongressi määräsi päihdyttävien juomien hankkimisen rikolliseksi teoksi, voi jokainen kansalainen, joka uskaltaa noudattaa Kristuksen esimerkkiä, tulla tuomituksi 10000 dollarin sakkoon ja viiden vuoden vankeuteen. Jos tämä laki perustuu oikealle periaatteelle, silloin Jesus teki väärin tehdessään ihmeen Kaanaan häissä. Jos Hän teki oikein, on kielto lain periaate väärä.

Tämä logiikka on järkkymätön.

Todistus siitä että Hän teki oikein hävittää kielto lain.

Todistus siitä että Hän teki väärin hävittää kristinuskon perinpohjin."

Voitaisiin tietenkin esittää lukemattomia esimerkkejä siitäkin, miten uskonnolliselta pohjalta lähtevät kielto lain kannattajat todistavat alkoholipitoisten juomien nauttimisen kuoleman synniksi, josta ainoastaan ikuinen kadotus voi olla seurauksena, mutta ylläoleva jo riittänee osoittamaan, miten vaikeasti ratkaistava tämä kysymys Amerikassa oikeastaan on, kun suuret joukot, joiden tahdosta kielto lain olemassaolo loppujen lopuksi riippuu, ottavat asian uskonnon kannalta, ja miten vähän senaattori Borah'n halveksimaan komiteaan todella voidaan perustaa; sillä historia ei tuntene esimerkkejä siitä, että komiteanmietinnöt ovat voineet vaikuttaa ihmisten uskonnollisiin tunteisiin.

Sittenkuin mietinnön valmistumista oli monelta taholta kärsimättömästi joudutettu, se viimein julkaistiin ja lähetettiin senaatille t.k. 13 päivänä (lähetystö on lähettänyt sen ja siihen liittyviä asiakirjoja in extenso Ministeriölle kirjelmällä nro. 54 kuluvaan tammikuun 14 päivältä.) Se on otettu

vastaaan varsin sekavin tuntein. Innokkaimmat "kuivat" kaipaavat siinä sitä optimistista voitonvarmuutta, joka siinä heidän mielestään pitäisi olla, ja paheksuvat sitä että komitea, vaikkakin se kehoittaa jatkamaan kieltolain tiellä, kuitenkin ei katso voivansa salata eräitä psykologisiin tosiasioihin perustuvia vaikeuksia lain toteuttamisessa, vieläpä vihjasee siihenkin seikkaan (josta hyvä tapa ei salli tässä yhteydessä puhuttavan), että "lainrikkomisella" ja vallankumouksellisuudella on Amerikassa kunniaakaanlaiset traditsiot. Eräät senaattorit ovat kyllä antaneet mietinnölle laimeahkon tunnustuksen, mutta esim. arkansaslainen senaattori Caraway - hänkin tunnettu kieltolakimies - on sanonut että se on roskaa, jota hän ei edes viitsi lukea. "Märät" taas pitävät kierouden ja pelkuruuden osoituksena sitä että komitea erinäisistä heille mieluisista premisseistä lopuksi tekee kuiville mieluisia johtopäätöksiä; sen ehdottamat käytännölliset toimenpiteet ovat kaikkea merkitystä vailla, kuten new yorkilainen kongressimies Black selitti t.k. 15 päivänä:

"Kieltolakikomitean mietintö suosituksineen on epäonnistunut. Kongressin johtomiehet ymmärtävät sen. He eivät tiedä mitä tehdä näillä suosituksilla. He eivät tiedä minne he ne lähettäisivät. Minusta heidän pitäisi lähettää ne takaisin Valkoiseen Taloon, jotta presidentti saisi tilaisuuden tarjota meille jotain intelligentimpää, ja ainoa keino siihen on kuulla Amerikan kansan mieltä koko tästä ehdotuksesta. Lukuunottamatta sitä elämäkatsomusta, joka mietinnön johdannossa itsetiedotomasti ilmenee, se ei voi vähimmälläkään tavalla valaista tätä kysymystä."

Komitean suosittamat käytännölliset toimenpiteet, kuten mietinnöstä näkyy, käsittävät pääasiallisesti seuraavat kohdat:

- a) Kieltolakirikkomusten tutkiminen ja niistä johtuvien oikeudenkäyntien valmistelu siirrettävä (valtiovarainminis-

teriöstä) oikeusministeriöön.

b) Kieltolakia koskeva federaalinen lainsäädäntö kodi-
fioitava.

c) Tehostettava määräyksiä, jotka koskevat sellaisten
huoneustojen sulkemista, joissa kieltolakia on todettu ri-
kottavan.

d) Asioiden kasaantumista federaalisiin tuomioistuimiin
ehkäistävä nimittämällä lisää tuomareita, perustamalla fede-
raalisia alituomioistuimia ja yksinkertaistuttamalla vähä-
pätöisempien asioiden käsittelyä.

Lähetystö saanee tuonempana kunnian tiedoittaa mietin-
nön yksityiskohtaisesta käsittelystä kongressissa ja niistä toi-
menpiteistä, joihin se mahdollisesti tulee antamaan aihetta.

Milo Aman
v.a. asiainhoitaja.

9921

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: Oq.

ASIA: _____

Ministeri Astromin raportti no 3.

Washington

3/2 1930

Asiakirjavihko sisältää 10 kirjoitettua lehteä

Valtionarkistossa 26. 11. 1962

Matti Toiminen

LEGATION OF FINLAND
WASHINGTON, D. C.

Helmikuun 30 p. 1930

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
N:o	47/80	Ac. D. 30 30
20/2.30	9	1111
RYHMÄ	OSASTO	KÄS
J	C8	

Herra Ulkoasiainministeri:

Ohellisena minulla on kunnia lähettää tämän vuoden
raporttini no. 3, joka sisältää selonteon

1:ksi valtakirjan jättämisestä Kuuban presidentille,

Senör Machadolle ja

2:ksi kauppapoliittisista keskusteluista Havannassa sekä

3:ksi havaintoja, minkä verran ja miltä kannalta Suomea

Kuuban johtavissa piireissä tunnetaan.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, mitä suurimman kunnioitukseni vakuutus.

L. Astrom

Herra Hjalmar J. Procopé
Suomen Ulkoasiainministeri
y.m., y.m., y.m.
Helsinki

4/180 luv. D. 1930

21/2.30	22	LII
KYRKÖ	OSASTO	ADIA
1930 vuoden raportti no.3	5	Cg

Washingtonin ja Havannan lähettämään

1930 vuoden raportti no.3

helmikuun 3 p:ltä.

Valtakirjan jättäminen Kuban presidentille, Senor Machadolle.

Saavuvin Havannaan maanantaina, tammik. 20 p:nä klo. 8 aamulla. Tietäen siellä käytettävän hyväksi viileitä aamutunteja m.m. siten, että virastot aloittavat työnsä klo 8 aamulla, pyysin heti saavuttuani luoksepääsystä ulkoasiainministerin, hra Martinez Ortis'in luo, jättääkseni hänelle käyntini yhteydessä jäljennöksen valtakirjastani. Luoksepääsystä luvattiin klo 11:ksi. Tapasin samalla tiellä alivaltiosihteerin, tohtori Miguel Angel Campan, joka myös toimii "protocole'n" päällikkönä. Esittelyn toimitti lähettiläiden esittäjä hra Enrique Soler y Baro. Klo 1:een mennessä olin jo saanut kaikki alustavat keskustelut loppuun suoritetuiksi sekä vastaanottanut ilmoituksen, että presidentti Machado ottaisi minut vastaan keskiviikkona, tammikuun 22 p:nä, klo puoli yksitoista.

Tämä asian nopea järjestäminen, joka oli jyrkkä vastakohta vauhdille millä departementissa myöhemmin asioita toimitettiin (ja kuulutaan yleensä toimittavan) johtui todennäköisesti siitä, että olin kymmenkunnan päivää etukäteen, sekä konsulimme, että Washingtonissa olevan ambassaadin kautta esittänyt pyynnön valtakirjan jättämispäiväni määrittämisestä.

Keskustelut valtiodepartementissa tapahtuivat ranskan- kielellä. Ulkoasiainministeri sanoi olevansa englanninkielistä taitamaton. Alivaltios sihteeri sanoi sitä osaavansa aivan puutteellisesti. Valtiodepartementin puolelta kirjevaihto suoritetaan, kuten ilmeni, espanjankielellä. Allekirjoittanut käytti ranskan- kielistä departementtiin kirjoittaessaan.

Valtakirjan jättämisaikasta keskusteltaessa tri Campa pariin kertaan korosti Kuuban hallituksen pyrkimyksen olevan järjestää niin, että Kuuban Helsinkiin akkreditoitava lähettiläs jättäisi valtakirjansa samaan aikaan. Sähköittäessäni Ulkoasiainministeriölle valtakirjani jättämispäivästä, mainitsin seikan, jotta Kuuban hallituksen kohtelias aikomus olisi Suomen hallituksen tiedossa, jos Kuuban lähettiläs asemapaikaltaan, Oslostaa, saapuisi Helsinkiin valtakirjanjättämistarkoituksessa. - Pari päivää myöhemmin sain tietää Oslon lähettilään olevankin parakaan lomallaan, vieläpä kotimaassaan saakka, maatilallaan saaristossa. Olin siis kuubalaisten psykologiaan perehtymättömänä käsittänyt tri Campan liiaksi sananmukaisesti. Hän oli vain lausunut kohteliaisuuden, pukien sen konkreettiseen muotoon. Jouduin Havannassa oloni aikana myöhemmin monta kertaa toteamaan, ettei suinkaan aina ole edellytettävä kaksi kertaa kaksi olevan neljä, toisinaan se on viisi tai kuusi, olosuhteiden mukaan. Tämä lienee yleinen piirre latinalaisessa Amerikassa.

Valtiodepartementista minulle lähetettiin ensimmäisenä siellä oloni päivänä espanjankielellä painettu kirjanen, joka sisälsi voimassa olevan "protocole'n". Tämä puolestaan viittaa siihen merkitykseen mikä Kuubassa annetaan muodollisuuksille. Kirjassa oli^{m.m.}lyksityiskohtainen selonteko menoista, joita noudatetaan vieraan vallan edustajan jättäessä valtakirjansa presidentille. Lähettiläiden esittelijä, hra Soler, oli minulle jo pääkohdat selittänyt. Voimassa olevien sääntöjen mukaan ainoastaan ambassadöörit^{*} valtakirjan jättäessään, pitävät tavannukaisen puheen, johon presidentti vastaa. Ministerin on vain pidettävä mielessä, että hän presidenttiä lähestyessään ja jälle^{kumartaa} leen audienssilta poistuessaan presidentille kolme kertaa. Lähettilään saapuessa presidentin linnaan, ulkopuolella oleva

*) Kuubassa Espanialla, Meksikolla ja Yhdysvalloilla on ambassadöörit.

suomi!

sotilasosasto tekee kunniaa ja sotilassoittokunta soittaa Kuuban kansallislaulun. Hänen poistuessaan soitetaan hänen omaansa kansallislaulu.

31 p:n aamuna soittokunnan johtaja tuli minua tapaamaan hotelliin näyttääkseni minulle kansallislaulujen kokoelman, jossa Suomen kansallislaulunä oli esitetty "Rune" niminen, parin rivin pituinen yksitoikkoinen pätkä. Johtaja sanoi epäilevänsä tokko se oli oikea. Konsulimme avulla löysin eräästä musiikki-kaupasta vihkon, johon sisältyi "Maamme", pianoa varten sovitettuna. Siitä soittokunnalle oli seuraavaan aamuun mennessä muodostettu nuotit, ja kansallislaulumme tuli kuin tulikin soitetuksi varsin hyvin. Tämä mainittuna esimerkkinä mitä myöten pionierityötä on vielä suoritettava Suomen edustajan tullessa akkreditoituksi uuteen maahan.

Keskiviikko-aamuna lähettiläiden esittäjä, presidentin adjutanttin seuraamana, saapui minua hotellistani hakemaan. Ulkopuolelle, kadun toiselle puolen riviin asetettuna, ratsuväki-
osasto, valioväkeä mustien ratsujen selässä, mustiin takkeihin, valkoisiin, keltaisella töyhdyllä varustettuihin tropiikkihattuihin puettuna, teki kunniaa ja muodosti sitten, presidentillisen auton liikkeelle lähtiessä sen etu- ja takapuolelle vartioston, jonka saattamana, pitkän mutkan kautta, ajettiin presidentin linnahan (joka muutoin vain oli yhden kadunkulman päässä hotellista). Kuubassa ei siis vielä ole saavuttu siihen juhlamenojen yksinkertaisuuteen, jota Yhdysvalloissa ja Argentinassa noudatetaan.

Presidentin linnassa toiseen kerrokseen saapuessamme hra Soler jätti minut alivaltiosihteerin seuraan, joka esitti minut suuren salin perällä ulkoasiainministerin ja kansliansa päällikön kanssa seisovalle presidentille. Ojensin hänelle valtakirjan lausumalla vain muutaman sanan ranskaksi.

Presidentti Machado ei taida muuta kieltä kuin espanjaa. Ulkoasiainministeri Martinez-Ortis sentähden käänsi keskustelun ranskaksi ja espanjaksi.

Heti valtakirjan jätettyäni presidentti pyysi meitä istumaan. Hänen istuutuessaan sohvaan, hra Martinez-Ortis ja minä istuuduimme hänen eteensä asetetuille tuoleille. Presidentti aloitti keskustelun varsin muodollisella tervehdyksellä. Se antoi minulle tilaisuuden käyttää hyväksi ennen matkalle lähtöäni Washingtonissa kaiken varalta valmistamani ranskankielisen puheen käänteitä. Esitin H.Y. Suomen Tasavallan presidentin tervehdyksen, lausuin uskonni, että on olemassa erikoinen side yhdistämässä toisiinsa kaksi maata, jotka isänmaansa palveluksessa yhä edelleen toimivan polven elämänaikana ovat pyrkineet vapauteen ja sen saavuttaneet, sekä esitin tavanmukaiset vakuutukset halustani vahvistaa ja lisätä molempia maita yhdistäviä siteitä. Presidentti Machado senjälkeen käänsi keskustelun kaupallisten suhteiden kehittämiseen, huomauttaen, kuinka nykyaikaisissa kansainvälisissä suhteissa ne ovat kaikkein tärkeimpiä. Keskustelussa kosketeltiin sen jälkeen yleispiirtein tällä alalla esiintyviä mahdollisuuksia, jonka jälkeen hyvästeltiin ja, Maamme laulun säveliä portailla seisten kuunneltuani, lähdin saattueen kanssa pitkää mutkatietä, ^{osaksi} toisia katuja kuin mennessä ajaen, takaisin hotelliin.

Kaupapoliittisia keskusteluja.

Ei ainoastaan presidentti Machaõ itse, vaan myöskin ulkoasiainministeri ja alivaltiosihteeri Campa ottivat heti, minun heitä ensimmäistä kertaa puhutellesani, puheeksi kaupapoliittisia kysymyksiä.

Ainoat tiedot mitä heillä Suomesta ja sen kaupallisista edellytyksistä näytti olevan, sisältyivät erääseen hra Ibrahim Urquiagan, Kuuban Osion ministerin, Helsinkiin tekemältään matkalta lähettämään kahden sivun pituiseen tiedoitukseen, jonka sisällön tri Campa selosti minulle ranskaksi. Siinä pääasiallisesti tehtiin selkoa hra Urquiagan keskustelusta ulkoasiainministeri Procopèn kanssa, jonka keskustelun kautta hra U. oli saanut tietää, että Suomessa on olemassa suuria sokerinpuhdistustehtaita ja tupakkatehtaita, sekä että Suomi vie ulkomaille suuret määrät puutavaraa, paperimassaa, paperia ja voita.

Tämän tiedoituksen yhtenä tuloksena voitaneen osaksi pitää hra Urquiagan tulossa olevaa akkreditoimista Suomeen. Toinen asia, jonka ratkaisuun se osaltaan on vaikuttanut, on varojen hankkiminen palkatun konsulin lähettämiseksi Suomeen. Asian sanottiin toteutuvan kahden tai kolmen kuukauden kuluttua. Konsulin lähettämisen syynä on, mikäli hra Martinez-Ortis uudenvuodenvastaanotossa oli ilmoittanut konsuli Evertz'ille, sekin, että toivotaan Helsinkiin sijoitetulta konsulilta saatavan luotettavia tietoja kehityksestä Venäjällä.

Kaupapoliittisten kysymysten etualalle joutumisen syynä on epäilemättä sokerinhinnan alhaisuudesta ja Yhdysvaltain tariffikysymyksen epävarmuudesta johtuva huolestuttava tilanne Kuubassa. Käännetään katseet Yhdysvaltain ulkopuolelle markkinoita etsien.

Ulkoasiainministeri kertoi hänen kanssaan keskustelles-

sani, kuinka hänen aikanaan oli ministeriön muodostettu ensiluokkainen elin maailman maiden talouspoliittisten suhteiden selvittämiseksi.

Tri Campa selitti, että Kuuba vasta hiljan on käynyt kä-eiksi kauppapoliittisiin kysymyksiin. Sillä aikaisemmin oli kauppasopimus vain Yhdysvaltain kanssa. Viime aikoina se on pyrkinyt sellaisia solmimaan muidenkin maiden kanssa. Heinäkuulla 1927 allekirjoitettiin sopimus Espanjan kanssa ja marraskuulla 1929 Ranskan kanssa. Paraikaa ollaan neuvotteluissa Italian ja Saksan kanssa. Vuonna 1927 ilmestyneeseen uuteen tariffiin merkittiin eri sarakkeeseen varsin korkeat maksimaali tullit, mutta niitä ei ole vielä pantu voimaan. Odotetaan kuitenkin, tri Campan ilmoituksen mukaan niiden joutuvan voimaan tämän vuoden heinäkuulla. sovelletaan tavaroihin, jotka Sen jälkeen maksimaalimäärät tulevat maista, joilla ei ole Kuuban kanssa kauppasopimusta. Tri Campa viittaili, että suosituimmuus-sopimus on tehtävissä yksinkertaisella noot-tienvaihdoilla. Lisäksi hän ilmoitti komitean olevan työssä uuden tariffin valmistamiseksi. Koska tulen toisessa tiedoituksessa tekemään selkoa Havannassa oleskeluni aikana selville saamistani seikoista, joilla voi olla merkitystä Suomen ja Kuuban kauppasuhteille, rajoitun tässä edelläolevaan ulkoasiainministerin ja alivaltiosihteerin lausuntojen selostamiseen.

Mainittakoon tässä vain että kaupallisia suhteita valaisevien julkaisujen ja asiakirjain saanti osoittautui varsin hitaaksi. Niin erinomaisen ystävällisiä ja rakastettavia kuin kuubalaiset ovatkin, he puheissaan mieltymyksellä käyttävät kaunis-sointuista sanaa *mañana*, joka merkitsee huomenna, mutta tosiasiasa usein tietää etäisempää tulevaisuutta. Kun akkreditoimiseni jälkeen käytettävänäni oli suunnitteluni mukaan vain 10 päivää sekä virallisiin visiiteihin ja muihin muodollisuuksiin, että kaupallisten kysymysten selvittämiseen, en olisi

pitkällekin ehtinyt, jollei konsulimme, hra Guillermo Evertz loppumattomalla auliudella ja täsmällisyydellä olisi minulle hankkinut tarvitsemani, tulli- y.m. asioita koskevat tiedot omista lähteistään.

Minkä verran ja miltä kannalta Suomea Kuuban johtavissa
piireissä tunnetaan.

ovat kysymyksiä, joihin allekirjoittaneen oli lyhyen oleskelun aikana mielenkiintoista etsiä vastausta. Kun sitä on kauemman aikaa oleskellut Kansainliiton ulkopuolella olevissa Yhdysvalloissa, joissa harrastus vieraisiin maihin on varsin vähäistä ja rajoitetulla alalla esiintyvää, oli erittäin mielenkiintoista huomata kuinka Suomi Kansainliittoon kuuluvassa, etäisessäkin maassa on johtavissa piireissä tunnettu etupäässä K.L:n toimintaan arvokkuudella osaottaneena maana. Kuuban ambassaööri Washingtonissa, Washingtonin diplomaattikunnan lahjakkaampia ja mielenkiintoisimpia persoonallisuuksia, hra Orestes Ferrara, joka jo monena vuotena on adustanut maataan K.L:ssa on allekirjoittaneelle jo aikaisemmin lausunut ihailunsa Suomea kohtaan sen perustalla, että Suomi on ollut ihailtavan hyvin edustettu Genevessä ja ottanut aina hyvin harkitun, oikean asenteen ja kannan. Sama ihailu tuli näkyviin alivaltiosiihteeri Campan puheissa. Häinkin on edustanut maataan Genevessä. Brasilian Havannassa olevalla lähettiläällä myös oli välittömiä kokemuksia suomalaisista Genevessä. Muuta tapaamani henkilöt, jotka Suomesta jotain tiesivät, heijastivat puheissaan Genevessä tehtyihin havaintoihin perustuvia puheita, jolleivät heidän tietonsa rajoittuneet vain suomalaisten urheilusaavutuksiin tai Sibeliuksen musiikkiin. Eräs tapaamani arkkitehti puhui suurella ihastuksella Saarisesta.

Tavalliselle kuubalaiselle Suomi epäilemättä on varsin tuntematon maa. Sen saattoi jo huomata niistä, osaksi varsin fantastisista asioista, joita sanomalehdissä julaistiin diplomaattisten suhteiden järjestämisen johdosta. Ainoastaan yksi lehti lähetti miehen haastattelemaan allekirjoittanutta, mutta, kuten Kuubassa väitetään asianlaidan aina olevan, lehteen painet

tu haastattelu sisälsi tuskin siteeksikään allekirjoittaneen
kertomia asioita. Se oli^{miltei} kokonaan, niissäkin kohdissa missä
minua suorastaan siteerattiin, sanomalehtimiehen omaa runoilua.
Koska saamieni tietojen mukaan oikaisuille ei Havannan lehdissä
tapahdu oikeutta, pidin tarkoituksenukaisuimpana pyytää konsuli
Evertziä toimittamaan lehtiin Suomea koskevia tosiasioita sisäl-
tävän kirjoituksen, saadakseni siten, polemiikkia välttämällä, esi-
tetyt fantasiat oikaistuksi. Konsuli Evertzin kirjoitus sit-
temmin esiintyi lehdissä.

Kuuban verrattain pienissä oloissa epäilemättä helposti
sopivia keinoja käyttäen, saa tietoja maastamme leviämään. Ehkä
vielä tämän talven kuluessa, mikäli alullepanemani asia jär-
jestyy, sinne saadaan järjestetyksi joitakin Finlandia-filmin
esityksiä.

L. A. A. A. A.

2907

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C

ASIA:

Ministeri Isbrönin raportti no 4.

Washington

10/2 1930.

Asiakirjavihko sisältää 31 kirjoitettua lehteä
Valtionarkistossa 26.11.1962

Mari Linninen

Helmi~~kuun~~ 10 p. 1970

5/188/100		
1/3-30	3	3
AMMA	UASTO	ASIA
5	Es	

Herra Ulkoasiainministeri:

Oheisena minulla on kunnia lähettää tämän vuoden raporttini no. 4, jonka aihe on:

"Kuuba talousmaana ja markkinoina."

Käsittelen aihetta seuraavien alaotsikkojen alla:

Kuuban vertailua Suomeen	siv. 1
Kuuban suhde Yhdysvaltoihin	" 3
Kuuban tuotteet	" 7
Rahalaitokset ja yritykset suureksi osaksi amerikalalaisten omistamia	" 9
Kuuba Euroopan maiden vientimaana	" 11
Kuuba mahdollisina markkinoina Suomen vientitavaroille	" 14
Puutavarat	" 14
Selluloosa ja paperi	" 15
Meijerituotteet	" 17
Graniitti	" 19

Sivuista 11-19, joilla käsitellään Kuubaa vientimaana, olen ottanut 4 kpl. lisäkopioita asianomaisten vientiliikejärjestöjen tarpeeksi.

Liitteinä seuraa:

- 1:ksi otteita Kuuban tullitariffista saksankielelle käännettyinä;
- x/ 2:ksi kokoelma Kuubassa käyppien paperien ja kartonkien näytteitä;
- 3:ksi näyte tanskalaisen voin pakkauksesta.

Wastaanottakaa, Herra Ministeri, mitä suurimman kunnioitukseni vakuutus.

K. Astrom

x/ pol. os. kpl. ssa.

Herra Hjalmar J. Procopé

Suomen Ulkoasiainministeri

y.m., y.m., y.m.

Helsinki

KOKOASIAKMINISTEERI		
5/18/30 Jan. D. 1930		
1/3-30	2	LIH
USA	OSASTO	ASIA
5	Co.	

Washingtonin ja Havannan lähettilään

1930 vuoden raportti no. 4

helmikuun 10 p:ltä

Kuuban merkitys talousmaana ja vientimarkkinoina.

Kuuban vertailua Suomeen.

Olen huomannut eri tilaisuuksissa, halutessani nopeasti muodostaa yleispiirteisen käsityksen jonkun oudon maan talouselämästä, kuinka erinomaisen valaisevaa on luoda katsaus Redmond & Co:n julkaisemaan, eri maita vertaavaan tilastolliseen taulukkoon, World Economic Chart 1928. Luulen sentähden pitkien johdantopuheiden tässäkin välttyvän sillä, että leinaan mainitusta taulukosta moniaita Kuubaa koskevia numeroita, ja asetan ne Suomea koskevien vastaavien lukujen viereen. Jätän mitat ja rahayksikön amerikalaisiksi, jääväthän verrattavat luvut siten pienemmiksi:

	<u>Suomi</u>	<u>Kuuba</u>
Pinta-ala, neliö-"miles" engl.penin- kulmaa (Kuuba 114,385 neliökilo- metriä).....	149,923	44,164
Viljelykseen käytetty ala %:ssa	6.3	75
Väestö.....	3,582,000	3,653,000
Väestö neliö-mile'llä.....	33.9	82.7
Maaseutuväestö %:ssa	82.7	75.0
Arvioitu kansll. rikkaus milj.doll..	3024	3209
Valtion velka dollareissa.....	88,000,000	93,445,000
Kotimainen velka dollareissa.....	8,600,000	10,064,000
Valtion tullitulot dollareissa.....	30,924,000	41,722,000
Verotulot dollareissa.....	13,230,000	38,623,000
Valtion kokonaistulot dollareissa...	100,448,000	80,345,000
Puollustusmenot dollareissa.....	14,275,000	12,515,000
Velkojen korot ja kuolletukset doll.	12,820,000	10,419,000
Valtion kokonsismenot dollareissa...	100,508,000	83,730,000
Pankkitalletukset dollareissa.....	295,063,000	167,772,000
Vienti dollareissa.....	159,374,000	323,705,000
Vienti Yhdysvaltoihin	8,585,000	255,192,000
Tuonti.....	160,924,000	267,334,000
Tuonti Yhdysvalloista.....	24,720,000	159,056,000
Rautateiden raidepituus engl.pen....	3,000	3,027
Legnätinkonttoreja	405	332
Puhelimia.....	99,000	67,500
Kansakouluja.....	8,691	3,691

Kuuban ja Suomen asujamisto on siis suunnilleen saman ko-

koinen. Kuuban väestö vielä lisäksi muihin Länsi-Intian saariston valtioihin verrattuna käsittää suhteellisesti suuren prosentin valkoihoisia, arv. 72 %. Loput ovat neekereitä ja mulatteja, jotka Kuubassa tosiasiallisesti ovat samassa asemassa kuin valkoihoiset, joten heidänkin keskuudessaan tavataan suhteellisesti paljon varallisuutta omistavia, siis suurempaan kulutukseen pystyviä. Yleensä kuitenkin varallisuus on verrattain yksipuolisesti keskittynyt kaupunkeihin, ennen muita pääkapunkiin, Havanaan, joka on suureksi osaksi erittäin loisteliaasti rakennettu. Sen asukasluku onkin noin kaksi ja puoli kertaa suurempi kuin Helsingin, arv. 565,300.

Pinta-alan ollessa vähemmän kuin 1/3 Suomen pinta-alasta, viljelykseen käytetty ala kuitenkin on montakertaa suurempi kuin Suomessa. Lisäksi on vertailussa pidettävä mielessä pääasiallinen eroitus, joka johtuu ilmastosta ja maan viljavuudesta. Kuuban ollessa $19^{\circ}48'$ ja $25^{\circ}12'$ leveysasteella, Suomen n. 60° ja 70° välillä, olosuhteet ovat niin erilaisia, ettei suoranainen vertailu monessakaan suhteessa ole mahdollinen. Maan kasvullisuus on trooppilisen rehevää. Sanotaan että jos minne siemenen heittää, ei tarvitse odottaa kauvaa ennenkuin saa korjata satoa, ja että jos pistää kepin maahan, se muutamassa viikossa alkaa kasvaa oksia ja lehtiä. Ettei viimeainittu ole pelkkää leikkipuhetta, senhuomaa siitäkin, että maantienvarsilla piikkilankaaidan tueksi maahan upotetut seipäät paikoitellen ovat muodostuneet rehevän vihreiksi puun vesoiksi.

Molempien valtioiden budjetin kokonaissummat eivät ole toisiinsa verrattavia siihen nähden, että esimerkiksi rautatiet ovat Kuubassa yksityisten, vieläpä ulkomaalaisten omistamien yhtiöiden (amerikalaisten ja yhden englantilaisen) omistamia.

Pankkifalletusten suhteellinen pienuus Kuubassa viittaa erääseen omituisuuteen maan talouselämässä, kotimaisen pääoman

ja pääomamuodostuksen merkityksettömyyteen. Yhdysvalloista on Kuuban taloudellisten edellytysten hyödyksikäyttämiseksi sijoitettu enemmän varoja kuin, Kanadaa lukuunottamatta, mihinkään muuhun Yhdysvaltain ulkopuolella olevaan maahan, eli arviolta n. 1,500 miljoonaa dollaria. Lisäksi vielä monet sadat Kuuban rikkaimmista kansalaisista elävät ja kuluttavat tulonsa Euroopassa, Madridissa, Pariisissa ja Rivieralla, loisteliasta elämää viettäen. Ottaen huomioon, että ulkomaille suoritettavat pääoman korot ja voitot luonnollisesti on maksettava viennillä, on ilmeistä, ettei Kuuban viennin nykyinen enemmyyks riitä pääomakustannusten suorittamiseen ulkomaille.

Merkitsin vertailevaan taulukkoon erikseen viennin Yhdysvaltoihin ja tuonniin sieltä, jotta jo ensi silmäyksellä huomaa kuinka valtava asema Yhdysvalloilla on sekä markkinoina että tuontimaana.

Jo molemmat viimeksi mainitsemani seikat selvästi viittaavat siihen, ettei Kuuban taloudellisesta asemasta ja merkityksestä voi muodostaa oikeaa käsitystä ottamatta huomioon maan läheiset suhteet Yhdysvaltoihin.

Kuuban suhde Yhdysvaltoihin.

Kun Yhdysvaltain kongressi 1898 valtuutti hallituksen alkamaan sodan Espanjaa vastaan, molempien huoneiden yhteisen päätöksen otsikko kuului: "Kuuban kansan itsenäisyyden tunnustamiseksi, vaatien että Espanja luopuu ylivallasta ja hallituksesta Kuuban saarella ja poistaa maa- ja merisotavoimat Kuubasta ja sen vesiltä, ja kehoittaen Yhdysvaltain presidenttiä käyttämään Yhdysvaltain maa- ja merisotavoimia näiden päätösten täytäntöönsaattamiseksi". Kun väitto Espanjasta oli saatu itsenäisyyden myöntäminen Kuuballe lykättyksi muutamiksi vuosiksi, saaren jäädessä amerikalaisen sotilaallisen hallinnon alaiseksi. Vuonna

1901 kongressi valtuutti presidentin luovuttamaan Kuuban hallinnon ja kontrollin sen kansalle niinpian kuin mainitulla saarella on saatu muodostetuksi hallitus sellaisen perustuslain perustalla, johon sisältyy, tai asetuksena liittyy pääasiassa kongressin päätöksen mukainen määrittely Kuuban ja Yhdysvaltain vastaisista suhteista. Tämä kongressin päätös yleisesti tunnetaan nimellä "the Platt Amendment". Platt'in lisäys määrittelee molempien maiden suhteita pääkohdin lyhyesti sanoen seuraavasti: (katso Malloy, Treaties and Conventions etc. I. siv. 362)

1:ksi Kuuban ei ole minkään vieraan vallan kanssa tehtävä itsenäisyyttään vahingoittavaa sopimusta, eikä annettava millekään vieraalle vallalle jalansijaa tai määräämisvaltaa millään maahan kuuluvalla alueella, yhtävähän siirtomaaksi kuin sotilaallisiin tarkoituksiin käytettäväksi.

2:ksi Kuuban hallituksen ei ole tehtävä julkista velkaa, jonka korkoihin ja kuolletuksiin valtion säännölliset tulot, säännölliset juoksevat valtion menot pois laskettuina, eivät riitä.

3:ksi Kuuba antaa suostumuksensa Yhdysvalloille käyttää oikeutta interveneerata maan itsenäisyyden säilyttämiseksi, ja henkeä, omaisuutta, sekä yksilöjen vapautta riittävästi suojaamaan pystyvän hallituksen ylläpitämiseksi, Yhdysvaltain voidakseen täyttää rauhansopimuksessa suoritettavikseen ottamat velvollisuudet, joista Kuubantästä lähtien on huolehdittava.

4:ksi Kuuban hallituksen on suoritettava loppuun, ja mikäli tarve vaatii, laajennettava jo muodostettuja, tai vastedes yhteisesti sovittuja suunnitelmia maan kaupunkien terveydellisten ja terveysthoidollisten olojen tyydyttävälle kannalle saattamiseksi, tarkoituksella ehkäistä kulkutahtien ja tarttuvien tautien uusiutumista, jotta Kuuban kansa ja kaupankäynti olisivat suojatut samoin kuin olisivat suojatut Yhdysvaltain eteläisten

sataamien asukkaat ja kauppa.

5:ksi Kuuban on myytävä tai vuokrattava Yhdysvalloille tarpeelliset maa-alueet, määrättyillä paikoilla, hiili- ja laivastoasemia varten, käytettäväksi maan itsenäisyyden ja sen kansan suojaamiseksi sekä Yhdysvaltain omaksi puolustukseksi.

Kuubalaiset vastahakoisesti ja vitkastellen suostuivat näihin ehtoihin, ja ne sisällytettiin perustuslakiin liitettyyn liitteeseen sekä lisäksi 1903 Yhdysvaltain kanssa tehtyyn, seuraavana vuonna ratifioituun sopimukseen.

Oikeusoppineet eivät ole yksimielisiä siitä, miksi Kuuban oikeudellista asemaa, näitä ehtoja silmälläpitäen, on kutsuttava. Jotkut katsovat Kuuban olevan Yhdysvaltain "protectoraatti", toiset käyttävät siitä joko sanaa "puoli-protectoraatti" tai sanaa "puoli-suvereeni". Kuubalaisille itselleen kysymys on arka kohta. He luonnollisesti, oman arvon tuntonsa mukaisesti, yleensä väittävät maansa olevan suvereenin, ja vertaavat Yhdysvaltain lupauksia "suojella Kuuban itsenäisyyttä" Euroopan valtojen Belgian neutraliteetin suhteen antamaan vakuuteen.

Interventiooni-oikeuttaan Yhdysvalloilla ei ole ollut syytä käyttää kuin kerran, presidentti Rooseveltin aikana 1906, mutta finanssiasioissa s.t.s. välittömästi laina-asioissa, ne ovat pitäneet tarkkaa kontrollia, ja terveydenhoidollisten asiain silmälläpito on johtanut siihen, että Kuuba ja varsinkin Havana, ainakin nykyisen presidentin aikana on ollut erinomaisen puhtas kaupunki, jossa taudillisuus entiseen verrattuna on saatu vähennetyksi aivan mitättömän vähäksi.

Jo ennen kuin edellä mainittu sopimus Kuuban ja Yhdysvaltain välillä astui voimaan, oli saatettu voimaan kauppasopimus, jossa molemmat sopimuspuolet myönsivät toisilleen huomattavia tullialennuksia, joita ^{ne} eivät saisi myöntää muille valloille.

Yleisenä, molemminpuolisena alennuksena myönnettiin 20 %:n alennus. Lisäksi Kuuba myönsi luetelluille Yhdysvaltain tuotteille 25,30 jopa 40:kin %. Mainittakoon tässä vain muutamien Suomea mahdollisesti intresseeraavien tavarain alennuksia: 25 % kristallit ja lasit, paitsi ikkunalasit, 30 % voi, ikkunalasi, kirjoitus- ja painopaperit, paitsi sanomalehtipaperi (joka on nykyään tullivapaa); 40 juusto.

Erikoisalennusten alaisia ovat yleensäkin Yhdysvaltain tuottamat, Kuubassa kulutetut tavarat, joiden joukossa tärkeimmät elintarpeet, joita Kuuba ei tuota, kuten jauhot, metallit ja niistä valmistetut tuotteet, puuvilla ja valmisteet siitä j.n.e.

Edellämäinittujen sopimusten varassa Kuuban suhteiden Yhdysvaltoihin, myöskin kaupallisten, on pakostakin täytynyt kehittyä erikoisen läheiseksi. Lisäksi on samaan suuntaan vaikuttanut se tosiasia, että Kuuban päätuote, sokeri, muualla maailmassa on joutunut kilpailemaan erikoisen suojelun alaiseksi asetetun juurikassokerin kanssa, joten Amerikan markkinat, myönnetyn alennuksen kautta ovat olleet miltei ainoat, joilla se on ollut edullisessa asemassa muualta, ulkoapäin, tulevaan kilpailuun nähden. Viime vuosina sokerintuotanto Filippiineillä ja Porto Rikossa on kasvanut ja tullivapaa tuonti näiltä alueilta Yhdysvaltoihin suuresti kasvanut, joten tullialennus ei enää suojele Kuuban sokerin vientiä Yhdysvaltoihin samassa suhteessa kuin aikaisemmin.

Mitä Kuubalaisista tuotteista, pääasiallisesti sokerista sekä tupakasta, kannetut tullit Yhdysvalloille merkitsevät alennuksesta huolimatta, ilmenee siitä, että Yhdysvaltain n. 600 miljoonaan dollariin kohoavista tullituloista n. 150 miljoonaa, eli siis neljäs osa, kannetaan Kuubasta tuoduista tuotteista.

Nykyään voimassa olevan tariffin mukaan sokeritulli kuubalaiselle sokerille on 1.76 senttiä naualta. Edustajahuone päätti korottaa sen 2.40 senttiin, mutta senaatti päätti sen

pysyttämisen entisellään. Miksi se lopullisesti uudessa tarifilaisessa muodostuu, on tietenkin epävarmaa. Tuloksesta voi riippua Kuuban talouselämän kohtalo, sillä se nojautuu varsin ykeipuolisesti sokerin tuotantoon.

Kuuban tuotteet.

Kuuba on ennenkaikkea maataloustuotteita tuottava maa. Sen tunnetuin tuote, sokerin jälkeen toiseksi tärkein sen taloudessa, on tupakka. (66,321,000 naulaa 1928). Vaikka tupakkaa viljelläänkin maailman eri osissa, missään ei ole onnistuttu viljelemään niin hienotuokuisia tupakkaa kuin eräällä rajoitetulla alueella Kuubassa, n.s. "Vuelta Abojo'ssa". Kuuban toisarvoisia maatalouden tuotteita ovat kakao, kahvi, sitrushedelmät (grape-fruit, appelsiini, sitroone), hennekini, hunaja ja vaha. Maassa myöskin kasvatetaan, ja lihotetaan muualta tuotua teuraskarjaa (1928 4,431,000 päästä)

Muista Kuuban tuotteista mainittakoon pesusienet, metallit, hiili, asfaltti, asbesti ja petroleumi. Kaivostuotanto kuitenkin toistaiseksi on aivan pienessä mittakaavassa. Uskotaan asfaltti- ja hiilivarojen olevan erittäin runsaita, samoin öljyä arvellaan löytyvän suurtakin tuotantoa varten. Tähän nojaten luotetaan siihen, että Kuuba edelleenkin on tulevaisuuden maa.

Kuuban arvioidaan tuottavan neljänneksen maailman ruoko-sokerista ja viidenneksen maailman koko sokerituotannosta, ruoko- ja juurikassokeri yhteenlaskettuna. - Kuuban viennistä sokeri edustaa 85 %. Maan talous on siis suuresti riippuvainen sokerin hinnoista ja sokerimarkkinoista. Kolme neljännestä tuotannosta myydään Yhdysvaltoihin, neljännes muihin maihin.

Sokerituotannon kehitystä Kuubassa valaisee seuraava taulukko:

Vuosi	Käynnissä olevien tehtaiden luku	Käytetty sokeriruoko tonnia ("long tons")	Sokerin tuotanto tonnia ("long tons")	Keskim. hinta senteissä naualta	Kokonais-arvo dollareissa
1912-13	171	22,444,361	2,428,537	1.95	106,078,496
1920-21	198	36,164,653	3,934,297	3.10	273,197,696
1921-22	188	34,262,932	4,033,455	2.80	255,009,777
1922-23	182	31,137,363	3,646,967	4.90	400,181,383
1923-24	180	35,143,743	4,112,699	4.00	368,497,830
1924-25	183	45,842,202	5,159,346	2.35	273,167,173
1925-26	177	41,453,589	4,932,095	2.22	245,283,220
1926-27	177	40,403,205	4,509,600	2.84	266,620,570
1927-28	172	34,466,765	4,041,856	2.19	198,277,238
1928-29	5,064,100

Ylläoleva taulukko, joka on amerikalaisesta konsuliraportista lainattu, ei osoita sokerinhintain vaihtelun koko jyrkkyyttä. Hinnan oltua keuhalla 1904 1,93 senttiä naualta, se sodan aikana kohosi ja säännösteltiin 4,60 ja sittemmin 5.50 senttiin. Kun säännöstely lakkautettiin, hinta kohosi huimaavasti. Halmi-kuun 18 p. 1920 noteeraus oli 9 1/8 senttiä, huhtik. 17 p. 18 1/2 ja toukok. 19 p. 22 1/2. Samoihin aikoihin sokerijuurikasviljely alkoi taasen päästä vauhtiin Euroopassa, joten hinnat pian alenivat, ollen elokuun 19 p:nä 11, lokak. 13 p:nä 7 ja jouluk. 13 p:nä 3 3/4 senttiä naualta. Sen jälkeen hinta kyllä jälleen kohosi, mutta v:sta 1926 saakka se on ollut siinä 2 sentin korvilla, ollen toukok. 23 p:nä 1929 aina 1.68 sentissä. Tammikuulla 1930 allekirjoittaneen ollessa Havanassa sen ilmoitettiin olevan 1.85. Ennen sotaa laskettiin tuotantokustannukset keskimäärin 2 sentiksi naualta. Kustannukset eivät senjälkeen suinkaan ole alentuneet. Tuotteen tappiolla myyminen on aiheuttanut useiden sokeritehtaiden käynnin lopettamisen ja odotetaan vielä useampien lähiaikoina lopettavatoimintansa. Maailman sokerintuotanto 1928-1929 on arvioitu 26,710,000 tonniksi. Sen sanotaan olevan 45 % suuremman kuin tuotanto 1913-1914. Tuotanto kasvaa jatkuvasti, kiitos korkean suojelun. Ei siis ole lähiaikoina odotettavissa helpoitusta Kuuban sokerintuottajille.

Kuuba yritti ylituotannon rajoittamista rajoittamalla tuotantoa ja määräsi kahtena vuotena rajamäärät tuotannolle, sekä koetti Saksan, Puolan ja Tšekkoslovakian kanssa sopimalla saada vienti jaoitelluksi. Yritykset eivät vieneet toivottuihin tuloksiin, joten niistä on ollut luovuttava.

Johtuen tilanteesta sokerimarkkinoilla, Kuuba on vuodesta 1926 alkaen kokenut ankaraa pulakautta, joka vuosi vuodelta on käynyt yhä tiukemmaksi. Ahdas aika on ollut sitäkin tuntuvampi kun se seurasi ajanjaksoa, jolloin maan finanssielämä oli läpikäynyt ankaran kriisin.

Rahalaitokset ja yritykset suureksi osaksi ameri-
laisten omistamia.

Vuoden 1920 jyrkkäin hintavaihteluiden yhteydessä useat pankit menivät kumoon. Pankkitoiminta Kuubassa on senjälkeen ollut pääasiallisesti ulkolaisten pankkien käsissä. Niistä ovat johtavimmassa asemassa National City Bank of New York ja Royal Bank of Canada. Chase National Bankilla myös on haarakonttori Havanassa.

Tässä yhteydessä mainittakoon, ettei Kuubassa ole setelejä antavaa pankkia. Joskin siellä on oma rahajärjestelmä, dollari yksikkönä, omat vaihtorahat ja kultarahat, liikkeessä olevat setelit ovat amerikalaisia.

Kaksi kolmasosaa Kuuban sokerista on amerikalaisen omistamain tehtaiden tuottamaa. Paitsi tämän kirjoituksen alussa olevassa taulukossa mainittujen julkisten rautateiden pääosaa, amerikalaisella pääomalla on rakennettu n.3,000 engl. penikulmaa rautateitä sokeriviljelyksille, ruoon kuljettamiseksi tehtaisiin. Amerikalainen yhtiö omistaa maan kaikki suurimmat sähkölaitokset. Amerikalaisen yhtiön tytäryhtiö omistaa puhelinlaitoksen. Amerikalaiset lisäksi omistavat tupakkaviljelyksiä, tu-

pakkatehtaita ja vientiliikkeitä, varastohuoneita ja telakoita.

Varsin merkillinen on vielä amerikalaisen pääoman sijoitus jättämishotelleihin, uimarantoihin, pelikasinoon, kilpa-ajorataan y.m. turistiliikennettä kieltolakimaasta, Yhdysvalloista, Kuubaan ohjatakseen. Tästä liikenteestä saarimaalla, varsinkin sen pääkaupungilla, on huomattavat tulot. Turisteja ilmoitetaan viime säsongin aikana käyneen yli 100,000. Hotellihintain ollessa enemmän kuin kaksinkertaiset New Yorkin ja Washington'in hintoihin verraten, tuollaisen matkailijamäärän maahan jättämät varat pian kohoavat tuntuviin määriin. Amerikalaisten turistien paljous suuresti vehvistaa amerikalaista leimaa nyky-päiväin Kuuban elämässä. Turistiliikenteen lisäämistä tarkoitettiin laitoksiin ilmoitetaan sijoitetun 40 milj. dollaria Yhdysvalloista.

Kuten aikaisemmin jo tuli mainituksi, amerikalaisten Kuubaan sijoittamain varain kokonaismäärä kohoaa arviolta n. puolelentoista miljaardiin dollariin.

Kuuba Euroopan maiden vientimaana.

Tuoreimmat toistaiseksi saatavissa olevat tilastonumerot Kuuban ulkomaankaupasta ovat vuodelta 1927. Mainittuna vuonna astui voimaan huomattavasti korotettu tullitariffi. Sen vaikutus tuontiin kuuluu olleen suuri, mutta ei tule täysin näkyviin vielä mainitun vuoden numeroissa. Seuraavassa esittämässäni tilasto siis ei kuvaa täysin selvästi nykyhetken tilannetta.

Koska 1927 vuoden kokonaistuonnista, 257,384,000 dollaria, 159,056,000 dollaria edustaa tuontia Yhdysvalloista, kaikista muista maailman maista tuotiin yhteensä vain 98,328,000 dollarin edestä tavaroita. Euroopan maista tässä tuonnissa seuraavat maat ovat edustettuja allamainituilla dollarimäärillä:

Ranska.....	12,459,000
Iso Britannia..	11,697,000
Espanja.....	10,819,000
Saksa.....	7,762,000
Belgia.....	5,547,000
Alankomaat....	3,888,000
Norja.....	2,549,000
Italia.....	2,269,000
Irlanti.....	978,719
Sveitsi.....	800,000
Tanska.....	577,000
Ruotsi.....	537,747
Itävalta.....	106,142

Tilastossa lisäksi mainitaan "muut maat" edustamassa 1.5 miljoonan tuontia. Näihin muihin maihin sisältynee Euroopan-kin maita. Jos Suomesta mainittuna vuonna oli vientiä Kuubaan, se sisältyy tuontiin Ruotsista, koska, kuten ulkoasiainministeriössä selitettiin, konsulaattifaktuurat ovat Tukholmassa leimatut.

Yhdysvaltain ja Euroopan ulkopuolella olevista maista brittiläinen Intia 15.6 miljoonalla, Kanada 6 milj., Meksiko 5.9:llä, Uruguay 3.9:llä ja Argentina 1.4:llä miljoonalla dollarilla ovat etusijoilla.

Koska Skandinavian maat suureksi osaksi vievät niitä tavaroita, jotka pääasiallisesti muodostavat Suomen viennin, on

mielenkiintoista huomata niiden olevan Kuubaan vientiä harjoittavien Euroopan maiden luettelossa, Norja edustettuna varsin huomattavalla viennillä, ollen Euroopan maista seitsemännellä sijalla. Norjalla ja Tanskalla, varsinkin ensiksi mainitulla, on lisäksi suuret merenkulun alaan kuuluvat intressit Kuubassa, lukuisain norjalaisten ja tanskalaisten "tramp" rahtilaivojen kuljettaessa lasteja Kuubaan ja Kuubasta.

Seuraavassa taulukossa esitän Kuuban 1926 ja 1927 vuosien virallisesta tilastosta poimimiani ja yhteenlaskemiani lukuja Skandinavian maista Kuubaan mainittuna vuosina tuoduista tavaroista ja niiden arvosta dollareissa.

Tavaran laatu	Vuosi	Norja	Ruotsi	Tanska
		(arvo dollareissa)		
Puutavaraa	{1926	50,382	250	-
	1927	-	-	-
Laatikot	{1926	11,267	156	2,381
	1927	11,318	122	2,510
Tynnyreitä	{1926	620	-	-
	1927	580	56	-
Muut puutuotteet	{1926	-	-	-
	1927	1,117	679	-
Paperivanuketta ja sanomalehti- paperia	{1926	297,722	563,493	23,139
	1927	549,700	394,890	-
Käköpaperia y.m.	{1926	48,944	9,359	-
	1927	47,043	61,088	-
Muut paperit	{1926	14,601	3,001	-
	1927	12,492	1,504	-
Otsakkeilla varustetut paperit	{1926	-	-	-
	1927	262	-	-
Paperia arkeissa	{1926	7,938	3,751	-
	1927	15,428	7,314	997
Kivipainotuotteet	{1926	-	880	-
	1927	-	1,542	-
Kartonki	{1926	8,387	2,001	-
	1927	14,592	1,304	-
Pakkauskartonki	{1926	-	-	-
	1927	1,413	-	-
Kondensoitu maito	{1926	352,908	-	39,949
	1927	695,286	-	94,873
Voi	{1926	4,129	-	380,688
	1927	5,725	-	354,422
Junsto	{1926	-	69,606	2,007
	1927	-	85,202	9,120
Katukiviä	{1926	107,209	-	-
	1927	25,920	-	-
Lihaskäilykkeitä	{1926	-	-	100
	1927	-	-	-
Turskaa	{1926	938,623	400	640
	1927	833,985	258	924

Tavaran laatu	Vuosi	Norja	Ruotsi	Tanska
		(arvo dollareissa)		
Sillejä	1926	13,095	-	-
	1927	7,313	-	-
Sardiineja	1926	-	-	-
	1927	1,432	-	-
Muut kalasäilykkeet	1926	753	-	-
	1927	2,981	-	-
Sementtiä	1926	18,229	4,823	128,498
	1927	1,500	2,575	84,408
Lasitavaroita	1926	-	-	236
	1927	-	-	-
Savitavaroita.....	1926	-	-	1,950
	1927	-	-	-
Työkaluja	1926	-	-	-
	1927	-	1,554	748
Nauloja	1926	2,534	-	-
	1927	1,593	1,023	-
Koneita sokeritehtaita varten	1926	-	8,819	2,508
	1927	-	3,788	-
Muita koneita	1926	808	13,168	-
	1927	8,562	26,859	235

Taulukosta ilmenee, että Norjan Kuubaan viennin tärkein tavara on turska, kondensoidun maidon ollessa toisella, paperivanukkeen ja sanomalehtipaperin kolmannella sijalla. Ruotsin viennin suurin erä on paperivanuke ja sanomalehtipaperi. Vienti käsittääneen varsin vähän sanomalehtipaperia ja suurimmaksi osaksi, ehkä kokonaan paperivanuketta. Näihin lukuihin sisältyy myöskin vienti Suomesta, mikäli vanuketta mainittuina kahtena vuotena Kuubaan vietiin, ja mikäli konsulaattifaktuurat leimattiin Ruotsissa. Huomattavan erän Ruotsin viennissä muodostaa lisäksi juusto. Tanskan suurin vientitavara Kuubaan taasen oli voi, sementin ollessa toisella sijalla.

Tästä katsauksesta Skandinavian maiden vientiin siis ilmenee, että nämä maat veivät Kuubaan useita sellaisia tuotteita, joita myöskin Suomessa valmistetaan maasta vietäväksi.

Kuuba mahdollisina markkinoina Suomen vienti-
tavaroille.

Aikaisemmin kosketeltu, sokerinhintain alhaisuudesta joh-
tuva, nykyinen pulakausi Kuubassa luonnollisesti aiheuttaa sen,
että Kuubaan tavaroita myytessä on noudatettava mitä suurinta
varovaisuutta. Vararikkoja kun sattuu tuon tuostakin, myyjien
on varsin vaikeaa pysyä selvillä kundiensa maksukyvyistä lähei-
sessäkin tulevaisuudessa. Mikäli minulle asiantuntevilta tahol-
ta ilmoitettiin, Kuubaan tavallisimmin myydään käteisellä lai-
vauspapereita vastaan. Toisinaan vaaditaan, erityistä alennusta
myöntäen, että ostaja avaa luoton (remburssin) jossain tunnetussa
New Yorkin pankissa, toisinaan, vaikka harvemmin, Lontoon pankis-
sa. Kuubalaiset ostajat luonnollisesti käyttävät luottojaan
mahdollisimman säästäväsistä ja ovat halukkaimpia ostamaan mak-
suaikaa heille myönnettäessä. Myyjien välinen kilpailu johtaakin
siihen, että tavaroita usein myydään 60 päivän maksuajalla. Kuu-
balaiset ovat säännöllisissäkin oloissa tottuneet aina pyytämään
vekseliensä uudistamista, ja nykyoloissa saa, kuulemani mukaan,
jokseenkin säännöllisesti laskea siihen, ettei sitoumus tule al-
kuperäisenä maksupäivänä suoritetuksi.

Mikäli siis Suomessa harkitaan markkinain etsimistä Kuu-
basta, on syytä noudattaa varsin suurta varovaisuutta, ottaen
huomioon niin latinalais-amerikalaisen suhtautumisen liikeasioi-
hin yleensä kuin nykyisen ahtaan taloudellisen tilankin.

Skandinavian maiden vienti kuitenkin yleispiirtein osoittaa,
että mahdollisuuksia viennille nykyäänkin on olemassa. Seuraavas-
sa esitän Suomen tärkeimpiä vientitavaroita koskevaa tilannetta,
mikäli lyhyen Havanassa oleskeluni aikana pääsin asioista selville.

Puutavarat.

Kuuba vie itse ulkomaille jonkuverran puutavaroita, nimit-
tään sikaarilaatikkojen valmistamiseen käytettyä seeteripuutaan

sekä mahonkia ja joitakin erittäin kovia troopillisia puulajeja. Omiin tarpeisiin myöskin laajalti käytetään omasta maasta saatuja puutavaroita, koska niihin eivät pysty maassa löytyvät puuta turmelevat toukat.

Rakennustarpeisiin tuodaan kuusi- ja mänty-lautoja ja lankkuja pääasiallisesti Yhdysvalloista, jonkunverran Kanadasta. Vuonna 1927 Yhdysvalloista tuotujen valmistamattomien puutavarain arvo oli, tullivapaiden \$3,166,978, tullinalaisten \$1,837,989. Höyläämätön kuusi- ja mäntypuutavara on tullivapaata. Samoin ovat tullivapaat näistä puulajeista ja seeteristä valmistetut ratapölkkyt.

Hedelmän viennin Kuubasta kasvaessa vuosi vuodelta, siellä on lisääntyvä laatikkojen tarve niiden pakkaukseen. Mikäli minulle ilmoitettiin, faneerilaatikoita ei käytetä, vaan yksinkertaisesti ohkaisista laudoista valmistettuja laatikoita, tai kapeista listoista muodostettuja, ilmavaihtoa sallivia laatikoita. Laatikolaudoiksi valmiiksi katkotun puutavaran ^{tulli on} \$1.20 100 kilolta (96 senttiä Yhdysvalloista).

Laatikkoja tuotiin 1927 pääasiassa Yhdysvalloista, \$315,000 arvosta, huomattavia määriä tuotiin myöskin Espanjasta, Ranskasta ja Saksasta.

Selluloosa ja paperi.

Kuubassa on kaksi suurenpuoleista paperitehdasta, jotka valmistavat kraftpaperia, sulfiittikäärepaperia (eri väristä), harmaata kartonkia ja plakaattipaperia. Ne ovat ainoat selluloosaa maahan tuovat liikkeet ja kumpaiseenkin on suomalaista selluloosaa myyty New York'issa olevan Suomen Selluloosayhdistyksen asiamiehen kautta.

Paperivanuke, samoin kuin sanomalehtipaperikin, sekä määrättyillä ehdoilla (katso liitteenä olevaa saksank. käännöstä tariffilain tähän kuuluvaa kohtaa) myöskin aikakauslehtiä varten

tuotu paperi, ovat tullivapaat.

Kuuban tullitilastossa esitetään yhdessä paperivanukkeen ja sanomalehtipaperin tuonti. Ei sentähden voi sanoa paljonko kumpaakin on tuotu. On kuitenkin merkille pantavaa, että Norjasta ja Ruotsista on näitä molempia tavaralajeja tuotu yhteensä huomattavasti enemmän kuin Yhdysvalloista. Viimemainitusta maasta tuotiin 1927 \$720,000 arvosta, Norjasta ja Ruotsista \$944,390 arvosta. Tämä viittaa siihen, että Skandinavian mailla jo on hyvä ote näiden tavarain myynnissä, joten mahdollisuuksia pitäisi olla olemassa lisätä Suomen osuutta tuossa viennissä.

Aikaisemmin Kuubaan on myyty Europasta huomattavat määrät tavallista harmaata käärepaperia ja kraftpaperia. 1927 voimaantuneet tullikorotukset kuitenkin ovat tehneet tämän myynnin mahdottomaksi. Sen sijaan Europasta edelleenkin tuodaan valkoista käärepaperia leivän ja pullojen kääreeksi. "Glacin" ja pergamiinipaperia, oikeaa ja jäljennettyä, tuodaan Englannista ja Saksasta, silkkipaperia Saksasta, paperossipaperia rullissa, 29-33 mm. leveänä, Ranskasta ja Espanjasta. Kirjapaperi ja keltainen käärepaperi tuodaan pääasiallisesti Euroopasta, kirje-paperit sitävastoin yksinomaan Yhdysvalloista.

Yhdysvalloista tulee myöskin suurin osa käytetyistä kartongeista, kuten tulitikkulaatikoihin käytetty, siniharmaa, ja pakkaukseen käytetty aalto-kartonki. Sieltä on myös peräisin maahan tuotu kattohuopa. Duplex-kartonkeja tuodaan Skandinaviasta ja Saksasta. Viimemainitusta maasta ovat myös pääasiallisesti peräisin hienot erikoiskartongit.

Konsuli Evertz pyynnöstäni hyväntahtoisesti keräsi näytteitä Kuubaan Europasta tuotujen paperi- ja kartonkilajien käyvistä laaduista. Kokoelma, jota hän piti jokseenkin täydellisenä, seuraa liitteenä ja toimitettanee Ministeriön toimesta asianomaiselle puuteollisuutemme keskuselimelle.

Meijerituotteet.

Samoinkuin Kuuba leipä-aineksiin nähden on tuonnista riippuva, se on myöskin leivän päälle pantavaan nähden pääasiallisesti ulkomaisten varassa.

Viime vuosina esiintyneiden maatalouden monipuolistuttamisyritysten yhteydessä on koitettu kehittää meijeritaloutta. Sitä nykyään yhä kasvavassa määrin harjoitetaan kaupunkien, ennenkaikkea Havanan lähistöllä, mutta tulee epäilemättä vielä kesemmään kauvan, ennenkuin vapaudutaan välttämättömyydestä tuoda ulkomailta maitotuotteita. Tosin meijerituotteita ei kuluteta samassa suhteessa kuin pohjois Euroopassa. Espanjasta tuotu oliiviöljy on kansan ruokajärjestyksessä tärkeämpi kuin voi. Mutta sitä myöten kuin tavat amerikalaisuvat, voi edellyttää maitotuotteiden tarpeen kasvavan.

Huolimatta Yhdysvalloille myönnetystä tuntuvista tullialennuksista, Euroopan maat näkyvät hyvinkin pystyvän kilpailemaan Kuubassa. Kävihan jo selville Skandinavian maiden vientiin luodusta katsauksesta, mikä merkitys Norjan kondensoidun maidon, Tanskan voien ja Ruotsin juuston viennillä on. (Tässä on syytä huomauttaa, ettei allekirjoittaneelle ole ollut mahdollista todeta sisältyikö Ruotsin kohdalle merkittynä juuston tuontiin myös Suomesta saapuneita eriä, mutta senhän asianomaiset Suomessa kylä tietänevät.)

Kondensoidun maidon kokonaistuonti 1927 käsitti 22,945,802 kiloa, arvoltaan 5,104,862 dollaria. Ensimmäisellä sijalla tuontimaana olivat Yhdysvallat, senjälkeen järjestyksessä Brittiläinen kuningaskunta, Norja, Kanada, Hollanti ja Sveitsi.

Kondensoidun maidon tulli on 13 % arvosta muista maista kuin Yhdysvalloista, joista tuottaessa se on 10.4 % arvosta.

Maidon jälkeen tärkein meijerituote Kuuban tuonnissa on juusto, vaikkakin tuonnin määrä on edelliseen verraten pieni, 1927 2,363,059 kiloa, arvoltaan 1,309,015 dollaria. Suurin tuon-

ti, \$856,816, on Hollannista, Yhdysvaltain ollessa toisella sijalla \$:lla 297,719, Sveitsin kolmannella. \$:lla 85,202.

Mikäli minulle ilmoitettiin, Emmenthaler juusto sekä tahkoina, että jälleentehtynä ja pieninä kappaleina stagniolipaperiin käärittyinä, rasioihin pakattuna, ^{on} varsin suosittua. Juustoa s^{an}, kuten kerrottiin, lisääntyvässä määrin hedelmähiiltojen ja hyytelöiden kanssa.

Juuston tulli on 8 dollaria 100 kgr:lta muualta kuin Yhdysvalloista tuotaessa, viimeainitusta maasta tuotaessa \$4.80 pr 100 kgr.

Voin tuonti on vielä vähäisempi kuin juuston, 1927 851,827 kiloa, arvoltaan 842,829 dollaria. Puhuttelemani voi-kauppias lausuivat käsityksensä, että tuonti tulee vuosi vuodelta vähenemään, koska juuri voin tuotantoa kotimaassa nykyään koetetaan lisätä. Suurin tuontimaa on Tanska, josta 1927 tuotiin 284,120 kiloa, arvoltaan 354,422 dollaria. Toisella sijalla ovat Yhdysvallat 336,204 kiloa, arvoltaan 335,063 dollaria, kolmannella sijalla Hollanti, tuonnin arvo 48,826 dollaria.

Yhdysvalloista voi tuodaan 1/4 naulan rasvapitoisissa kartonkipaketeissa, ohkaisina neliskulmaisina pätkinä. Amerikalainen voi on luonnollisen väristä.

Tanskasta ja Hollannista voi tuodaan pakattuna hermeettisesti suljettuihin, 1/2 naulan (Espanjan naulan 460 gr.) rasioihin, kunkin rasiaa mukana vääntöavain, kuten meillä kilohailipurkeissa. Voi on kasvisväreillä värjätty munankeltuajisen väriksi. Sillä kyllä on tavallinen, ensiluokkaisen voin maku.

Voi ostetaan Tanskasta cif Havana, 100 rasiaa pakattuna laatikkoon, käteinen laivauspapereita vastaan, nyk.hinta 30 senttiä rasialta. Jos ostajalla on avattuna remburssi New Yorkissa, hänelle myönnetään 5 %:n alennus. - Vähittäiskaupassa näitä rasioita myytiin 45 sentistä. - Lähetän näytteen voin pakkauksena käy-

tetystä rasiasta toisessa kuoressa.

Voin tulli on 12 senttiä kiloa kohti muualta kuin Yhdysvalloista tuotaessa, Yhdysvalloista 8,4 senttiä.

Graniitti.

Joskin Kuubassa käytetään paljon kiveä rakennettaessa, talojen lattiainkin kun ovat yleensä kuviollisesti maalatuista tai luonnollisen värisistä tulli, tai kivilaatoista, graniitilla kuitenkin ei voi edellyttää olevan menekkimahdollisuuksia muuhun tarkoitukseen, kuin katukivivitykseen. Rakennuksiin nimittäin mieluummin käytetään joko Italiasta tuotuja tai kotimaasta saatuja marmorilajeja. Katukivet ovat tullivapaat.

Mikäli Suomen eri alojen vientiliikkeet harkitsevat viennin Kuubaan, ja huomaavat kaipaavansa yksityiskohtaisia tietoja, Suomen Havanassa oleva konsuli, Señor Guillermo Evertz, osoite Ejido 10, Habana, Cuba, todennäköisesti voi, omaten hyvät suhteet sikäläisessä liikemaailmassa, niitä hankkia. Kirjeenvaihdossa hänen kanssaan voidaan käyttää saksan, englannin tai espanjankieltä.

L. Astrom

Suomen vientitavaroihin kuuluvain tavarain tullimäärä koskevia otteita Kuuban tullitariffista.
Kääntänyt saksankielelle konsuli Evertz.

Zolltarif:

Erste Gruppe: Rohmaterialien

<u>Partie 151</u>	<u>Celulose und Abfaelle:</u>	Max.	Gen.	E.U.A.
A	Trockene Celulose fuer die Papier Fabrikation in Stueckchen geschnitten oder derartig durchloechert dass es unmoeg. list sie fuer einen andern Zweck zu verwerten, es sei denn fur die Fabrikation von Papier oder Karton	frei	frei	frei
(Nota: Wenn die Celulose nicht gut durchloechert ist, bezahlt sie Zoelle als ord. Karton laut Partie 181 A.				
B	Feuchte Celulose zur Fabrikation des Papiers	frei	frei	frei
C	Abfaelle von Papier, Karton, Bindfaden neuen Geweben, die nicht mehr als 1 meter Laenge und 4 c/m Breite haben, Lumpen, sowie Stuecke von Yute Saecken, und Alte Papiere	frei	frei	frei

Zweite Gruppe Papiere

<u>Partie 152</u> Papier fortlaufend in Rollen oder Bogen, weiss oder farbig, sei es oder sei es nicht satiniert mit oder Wassermarke, ohne geschnitten zu sein, noch bedruckt:					
A.	Hergestellt aus der Celulose oder Masse "screenings" oder anderer ordinaeren Masse, oder aus Stroh, mit einem Mindestgewicht von 30 gr. per Quadr. Meter bekannt unter dem Namen "Schrenzpapier", oder Einwickel Papier oder Screenings Papier.	per 100 Ko	\$8:-	4:-	2:30
B	Hergestellt auf der Basis von Celulose de sosa (Kraft) von einem Gewicht von 10 gr per Quadr. Meter aufwaerts, bekannt unter dem Namen "Kraft-Papier" zum Einwickeln per 100 Ko	8:50	4:25	2.97.5	
C	Hergestellt auf der Basis von Celulose Bisulfit von 10 gr. per Quadr. Meter aufwaerts, bekannt unter dem Namen Manila Papier, Fiber und Celulose, and Glasine Papier	per 100 Ko	10:-	5:-	3:50

Tara Disp. III regl. 5

Nota: Die Papier unter dem Buchstaben "C" importiert wenn sie eine Wasser oder Druckmarke haben, welche anzeigt, dass es fuer den Export von Fruechten benutzt wird, bezahlen nur 50 % des Zolles.

	<u>Max.</u>	<u>Gen.</u>	<u>E.U.A.</u>
D Hergestellt aus der Basis von Cellulose mechanische aus Holz, mit einer Proportion von 70 % Mechanische und 30 % Bisulfit, von nicht weniger als 50 Gramm per Quadr. Meter und nicht mehr als 60 gr. per Quadr. meter, nicht satiniert, bekannt unter dem Namen Zeitungspapier.	frei	frei	frei

E Hergestelltauf der Basis von Bisulfit oder Soda ohne mechanisch Holz, oder mit einem Holzgehalt welcher 30 % nicht uebersteigt, in einem Mindest Gewicht von 60 gr. und einem Hoechstgewicht von 120 gr. per Quadr. Met. bekannt unter dem Namen "Buecherpapier", "Papier fuer Illustrierte" Zeitungen, oder litogr. Plakate.

per 100 Ko	\$10:-	5:-	3:50
------------	--------	-----	------

Nota: Die Papiere unter "E" wenn man sie ausschliesslich fuer Zeitschriften oder illustr. Zeitungen importiert bezahlen keinen Zoll. Wenn man sie ausschliesslich fuer gedruckte Buecher verkauft, bezahlen sie nur 50 % Zoll des Buchst. "E" Der Finanzminister dicktirt die noetigen Bestimmungen, um von dieser Option Gebrauch machen zu koennen.

F Hergestellt auf der Basis von Masse aus Fibern von Leinen, Hanf Baumwolle Stroh von Weizen oder Roggen oder andere Strohe (mit Ausnahme von Reis) mit einem Mindest Gewicht von 15 gr. per Q.M. und Hoechstgewicht von 30 gr. per Q.M. und bekannt unter dem Namen von Cigaretten Papiere.

ad valorem 100 %	50 %	40%
------------------	------	-----

G Hergestellt auf der Basis von Masse von Leinen geleimt auf der Oberflaeche, oder geleimt in der Masse und Oberflaeche zur gleichen Zeit, ohne zugeschnitten, noch liniert zu sein, bekannt unter dem Namen "Bankpapier" und andere von guten Qualitaeten

per 100 Ko	20:-	10:-	7:-
------------	------	------	-----

tara (Disp. III Regel 5)

H Dasselbe wie in "G" tarifiert, jedoch ohne dass in seine Herstellung Leinen hereintritt nur in der Masse geleimt, und bekannt unter dem Namen "Schreibpapier"

per 100 Ko	18:-	8:-	5:60
------------	------	-----	------

Nota: Jeder Importeur von Schreibpapier dass unter den Buchstaben "H" faellt, fuegt den Zoll-deklarationen eine beschworene Erklaerung des Fabrikanten oder Verschiffers, bei, nach denen erkluert wird ob das Papier Leinen oder nicht enthaelt.

I. Hergestellt ganz auf der Basis von Baumwoll-Fiber oder auf der Basis von Baumwollfiber und Holz, bekannt unter dem Namen "Loeschpapier"

per 100 Ko	8:-	4:-	2:80
------------	-----	-----	------

tara (Disp. III Regel 5)

J Die uebrigen Papiere fortlaufende, welche nicht speciell tarifiert sind.

per 100 Ko	16:-	8:-	5:60
------------	------	-----	------

tara(Dips III Regel 5)

	Max	Gen	E.U.A.
K Fasselbe Papier wie unter Buchstabe "F" bekannt unter dem Namen "Reisspapier" per 100 Ko (Tara Disp. III Regel 5)	19:20	4:60	3:68

Partie 153 Papier in Bogen, handgemacht.

A Hergestellt auf der Basis von Baumwoll-Fibern, Leinen oder andere, weiss, nicht beschnitten noch liniert, mit einem Mindest Gewicht von 50 gr. und Hoechstgewicht von 180 gr. per Q.M. bekanntunter dem Namen "papel de barba" oder "spanisches Papier) per 100 Ko (Tara Disp. III Regel 5)	18:-	8:-	5:60
B Hergestellt aus Masse von Leinen, Hanf Baumwolle -Fibern, und Weizen oder Roggenstroch, und das Papier bekannt unter dem Namen Reispapier im Mindest Gewicht von 28 gr. und Hoechstgew. von 40 gr. per Q.M. und welches nicht groesser als 60 x 35 c/m ist, welches man Cigaretten Papier nennt per 100 Ko (Tara Disp. III Regel 5)	9:20	4:60	3:68
C Die uebrigen handgemachten Papiere die nicht speciell tarifiert sind per 100 Ko (Tara Disp. III Regel 5)	16:-	8:-	5:60

Dritte Gruppe Bearbeitete Papiere

Partie 154 Beschnittene Papiere.

A Die Papiere die unter Partie 152 G. 152 J 153 A 153 C fallen aber beschnitten per 100 Ko (Tara Disp. III regel 5)	24:-	12:-	8:40
B Die papiere die unter 152 H fallen aber beschnitten per 100 Ko (Tara wie oben)	20:-	10:-	7:-
C Die Papiere der Partie 152 F fuer Cigaretten beschnitten in dem Format von nicht groesser als 60 x 35 c/m per 100 Ko (Tara wie oben)	9:20	4:60	3:68

Partie 155 Artickel aus Papier.

A In Form von Dueten aller Art, und similaere Artickel hergestellt aus den Papieren die unter Partie 152 Buchstabe A.B.C. fallen, ohne Druck Verzierungen irgend einer Art. per 100/- (Tara wie oben)	12:-	6:-	4:20
--	------	-----	------

Nota: Falls bedruckt verziert oder gestempelt zahlen die Artickel der Partie 155 A 30 % Aufschlag auf die Zoelle.

B	Durchbrochen, fuer Strausse, Schachteln, Bekannt unter dem Namen "Spitzen Papier), ferner Gekraueselt fuer Lampenschirme und fuer aehnli. Zwecke. (Tara wie oben)	per 100 Ko	13:-	6:50	4:55
C	Zerhaekselt, bekannt unter dem Namen "Confetti" sowie aufgerollt und bekannt unter dem Namen "Luftschlangen) (Tara wie oben)	per Ko	:-24	:-12	:-08.4
D	Kouverts aller Art (Tara wie oben)	per Ko	:-30	:-15	:-10.5
E	Kapseln, Huelsen, und kleine Papiere zur Unterlage fuer Suessigkeiten, und Papiere zum Ueberdecken von Korken, und verwachste Huelsen	per Ko (100)	15:-	7:50	5:25
F	Papiere in Bobinen, welches unter Partie 152 A.B.C. faellt, zum Packen, welches auf einer Seite gummiert ist mit Klebestoff, und zum versiegeln von Kisten oder Packeten dient, und nicht bedruckt, gestempel oder andere Verzierungen hat. (Tara wie oben)	per 100 Ko	12:-	6:-	4:80
<u>Nota:</u> Falls bedruckt, gestempel oder verziert bezahlen die Artickel unter Buchstabe "F" 30 % Aufschlag auf die Zoelle.					
G	Cigaretten Papiere in Bobinen oder Rollen in irgend einer Breite, palmiert oder manufacturiert in irgend einer Art ad valorem (Tara wie oben)		100 %	50 %	40 %
H	Filter Papiere in Bogen oder zugeschnitten in irgend einer Form. (Tara wie oben)	per 100 Ko	12:-	6:-	4:20
I	Buecher oder Hefte fuer kaufmaennischen Gebrauch liniert oder nicht, mit oder ohne Druck, incl. der Einbaende, wenn solche von Karton sind, sowie Koperbuecher, (Tara wie oben)	per Ko.	:-40	:-20	:-16
<u>Nota:</u> Die Einbaende (mit Ausnahme von Karton) bezahlen Zoll nach Masgabe der Materialine die bei den Einbaenden gebraucht sind.					
J	Schmirelpapier, hergestellt aus Schmirel, Glas oder Sand, sowie andere Papiere zum schmireln oder polieren, (Tara wie oben)	per Ko (100)	3:-	1:50	1:05
K	Zeichen Papiere (Tara wie oben)	per Ko	:-10	:-06	:-04.2
L	Papiere gebraucht fuer Rechenmaschinen und andere aehnliche. (Tara wie oben)	per Ko	:-16	:-08	:-05.6

Partie 156 Chemische Papiere

A Bedeckt auf einer oder beiden Seiten mit albayalde, sulfato de barita, kaolin, Talcum etc. bekannt unter "papel artistico) couche, cromo,

Welches gewoehnlich fuer Litogr. Zwecke gebraucht wird, (Tara wie oben) per 100 Ko 8:- 4:- 2:80

Nota: Falls diese Papiere speciell fuer Zeitschriften, illustr. Zeitungen importiert werden, und durch ein Wasserzeichen den Zweck ihrer Benutzung klar darstellen, dass sie fuer Zeitschriften oder ill. Zeitungen sind, und nicht groesser als 50 c/m sind, bezahlen die Artickel der Partie 156 Buchstabe A keinen Zoll.

- B Impraeogniert, mit Fett, Oel, Wachs, Parafin, Stearin, mit Gummi, Leim etc. Bekannt unter dem Namen wasserdichte Papiere, sowie Teerpapiere, sowie dass nicht aus hellen textilen fibern hergestellte, und bekannt unter der Namen Papier zum Verpacken per 100 Ko 13:50 6:25 4:37.5
(Tara wie oben)
- C Kohlen Papiere (tara wie oben) per 100 Ko 12:- 6:- 4:20
- D Lichtempfindliche Papiere fuer fotogr. Zwecke oder fuer Reproduktionen per 100 Ko 15:- 7:50 5:25
(Tara wie oben)
- E Vergoldet, versilbert, vernickelt, verschwefelt, in Bogen oder Streifen. per Ko -:20 -:10 -:07
(Tara wie oben)
- F Die uebrigen chemischen Papiere nicht speciell tarifiert. per Ko -:20 -:10 -:07
(Tara wie oben)

Vierte Gruppe Bedruckte, gestempelte, litografierte und Fotografierte Papiere

Partie 157 Drucksachen

- A Buecher (mit Ausnahme der Lehrbuecher) gebunden oder nicht, incl. der Einbaende falls solche von Karton sind, oder aus Stoff, sowie gedruckte Notenbuecher.
per 100 Ko 2:- 1:- -:80

Nota: Falls die Einbaende aus anderen Materialien, wie Karton oder Stoff sind bezahlen sie einen aufschlag von 30 %.

- B Lehrbuecher, gebunden oder nicht, sowie Lankarten welche zu Unterricht szwecken dienen, sei der Importeur, wer er auch sei, bezahlen keinen Zoll
frei frei frei

Nota: Unter diesen Buchstaben fallen nur solche Lehrbuecher oder Wandkarten, die so durch den Unterrichts Minister officiell bekannt gegeben sind.

- C Abreiss-Kalender (Tara wie oben) per ¹⁰⁰Ko 3:- 1:30 1:28
- D Zeitungen, Zeitschriften, kuenstlerische oder technische, welche, regelmaessig erscheinen, welche nicht speciell im Partie 157 erwaeht sind
frei frei frei

- F Buecher, Schriften, Zeitungen Publicationen,
Karten, und andere Objecte in dem Wustausche)
ohne Kaufmannischen Wert fuer die öffentlichen Bibliotheken
frei frei frei
- E Wertpapiere, Documente, Briefschaften, Plaene fuer
Bauten etc welche nicht im Handel sind, seien sie
bedruckt, oder geschrieben, frei frei frei
- G Kataloge, Druckschriften, Kalender, Plakate,
Litografien, welche Waren anbieten, und keinen
kaufmaennischen Wert haben, und welche bestimmt sind gratis
verteilt zu werden, fallen unter diese Parte, falls sie ab-
solut keinen kaufm. Wert haben und in kleinen Quanten enge-
fuehrt werden. Falls sie regelmaessig eingefuehrt werden,
in grossen Quantitaeten, und manifestiert sind, bezahlen sie
Zoelle in der entsprechen Zollpartie. frei frei frei

Partie 158 Papier mit Kopfdruck, Etiquetten Fackturen Formulare,
Wechsel Scheck, Konossement Rechnungen und andere
Formulare.
(Tara wie oben) per Ko - :40 - :20 - :18

Nota: Es wird vom Importeur eine beschworene Erklarung verlangt,
bezgl. des verwandten Papiere, sowie ob die Druck auf
tipografischem Wege gemacht worden ist.

Partie 159 Gravueren Fotografien, Litografien, Cromolitografien
Oleografien, sowie andere Reproduktionen die nicht
speziell tarifiert sind.

- A Von 1 bis 3 Farben, inklusive Artickel mit Bronze bedruckt
(Bronze Druck allein wird fuer 3 Farben gerechnet) oder
graviert in Relief, welches als eine Farbe grechnet wird,
(mit Ausschluss der ganz oder teilweise auf Metallblaetter
bedruckt sind) per Ko - :80 - :30 - :31
(Tara wie oben)
- B Wand und Landkarten (unter den Bestimmungen der Partie 159
Buchstabe A per Ko - :30 - :15 - :12
- C Von 4 bis 7 Farben (Brocedruck gilt fuer 3 Farben)
(Relief gilt fuer eine Farbe) Mit Ausschluss der
auf ganz oder teilweise auf Metallblaettern Druck)
per Ko 1:- 1:50 - :35
- D Wand und Landkarten (unter den Bestimmungen des Buchstabens "C"
per Ko - :80 - :30 - :24
- E Von 8-10 Farben (Bronze Druck gilt fuer 3 Farben) in Relief
gilt fuer eine Farbe) Mit Ausschluss der auf ganz oder
teilweise auf Metallblaettern Drucke)
per Ko 3:- 1:- - :70
- F Wand und Landkarten unter den Bestimmungen des Buchstabens "E"
per Ko 1:20 - :80 - :48
- G Mehr als 10 Farben-Drucke, (Bronze gilt fuer 3 Farben, und
Relief fuer eine Farbe, sowie alle Drucke welche ganz oder
teilweise auf Metallblaetter gedruckt sind, sowie Cogarren
Ringe in irgend einer Anzahl von Farben.
per Ko 3:- 1:50 1:05

H Wand und Landkarten, unter den Bestimmungen des Buchstabens
per Ko 2:- 1:- -:30

(Tara fuer die gesammte Partie 159 (wie oben)

Fuenfte Gruppe Tapeten Papiere

Partie 180 Bedrucktes Tapeten Papier.

	100			
A	Auf Naturfond, matt oder Glanz	per Ko	12:-	8:- 4:20
B	Auf Metallfond, Wolle oder Glass	" " "	-:60	-:30 -:31
C	Auf Gold oder Silber Fond	" " "	-:80	-:40 -:28

(Tara fuer die gesammte Partie 180 wie oben)

Sechste Gruppe Kartons und daraus gemachte Artikel

Partie 161 Kartons in Bogen

A Ordinaerer Karton in irgend einer Farbe, bedeckt mit albayalde kaolin, oder irgend einer anderen analogen Substanz. per 100 Ko 4:- 2:- 1:40

B Dieselben mit weissen oder farbigen Papier bedeckt, solange wie es kein Fantasie Papier ist. per 100 Ko 5:- 2:50 1:75

C Feine weisse oder farbige Kartons, sowie die Kartons mit Glanzpapier, Fantasie Papier, gebluehmt bedruckt, oder mit einer anderen Verzierung, Relief etc. per 100 Ko 8:30 4:30 3:22

(Tara fuer die gesammte Partie wie oben)

Partie 162 Artikel aus Karton.

A Fertige Schachteln oder Faltschachteln, sowie Roegren aus Karton die unter Partie 161 A.B. C. fallen, oder verziert sind mit Papier. per 100 Ko 12:- 8:- 4:30

Nota: Falls die Schackten etc tipografische bedruckt sind, zahlen sie einen Aufschlag von 30 % auf den Zoll. Falls sie graviert, fotografiert oder Litografiert sind, oder andere Reproductionen einer Art haben zahlen sie Zoll nach den Bestimmungen der Partie 159, also nach Anzahl der Farben etc.

B Schachteln oder Faltschachten, oder Roehren, aus Karton hergestellt, die unter die Partie 161 C. fallen oder verziert sind mit Papier per Ko -:20 -:10 -:07

Nota: Falls die Schachteln etc tipogr. bedruckt sind, zahlen sie einen Aufschlag von 30 % auf den Zoll. Falls sie graviert fotografiert, oder litogrifiert sind, oder Reproductionen anderer Art haben, zahlen sie Zoll nach den Bestimmungen der Partie 159, also nach Anzahl der Farben.

C Karton end feine Kartons in Form von Karten oder anderer Form, ohne Druck gravur, noch Verzierungen,
per 100 Ko 20:- 10:- 7:-

Nota: Dieselbe Nota wie die vorhergende.

D Einlagen fuer Schuhe und Verstaerkungen fuer die Absatze aus Karton per Ko -:40 -:20 -:14

E Spielkarten aller Art " " -:80 -:40 -:28

F Alle anderen Artickel aus Karton oder feinem Karton gemacht, die nicht speciell tarifiert sind,
per Ko -:20 -:10 -:07

Nota: Dieselbe Nota wie die vorhergehende.
(Tara wie oben fuer die gesammte Partie)

Partie 163: Unverbrenbarer Karton sowie Dachpappe

A Hergestellt aus Mischung von Asbest Amiant, und Papiermasse per Ko (100) 3:- 1:50 1:05

B Karton impraeniert mit Aefalt, Teer, Plombagin, oder anderen Substanzen, unter Hinzufuegung von Sand, Stein etc. bekanntunter dem Namen carton para techos.
per 100 Ko 2:- 1:30 -:91
(Tara wie oben)

Partie 164 Karton piedra. (Vulkan Fiber Karton)

A unbearbeitet per 100 Ko 2:60 1:30 -:91

B Bearbeitet " " -:40 -:30 -:14
(Tara wie oben)

Tara Bestimmungen Disp. III Regel 5

Die Waren werden nach Bruttogewicht verzollt, einschliesslich aller Verpackungen, mit folgenden Rabatten fuer Tara:

Papier aller Art in Kisten	10 %	Rabatt auf's Gewicht		
" " " " Ballen oder				
anderer Verpackung	3 %	" " "		
Karton Aller Art in Kisten	10%	" " "		
" " " in Ballen oder				
anderer Verpackung	3%	" " "		

Zoelle fuer Holz

Erste Gruppe Holz.

Partie 165 Ordinaeres Holz (Fichten Tannen) nicht behobelt,
Eisenbahnschwellen, aus Fichten und Zipressen, fuer
Eisenbahnen frei frei frei

Partie 166 Ordinaeres Holz

A in Steamen oder Teilen von diesen, grossen Stuecken, Brettern, unbearbeitet.
per 100 Ko -:50 -:25 -:20

B Eisenbahn Schwellen aus allen Hoelzern, mit Ausnahme

	der aus Fichte oder Zipressen.	per Cub. Met.	-/80	-/40	-/32
C	Fuer Schiffsbauten	" " "	1/40	-/70	-/56
D	Behobelt, oder mit Nuten und Federn. und Bretter die duenner als 25 m/m sind.	per 100 Ko	1/50	-/75	-/60
E	Zugeschnitten fuer Kisten."	" " "	2/40	1/20	-/96
F	Kisten aus ordinaerem Holz mit Einteilungen um Flaschen hereinzustellen.	per 100 Ko	3/30	1/65	1/32
G	Lattenkisten um Fruechte einzupacken.	per 100 Ko	-/20	-/10	-/08
H	Besenstiele	" " "	-/40	-/20	-/16
I	Kisten in denen andere Waren eingefuehrt werden.	Per 100 Ko	1/10	-/55	-/44

Partie 167 ist fuer besonders feine Hoelzer, die fuer Finland nicht in Frage kommen, wie z.B. Cedern, Mahogoni. etc.

Partie 168 Fertige Faesser (Brto Gew.) Per 100 K 3/- 1/50 1/20

Partie 169 unfertige Faesser.

A in Fassdauben fertige. " " 2/- 1/- -/80

Nota: Die fertigen Fassdauben sind solche die schon gebogen, geritzt, und an den Enden duenner werdend zugeschnitten sind

B in unfertigen Fassdauben. per 100 Ko -/30 -/15 -/12

Nota: Diese unfertigen Fassdauben sind in keiner Weise bearbeitet und sind weder gebogen, geritzt, noch an den Enden duenner werdend.

C Fassreifen per 100 Ko -/80 -/40 -/32

D In Fassboeden, " " " -/80 -/40 -/32

Die anderen Gruppen von Holz beziehen sich auf Moebel aller Art aus diversen Hoelzern, und da Moebel seit langen Jahren hier hergestellt werden, so hat es keinen Zweck die anderen Gruppen zu uebersetzen.

Zoelle fuer Butter.

Partie 244 Butter und similaere.

A Ausschliesslich aus Milch hergestellt, unter Hinzufuegung, von gewoehnlichem Kochsalz, oder nicht, oder Hinzufuegung oder auch nicht von unschaedlichen vegetabilischer Farbe.

Tara Disp. III Regel 5 per Kilo -/24 -/12 -/08.4

B Solche die andere Substanzen enthaelt, als natuerliche Milch und Kochsalz und vegetabilische Farbe, sowie ferner Margarine und Oleomargarine.

per Ko -/30 -/15 -/12
Tara Disp. III Regel 5

Partie 245 Kaese (Tara Dispo. III Regel 5)

per 100 Ko 16/- 8/- 4/80

Partie 246 Kondensierte, verdampfte, pulverisierte Milch

oder in anderer Form. ad valorem 26 % 13 % 10.4 %

Tara Bestimmungen fuer obiges:

Butter in Kisten Faesser oder Buechsen gepackt	12 %	Rabatt aufs Gewicht
" " anderer Form als Kisten verpackt, wie in Glaeser oder Blechpakung, solange wie die wirkliche Tara nicht ueberschritten wird.	35 %	Rabatt aufs Gewicht
Kaese in einer Verpackung	10 %	dto.
" " zwei oder drei Verpackungen.	15 %	"
Kondensierte Milch.	15 %	"

ad 57184 Suurvo

Liite no. 3

lähetyksi käännettävä

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C8.

ASIA: _____

Ministeri Aströmön rap. no 5.

Washington

29/3 1960.

Asiakirjavihko sisältää 6 kirjoitettua lehteä
Valtionarkistossa 26.11.1962

Matti Toivonen

LEGATION OF FINLAND
WASHINGTON, D. C.

Maaliskuun 29 p. 1930

Ved.

ULKOASIAINMINISTERIO		
No 7/1930		
19/4.30	No	111
RYHMÄ	OSASTO	ASIA
5	Cg.	

Herra Ulkoasiainministeri:

Oheisena minulla on kunnia lähettää tämän vuoden
raporttini no. 5, joka koskee

Yhdysvaltain uuden lähettilään nimitystä Helsinkiin.

Vastanottakaa, Herra Ministeri, mitä suurimman kun-
nioitukseni vakuutus.

L. Aaltonen

Herra Hjalmar J. Procope
Suomen Ulkoasiainministeri
y.m., y.m., y.m.
Helsinki

Washingtonin lähettilään vuoden 1930 ¹⁹³¹ *1938*

raportti no. *19/4-30*

maaliskuun 29 päivältä

OLK. AINM. STER.		
<i>19/4-30</i>	<i>5</i>	<i>1938</i>
RYHMÄ	LUKUTO	ASIA
<i>5</i>	<i>08.</i>	

Yhdysvaltain uuden lähettilään nimitys Helsinkiin.

Kun aikoinaan julkisuuteen tuli tieto, että presidentti Hoover oli nimittänyt Yhdysvaltain ministeriksi Helsinkiin Mr. Edward Everett Brodien Oregon City'stä, allekirjoittanut luonnollisesti oli utelias saadaakseen tietoja hänestä. Osoittautui kuitenkin, ettei hänestä paljoakaan tiedetty täällä Washingtonissa. Asiasta valtiodepartementissa keskusteltaessa oli ilmeistä, että hän oli tuntematon departementin virkamiehille. Sai sen vaikutuksen kuin nimitys olisi tapahtunut kokonaan valtiodepartementin myötävaikutuksesta. Ilmoitettiin senaattori McNary'n saaneen nimityksen aikaan.

Presidentti Hooverin suhtautuminen lähettiläiden nimityskysymyksiin on osaksi selvästi ollut pettymys useille, jotka ovat toivoneet paikkojen joutuvan entistä yleisemmin täytettäväksi ammattidiplomaateilla. Olihan tunnettua, kuinka presidentti Hoover kauppaministerinä johdonmukaisesti oli koettanut rakentaa ammattitaitoisista miehistä kokoonpantua hallintoelinten organisaatiota. Olihan tämä hänen pyrkimyksensä asia, jota poliitikot suuresti pelkäsivät, kun hänen presidenttiehdokkuutensa tuli esille. Tähän mennessä tapahtuneet lähettiläänimitykset selvästi osoittavat presidentti Hooverin toistaiseksi pyrkivän siihen, että paikat Etelä-Amerikassa täytetään espanjan-kieltä taitavilla ammattimiehillä. Onhan nimitysten joukossa ollut sellaisiakin, että ammattidiplomaatteja on siirretty haluttuimmilta paikoilta johonkin pieneen Etelä-Amerikan maahan. Siitä on valaisevana esimerkkinä Mr. Leland Harrison'in siirtäminen

Tukholmasta Montevideoon ministeriksi.

Europaa paikoista tärkeimmät on annettu Yhdysvaltain julkisessa elämässä huomattavaa osaa näytelleille henkilöille. Aivan erikoisen luontoisena suurena kohteliaisuutena on pidettävä entisen varapresidentti Dawes'in nimittämistä Lontoon. Pariisiin nimitettiin New Jersey'n senaattori Edge, suurrikas, m.m. sanomalehtien omistaja. Berliiniin on lähetetty Kentuckyn senaattori Sackett. Pienempiinkin maihin on lähetetty varsin korkealuokkaisia persoonallisuuksia. Esimerkkinä mainittakoon Tanskaan nimitetty Mr. R.H. Booth, sanomalehtimagnaatit, Suomessa tunnettu arkkitehti Saarisen mesenaattina, suurenmoisen opinauhjon lahjoittajana ja rakennuttajana.

Yleensä Europaan on nimitetty vain ei-karriärimiehiä.

Onko tämä käsitettävä presidentti Hooverin kompromissiksi poliitikoiden kanssa, vai johtuuko se siitä, että ammattimiesten ylentäminen ministeripaikoille jättäisi liian suuria, totuttomille voimille täytettäviä aukkoja departementin ja suurten lähetystöjen organisationiin, ei ole selville saatavissa. Todennäköisesti molemmat näkökohdat ovat asiain ratkaisuihin vaikuttaneet.

Joka tapauksessa on selvää, että Mr. Brodien nimityksen on Oregonin vanhempi senaattori McNary saanut aikaan. Koska senaattori McNary näin ollen on Mr. Brodien varsinainen "suhde" Washingtonissa voi olla syytä mainita, että hän, kauan aikaa senaatissa oltuaan, on republikaanisen puolueen nykyisen "floor leader'in", Watsonin, jälkeen järjestyksessä kohota puolueensa johtajaksi senaatissa, jolloin hänen asemansa tulee olemaan erittäin vaikutusvaltainen. Häntä ei aikaisemmin ole paljon nähty seura-elämässä, hänen kuuluttua senaatin hiljaisiin työntekijöihin. Hänen nimensä on viime vuosina ollut parrasvalossa pääasiallisesti maatalouslainsäädäntö-ehdotusten yhteydessä.

Hän on senaatissa esittänyt ne avustuksen antamista tarkoittavat lakiehdotukset, jotka "McNary-Haugen bill'in" nimellä ovat vuosien kuluessa olleet ankaran taistelun esineenä, ja josta allekirjoittanutkin monessa yhteydessä aikoinaan joutui kirjoittamaan. Viime aikoina, selvästikin odotettaessa hänen kohoamistaan puoluejohtajaksi, häntä on yleisemmin ruvettu kutsumaan eri tilaisuuksiin, joten hänet, tai ainakin hänen rouvansa, näkee useammin kuin ennen. - Hän tuntee presidentti Hooverin lapsuudesta ja Stanford yliopistossa olon ajoilta saakka, ja näyttää olevan hyvissä suhteissa hänen kanssaan, huolimatta siitä, että heidän kantansa poliittisiin kysymyksiin nähden usein on erilainen.

Mr. Brodie'n nimityksen tapahtuttua tapasin senaattori McNary'n erällä Irlannin ministerin päivällisillä. Hän silloin mitä ylistävimmän sanoin puhui Mr. Brodiesta, mainiten kehuja, että hän oli tämän nimityksen saanut aikaan.

Paitsi senaattori McNary'ä olen vain tavannut yhden miehen, joka olisi henkilökohtaisesti tuntenut Mr. Brodien, nimittäin Siamin ministerin, prinsesi Kridakaran. Mr. Brodie oli neljän vuoden aikana toiminut Yhdysvaltain ministerinä Siamissa. Nykyinen Siamin tähtäläinen ministeri oli siihen aikaan toiminut Siamin yleisesikunnassa. Englanninkielentaitoisena hän oli koko tuona aikana ollut varsin läheisessä kosketuksessa Mr. Brodien ja hänen perheensä kanssa. Hän sanoi Mr. Brodien kaikissa asioissa koettaneen asettua ymmärtäväiselle ja sympaattiselle kannalle, joten häntä oli pidetty Siamin kannalta erittäin hyvänä Yhdysvaltain edustajana.

Olen Suomen lehdistä nähnyt, että siellä tunnetaan tavallisista hakuteoksista selville saatavat henkilötiedot Mr. Brodiesta. Mainittakoon tässä kuitenkin täydellisyyden vuoksi "Who is Who'n" mukaan, että hän on syntynyt 1876 sekä asunut

ja toiminut Oregon'in valtiossa, pienessä 5 ä 6 tuhatta asukasta käsittävässä Oregon City nimisessä kaupungissa (joka on n. 15 engl.pen. päässä valtion suurimmasta kaupungista, Portland'ista). Hän on ammatiltaan sanomalehden toimittaja ja kustantaja. Aikaisemmin, vuodesta 1921, hän on, kuten jo mainittiin, ollut lähettiläänä Siamissa.

Yhdysvaltain aikaisemmat, Suomeen lähettämät ministerit ovat olleet Keski-Lännestä, Mr. Kagey Beloit'in pienestä (n.4000 asuk.) kaupungista Kansasissa, Mr. Pearson yliopistomies Iovasta. Luulen, että ei ole ollut epäedullista meille, että maahamme tulleet lähettiläiset ovat tulleet pienistä valtioista, joissa valtiolämä ja valtioiden toimiala on pientä ja yksinkertaista. Suomen olot, julkinen toiminta kehittyneine muotoineen, valtion organisaatio puolustuslaitoksineen ja vanhoine, korkealle kehitettyine oppilaitoksineen, sekä Suomen korkealle kehitetyt sivistysharrastukset yleensä, eivät voi olla vaikuttamatta edullisesti ja imponeeraavasti Amerikan Lännessä eläneisiin henkilöihin. Idän valtioiden suurissa, kehittyneissä oloissa eläneiden henkilöiden voidaan helpommin otaksua asettuvan kaikkea arvoastelevalle kannalle.

Valtiodepartementin Itä-Europan jaoston päällikkö, Mr. Kelley, oli luvannut asettaa minut yhteyteen Mr. Brodien kanssa heti hänen Washington'iin saapussa. T. k:n 24 p:nä hän soitti ja ilmoitti Mr. Brodien juuri saapuneen kaupunkiin, sekä pyysi minua lounaalle hänen kanssaan seuraavaksi päiväksi. Eilen allekirjoittanut piti lounaan hänelle, hänen rouvalleen ja tyttärelleen. Tapaamisemme rajoittuu näihin kahteen tilaisuuteen, joten henkilökohtaiset havaintoni ovat varsin rajoitetut. Mr. Brodie näytti olevan varsin sympaattinen, erittäin koruton, hiljainen mies, joka ilmeisesti suurella varovaisuudella, tasapuolisuutta tavoitellen, lausui ajatuksiaan asioista. Hänen käytök-

sessään ja ulkomuodossaan ei ole mitään pikkukaupunkilaisen it-
sekylläistä särnökkäisyyttä, vaan maailmaa nähneen miehen le-
vollista, huolehdittua tasaisuutta ja tasapainoa. Jos häntä
vertaa tuntemiinsa Länneestä kotoisin oleviin tyyppeihin, niin
hänet epäröimättä asettaa korkeimmanluokkaisten ryhmään.

Mr. Brodie sanoi matkustavansa, rouvansa ja tyttärensä
(parinkymmenen ikäinen neitonen) kanssa huhtikuun 12 p:nä läh-
tevällä "Leviathan'illa". Hän toivoi Lontoossa saavansa tavata
valtiosihteeri Stimson'in, jota varten hän viipyisi siellä muu-
tama päiviä, matkustaakseen Suomeen niin, että hän saapuisi pe-
rille huhtikuun-toukokuun vaihteessa. Hän sanoi saaneensa il-
moituksen, että Mr. Pearson lähtisi Helsingistä huhtikuun 29
p:nä.

L. Astor

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5

OSASTO: Cs.

ASIA:

Ministeri Aströmön raportti no 6.

Washington

31/3 1980.

Asiakirjavihko sisältää 6 kirjoitettua lehteä
Valtionarkistossa 26. 11. 1962

Matti Linninen

LEGATION OF FINLAND
WASHINGTON, D. C.

Maaliskuun 31 p. 1930

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
No 6/184 he. p. 1930		
18/4.30	No	Litt.
RYHMÄ		N:o
5	C 8	

Herra Ulkoasiainministeri:

Ohellisena minulla on kunnia lähettää tämän vuoden
raporttini no. 6, joka koskee

Tariffilakia senaatin loppuunkäsittelyä.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, mitä suurimman kun-
nioitukseni vakuutus.

L. Ahvoin

Herra Hjalmar J. Procope
Suomen Ulkoasiainministeri
y.m., y.m., y.m.
Helsinki

ULKOASIA FINNISTE.		
No 6/1181 vu. D. 10 30		
17/4-30	3	Litt.
RYHMÄ 5	OB.	ASIA

Washingtonin lähettilään vuoden 1930

raportti no. 6

maaliskuun 31 päivältä

Tariffilaki senaatin loppuunkäsittelyinä.

Maanantaina t.k:n 24 p:nä senaatti, tariffilakia 6 kuu-
kautta, 20 päivää käsiteltyään, hyväksyi tämän lakiehdotuksen
53 äänellä 31 vastaan. Tariffilakia tavannukaisesti kutsutaan
edustajahuoneen ja senaatin finanssikomiteain puheenjohtajain
nimellä. Edellisen, Ways and Means Committee'n, puheenjohtaja
on nykyään nimeltä Hawley, senaatin finanssikomitean puheen-
johtajana toimi senaattori Smoot. Kysymyksessä oleva lakieh-
dotus, jos se laiksi muuttuu, tulee siis olemaan Hawley-Smooth-
laki, toistaiseksi se on vain Hawley-Smoot bill. Se tulee sil-
loin astumaan nykyisen, n.s. Fordney-McCumber lain tilalle.

Taipaleella valmistumistaan kohti tariffilaki-ehdotus
nyt on käynyt läpi edustajahuoneen komitean ja edustajahuoneen
käsittelyn, senaatin komitean ja senaatin käsittelyn. Edessä
on molempain huoneiden hyväksymäin ehdotusten eroavaisuuksien
poistaminen konferenssissa, johon ottaa osaa viisi miestä kum-
mastakin huoneesta. Konferenssin aikana jo tärkeimpiä kysymyk-
siä lykättäneen molempain huoneiden ratkaistavaksi. Konferens-
sin tulos alistetaan lopuksi kokonaisuudessaan kummankin huo-
neen hyväksyttäväksi. Jos ne sen hyväksyvät, presidentti voi
sen allekirjoittaa ja julistaa voimaansaattettavaksi. Optimis-
tisimmat ennustajat otaksuvat lain valmistuvan huhtikuun lopul-
la. Senaattori Smoot ennustaa sen valmistuvan aikaisintaan tou-
kokuun puolivälissä. On sellaisiakin, jotka eivät usko sen
valmistuvan ennenkuin kesäkuulla, juuri ennen kongressin hajaan-

tumista. Onpa vielä niitäkin, hyvien asiantuntijain joukossa, jotka lyövät vetoa, yksi yhtä vastaan, ettei mitään uutta tariffilakia synny. Tilanne siinä suhteessa ei siis ole sen selvempi tai varmempi kuin kirjoittaessani raporttini no.13, joulukuun 4 p:ltä 1929.

Tässä raportissa mainitsin toiveet, että demokraattien-insurgenttien koalitioni ajaisi läpi varsin lukuisia tullierien alennuksia, m.m. meitä koskevia. Niin ei kuitenkaan käynyt. Alennuksia ajettiin kyllä läpi, mutta useat peruutettiin, muutettiinpa koroituksiksiakin käsittelyn loppuviikkoina, jolloin koalitioni yhtäkkiä menetti yliotteensa ja korkeiden tullien kannattajat pääsivät voitolle. Tämä ilmiö johtui siitä, että lukuisat demokraatit, ilmeisesti syksyllä tapahtuvia uusia vaaleja ajatellen, ryhtyivät tarmolla ajamaan koroituksia erille, jotka koskivat heidän kotivaltionsa teollisuutta. Tässä loppukirissä meitäkin koskevia koroituksia ajettiin läpi. Kuten lähetystö sähköillä tiedotti, senaatti puolestaan päätti \$1.50 1,000 jalalta sahatusta havupuutavarasta (lumber of fir, spruce, pine, hemlock or larch), joka on ollut, ja jonka edustajahuone oli jättänyt vapaalistalle. Koivu ja leppäfaneerin tulli korotettiin 50 %:ksi, edustajahuoneen jo korotettua sitä nykyisestä 33 1/3 %:sta 40 %:iin.

Suomen tärkeimpiin vientitavaroihin nähden tilanne on seuraava:

	Nykyinen	Edust.huon. päätös	Senaatin päätös
Granitti valmistettu	50 %	60 %	60 %
Granitti valmistama- ton (kuut. jalk.)...	15 senttiä	25 senttiä	25 senttiä
Faneeri	33 1/3 %	40 %	50 %
Sahatuotteet	vapaat	vapaat	\$1.50 pr 1000 jalk.
Poronliha (naualta)	4 senttiä	6 senttiä	6 senttiä
Voi (naualta).....	12 senttiä	14 senttiä	14 senttiä
Juusto (naualta)...	7 1/2 sent. ei alle 37 1/2%	7 senttiä alle 35 %	8 senttiä ei alle 42 1/2 %
Pahvi	10 %	10 %	10 %

	Nykyinen	Edust.huon. päättös	Senaatin päättös
Tulitikkulaatikot, jotka eivät sisällä enemmän kuin 100 tikkua (grossilta, laatik.)	8 senttiä	20 senttiä	20 senttiä
Muull.pakkauksessa sisältäen kukin yli 100 (1,000:lta)	3/4 senttiä	2 senttiä	2 3/4 sent
Vuodot	vapaat	10 %	vapaat
Paperivanuke mekaaninen ja kemiallinen valkaisu ja valkaisuamaton	vapaa	vapaa	vapaa
Sanomalehtipaperi	vapaa	vapaa	vapaa

Huolimatta siitä, että molempien huoneiden granittiin nähden päättämät tullierät ovat samat, päätökset eroavat oleellisesti toisistaan määrittelyyn erilaisuuden johdosta. Edustajahuoneen valmistetun granitin määrittely sisältää sanat "pitched, lined", joitten siihen sisällyttämällä on tarkoitettu avata mahdollisuus selittää maahan tuotu valmistamatonkin granitti valmistetuksi, toisin sanoen 60 %:n arvotullin alaiseksi. Senaatin määritelmästä on jätetty pois nuo molemmat sanat.

On toinenkin suomalainen vientitavara, jonka suhteen on eroavaisuutta molempain huoneiden määrittelyssä. Tarkoitan näkkileipää. Leipä on vapaalistalla, niin nykyisessä laissa kuin molempien huoneiden päätöksissäänkin. Mutta senaatin finanssikomitea lisäsi määrittelyyn sanoja, joilla todennäköisesti tarkoitettiin saada näkkileipä selitetyksi "voffeleiksi tai bisketeiksi", jossa tapauksessa se olisi 30 % arvotullin alaista. Senaatti päätöksessään säilytti komiteansa ehdottaman sanamuodon. P.o. kohta kuuluu edustajahuoneen päättämässä muodossa: "Bread: Provided that no article shall be exempted from duty as bread unless yeast was the leavening substance used in its preparation", tähän senaatti on lisännyt: "and unless it was light raised, and is commonly known as bread". Jos tämä muoto konferenssissa pää-

sikin voitolle, ei suinkaan ole sanottu, että näkkileipä saadaan tullinalaiseksi. Mutta sen suuntaisia yrityksiä luultavasti tullaan tekemään, ja tulee ehkä vasta pitkien ja kalliiden oikeudenkäyntien kautta selvitetyksi mikä näkkileivän asema tulee olemaan. - Sekä Ruotsin, että Suomen lähetystö on valtiodepartementin kautta lähetetyillä memorandumilla kiinnittäneet huomiota p.o. selityksen nurinkurisuuteen.

Viime viikkoina tapahtuneista muutoksista sahatavaroita koskeva aiheutui pääasiassa silmälläpitäen Kanadan viennin tuottamaa uhkaa. Faneeritullin korotuksessa pidettiin silmällä tuontia Venäjältä ja Suomesta.

Jo helmikuun 18 p:nä tehtiin yritys saada erityinen tulli koivu- ja leppäfaneerille. Aikaisemmissa vaiheissa oli jo erotettu, kuten lähetystö on tiedoittanut, monikerroksinen faneeri, plywood, yksinkertaisesta faneerista, veneer. Edellisen tulli korotettiin 40 %:ksi, jälkimmäisen alennettiin 20%:ksi. Nyt, mainittuna päivänä, michiganilainen senaattori Vandenberg, esittäen numeroita, jotka ilmeisesti olivat tuulesta temmattuja, joskin niiden kontrolloiminen oli mahdoton hänen puhuessa määristä neliöjaloissa, ehdotti, että koivu- ja leppäfaneerille asetettaisiin tullia 40 % arvotullin lisäksi 4 senttiä neliöjalalta. Hänen ilmoituksensa kysymyksessä olevanlaisen faneerin hinta oli 3 ja 4 sentin välillä neliöjalalta, joten korotus yksistään olisi ollut yli 100 % arvosta. Tämä oli sentään liian paksua senaatille siinäkin mielialassa, missä se silloin jo oli. Senaattori Walsh Massachusetts'ista saikin tämän tyhmyyden vältetyksi.

Kuten olen aikaisemmin tiedoittanut, faneeriasiaa on tšekäläisten tuojien puolelta hoidettu kurjan huonosti. Venäläisen faneerin myyjä on suuri amerikalaisen faneerin kauppias samalla kertaa, eikä ole tahtonut käydä asiaan. Suomalaisen faneerin

agentti on ollut ainoa vastustaja, mutta hänen puhansa on ollut varsin vähän arvoista, osaksi vahingollistakin. Tilanteen ollessa tällaisen, käännyin, niin vastoin kaikkia tšekkiläisiä sääntöjä kuin se onkin, suoraan senaattori Walshin puoleen, koettaen saada hänet vastustamaan myöhempiäkin koroitussyrityksiä. En ollut pyynnöistäni huolimatta Ministeriöltä saanut viestimme neliöjalkamääriä (Ministeriö ilmeisesti oli tyytynyt hankkimaan tiedot tullihallituksesta, vaivautumatta niitä pyytämään faneeriyhdistykseltä). En siis voinut esittää argumentteja, jotka olisivat köhdistuneet hra Vandenberg'in esittämiin. Sain kuitenkin sen vaikutuksen, kuin senaattori Walsh pitäisi asiasta huolen. Maaliskuun alkupäivinä New Yorkissa käydessäni sain kuulla, että Suomen faneeriyhdistyksen toimitusjohtaja Jansson oli kaupungissa. Asettuen hänen kanssaan yhteyteen, sain kyllä neliöjalkamäärää ja keskihintaa koskevia tietoja, jotka ajoissa saatuina olisivat voineet merkitä paljon. Nyt senaatti New Yorkissa oloni päivänä, senaattori Walshin vastustamatta, päätti puolestaan korottaa koivu- ja leppäfaneerin tullin 50%; ~~ksi~~. Ei ole sanottavasti mahdollisuuksia saada asiaa enää korjatuksi. Saamme kiittää tästäkin vastoinkäymisestä pääasiassa venäläisiä, joiden vale-faktuurain kirjoittamiset tullia varten ja suurten myymättömän määrän varastoonlähettämiset ovat antaneet näennäisiä perusteita tullikoroitusten vaatimisille, sekä synnyttäneet sen mielialan, jossa koroitukset saatiin läpiajetuiksi.

Konferenssissa käsitellään luonnollisesti vain eroavaisuuksia edustajahuoneen ja senaatin päätöksissä. Näin ollen käsittelyssä voi Suomen vientitavaroista edellyttää tulevan esille granitti, faneeri, sahatuotteet, näkkileipä, juusto, tulitikut ja vuodat.

L. Ståhl

5A

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5

OSASTO: C8

ASIA:

Ministeri Astromin raportti no 7.

Washington

12/5 1930.

Asiakirjavihko sisältää 5 kirjoitettua lehteä

Valtionarkistossa 26.11.1962

Matti Linninen

LEGATION OF FINLAND
WASHINGTON, D. C.

Toukokuun 12 p. 1930

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
No 8 / 1930 / 12 p. D. 1930		
26/5 '30	No	Liit.
RYHMÄ	OSASTO	ASIA
5	Cg.	

Herra Ulkoasiainministeri:

Ohellisena minulla on kunnia lähettää tämän vuoden
raporttini no. 7, joka koskee

Laivastosopimuskysymystä kongressissa.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, mitä suurimman
kunnioitukseni vakuutus.

L. Aho

Herra Hjalmar J. Procopé
Suomen Ulkoasiainministeri
y.m., y.m., y.m.
Helsinki

Washingtonin lähettilään vuoden 1930

raportti no. 7

toukokuun 12 päivältä

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
52 8/104 Pae.D. 10 30		
26/5-30	No	EM
RYHMÄ	LUOKA	ALUE
8	08	

Laivastosopimuskysymys kongressissa.

Nykyään kaksi tärkeää kansainvälistä kysymystä odottaa senaatin ratkaisua, Haagin tuomioistuimeen liittymisasiä ja Lontoossa tehty laivastosopimus. Edellisen ympärillä havaittavasta mielialasta, joka ei yleensä näytä edulliselta, lähetystö on tiedoittanut erinäisissä kirjeissä (no.1412,8/X '29, no.500, 2/IV '30 sekä no.550,11/IV '30). Kysymys ei tule esille, eikä ainakaan ratkaistavaksi tämän istuntokauden aikana.

Lontoon laivastosopimukseen nähden tilanne on aivan toisenlainen. Vuorokauden kuluessa siitä kuin valtiosihteeri virallisesti toimitti sopimuksen presidentille, tämä lähetti senaatille viestin pyytäen ratifiointia. viesti oli mahdollisimman lyhyt, ilman selityksiä tai perusteluja.

Tässä tapauksessa yleensä luullaan voitavan kerrankin joltisellakin varmuudella ennakolta ennustaa senaatin kannan. Arvioidaan että vain 15 ääntä tulee annettavaksi ratifiointia vastaan, joten sen hyväksymisestä ei näytä olevan epäilystäkään. Yksinpä tapansa mukaan kaikkea vastustava senaattori Borah on ilmaissut suhtautuvansa myötätunnolla sopimusta kohtaan. Mutta asiaan liittyy muutamia seikkoja, jotka panevat epäilemään, ettei hyväksyminen sittenkään tule annettavaksi niin äkkiä ja ehdottomasti kuin ollaan taipuvaisia uskomaan.

On todennäköistä, että vastustusta on odotettavissa laivastoasiain asiantuntijain ja heidän kantaansa nojautuvain laivastokomitean jäsenten taholta. Laivastomiesten, paria poikkeusta lukuunottamatta, tiedetään olevan vastustavalla kannalla Lontoon sopimuksen risteilijöitä koskevaan kohtaan nähden. Lon-

toon konferenssin kokoontuessa Yhdysvalloilla oli 200,000 tonnia risteilijöitä valmiina ja rakennuksenalaisina. Viime mainituista presidentti Hoover oli "hyvän tahdon eleenä" keskeyttänyt kolmen, yhteensä 30,000 tonnia käsittävän laivan rakentamisen. Lontoon sopimuksen mukaan Yhdysvalloilla on valintansa mukaan oleva 330,000 tai 324,000 tonnia jaettavina 8 tuumaisilla tykeillä ja 6 tuumaisilla tykeillä varustettujen laivain kesken. Ellei mitään sopimusta olisi tenty, Amerikan laivasto olisi suunnitelmain mukaan tullut käsittämään 33 risteilijää, joista 23 10,000 tonnin 8 tuuman tykeillä, 10 7,000 tonnin 6 tuuman tykeillä. Lontoon sopimus edellyttää vähintään 36 risteilijää, mutta enintään 18 8 tuuman tykeillä varustettuja, siis 5 vähemmän kuin oli suunniteltu. Sen sijaan laivoja tulee olemaan kolme enemmän ja tonnistoa 24,000 enemmän kuin voimassa oleva suunnitelma edellyttää. Laivastomiehet pitävät entistä suunnitelmaa edullisempänä. Tämä kanta voi käydä asian käsittelyä häiritseväksi varsinkin senkautta, että voidaan osoittaa laivastomiesten kannan mukaisesti rakennettaessa säästettävän valtiolle noin 109 miljoonaa dollaria. Lisäksi Japanin kanssa Lontoossa sovittiin, ettei useampia kuin 16 8 tuuman risteilijää valmisteta ennen 1936.

Laivastomiesten mukaan Ison Britannian mahdollisuudet varustaa lukuisat kauppalaivat 6 tuuman tykeillä tekee välttämättömäksi, pariteetin saavuttamiseksi, että Yhdysvalloilla on huomattavasti suurempi määrä 8 tuumaisilla varustettuja aluksia. He katsovat Amerikan delegationin Lontoossa, luopumalla 5:stä 8 tuumaisilla varustetusta aluksesta ja jättämällä avoimeksi kysymyksen Japanin vaatimuksesta saada 70 % kvota, luopuneen siitä mikä Amerikalle oli oleellisinta saavuttaa Lontoon konferenssissa.

Odotettavissa on lisäksi, että sopimuksen 21 artikla tulee aiheuttamaan paljon kaunopuheisuuden käyttämistä, ehkä va-

rausehdotuksiakin.

Epäilen sentähden tuleeko sopimus sittenkään aivan hel-
posti hyväksytyksi senaatissa. Sen puolustaminen todennäköi-
sesti tulee etupäässä olemaan Lontoon delegation jäsenten Ro-
binson'in ja Reed'in pätevissä käsissä.

Laivastokysymys on amerikalaiden valitsijajoukkojen silmissä ennenkaikkea rahakysymys. Tämä politikkojen on varsin-
kin muistettava tänä vuonna, joka on vaalivuosi. Julkinen kes-
kustelu alkaakin jo kiertää Lontoon sopimusten aiheuttamien
kustannusten ympärillä. Konkreettista aineistoa on jo saatu
edustajahuoneessa esitetystä laivastosuunnitelma-lakiehdotuk-
sesta. Sen esittäjä, edustajahuoneen laivastokomitean puheen-
johtaja Britten on selittänyt ehdotuksen olevan sopusoinnussa
laivastodepartementin kanssa. Ehdotus käsittää 8 vuotisen oh-
jelman, jonka mukaan menot nousisivat 497,800,000 dollariin.
Tämän lisäksi laivaston laivoihin ja lentokoneisiin on 8 vuodes-
sa sijoitettava kongressin jo aikaisemmin antaman valtuuden mu-
kaan 439,195,000 dollaria. Täten siis edellytetään tarvitta-
van 936,995,000 dollaria 8 vuodessa pariteetin aikaansaamiseksi
Englannin kanssa.

Mr. Britten'in lakiehdotuksen sanamuoto on seuraava:

"Be it enacted, etc., that the President of the United States is hereby authorized to undertake prior to July 1, 1936, the construction of such light cruisers, destroyers, destroyer leaders, submarines and airplane carriers as are authorized under the London naval conference, according to the following program:

Suspension Power Given

(a) 73,500 tons light cruisers to cost, including armor and armaments, not to exceed \$132,300,000.

(b) 55,500 tons destroyers and destroyer leaders to cost, including armor and armaments, not to exceed \$150,000,000.

(c) 42,100 tons submarines to cost, including armor and armaments, not to exceed \$122,000,000.

(d) 69,000 tons aircraft carriers to cost, including armor and armaments, not to exceed \$93,500,000.

Sec. 2. The Secretary of the Navy is directed to submit annually to the Bureau of the Budget estimates for the construction of the foregoing vessels.

Sec. 3. The construction of the light cruisers, destroyers, submarines and aircraft carriers herein authorized shall be subject to the limitations prescribed by the treaty limiting naval armaments, signed at London Apr. 22, 1930, when ratified by the United States Senate, so long as such treaty shall remain effective.

Sec. 4. In the event of an international agreement for the further limitation of naval armament, to which the United States is signatory, the President is hereby authorized and empowered to suspend in whole or in part any of the naval construction authorized under this act."

L. Wilson

502

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5

OSASTO: C 8

ASIA:

Ministeri Öströmin rap. N: 8

Washington

2/6-80

Asiakirjavihko sisältää 5 kirjoitettua lehteä

Valtionarkistossa 26. 11. 1962

Matti Lönnin

LEGATION OF FINLAND
WASHINGTON, D. C.

Kesäkuun 2 p. 1930

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
№ 10 / 182 SarD. 1930		
14/6-30	№	Liit.
RYHMÄ	OSASTO	ASIA
5	Cg	

Herra Ulkoasiainministeri:

Ohellisena minulla on kunnia lähettää tämän vuoden
raporttini no. 8, joka koskee

Suomionjelmaa yleisradiossa Pohjois-Amerikassa,
kesäkuun 1 päivänä 1930.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, mitä suurimman
kunnioitukseni vakuutus.

L. Astor

Herra Hjalmar J. Procopé
Suomen Ulkoasiainministeri
y.m., y.m., y.m.
Helsinki

Washingtonissa olevan lähettilään

1930 vuoden

raportti no.8

kesäkuun 2 p:ltä

Suomiohjelma yleisradiossa Pohjois-Amerikassa, kesäk. 1 p:nä '30.

Yhdysvalloissa on, kuten lienee tunnettua, kaksi keskenään kilpailevaa yleisradiotrustia, "National Broadcasting Company" ja "Columbia Broadcasting System". Kummallakin on Yhdysvalloissa ja Kanadassa lankajohdoilla yhdistetty yleisradio-asema verkosto, jonka kautta lähetykset mistä osasta Pohjois-Amerikkaa tahansa voidaan lähettää koko verkoston kautta, joutuen siten samanaikaisesti Pohjois-Amerikan ^{koko} radioyleisön kuunneltaviksi.

Columbia Broadcasting System on tänä talvena järjestänyt sarjan tilaisuuksia, "kansainvälisen yhteisymmärryksen kehittämiseksi" nimellä "Conclave of Nations". Alkaen tammikuun 21 p:nä, tilaisuudet aluksi olivat järjestetyt tiistai-illoiksi. Myöhemmin ne siirrettiin sunnuntai-iltapäiviksi, joka yhtiön johtajan ilmoituksen mukaan arvioidaan parhaaksi lähetyks-ajaksi, toisin sanoen siksi ajankohdaksi jolloin kuunteleva yleisö on lukuisin. Verkosto käsittää noin 70 lähetyksasemaa Yhdysvalloissa ja Kanadassa ja kuulijakunta arvioidaan noin 20,000,000 henkilöksi.

Kullekin Yhdysvalloissa edustetulle vieraille maalle on omistettu puoli tuntia kestävä ohjelma suunniteltuna niin, että kukin tilaisuus on alkanut kysymyksessä olevan maan kansallishymnillä, jonka jälkeen on seurannut asianomaisen maan musiikkia. Senjälkeen joku huomattavassa asemassa oleva amerikalai-

nen, tavallisimmin joku senaattori, on esitellyt kysymyksessä olevan maan diplomaattisen edustajan, joka on pitänyt maataan koskevan 10 à 13 minuttia kestäväen puheen. Eri maita koskevan tilaisuuksien järjestyksessä on noudatettu Washingtonin diplomaattilistan järjestystä. Joissaku tapauksissa varsinaisen puheen on esittänyt joku lähetystön henkilökuntaan kuuluva henkilö ja lähetystön päällikkö on rajoittunut muutamain sanoin lausumaan tervehdyksen. Joissakin tapauksissa, jolloin asianomaisen maan musiikkia ei ole ollut saatavissa, on esitetty jotain klassillisia musiikkikappaleita. Musiikin on esittänyt Columbia yhtiön 60-80 miehinen orkesteri New Yorkista. Puhuminen on tapahtunut yhtiön Washingtonissa olevasta studiosta.

Ohjelma Suomen kunniaksi esitettiin eilen, kesäk. 1 p:nä klo 2,30. Alkunumerona oli "Maamme" orkesterin esittämä.

Musiikkiohjelman piti käsittää "Finlandian". Siltä varalta että puheen jälkeen jäisi aikaa käytettäväksi, orkesteri oli varautunut soittamaan Järnefeltin "Preluden", Sibeliuksen "Romanssin" ja Melartinin "Legendan". Ei kuitenkaan ollut suuriakaan mahdollisuuksia saada tilaa muulle musiikkinumerolle kuin Finlandialle.

"Finlandian" esittelyksi olin lähettänyt selityksen josta jäljennös seuraa kirjeen no.832 mukana liitteenä. Siitä ilmoittaja New Yorkissa kuitenkin luki ainoastaan seuraavat sanat:

"The story of "Finlandia" is the story of the Finnish nation in a period of great distress and hard struggle in defending its most precious possessions."

"Sibelius wrote Finlandia during one of the dark periods of that national struggle. He wrote it out of the heart of his people. He describes in music its life under pressure becoming more and more heavy under blows of discord; he depicts its agony, its sighs, its response to the call to fight; and on a theme resembling some old hymn shows it seeking from the highest source power to stand by, to carry on; and strengthened, it stands with firm decision to carry on the fight."

"Although created under inspiration of patriotic sentiment, it has found response and given joy and relief to the whole civilized world."

Seurasi sitten "Finlandia" orkesterin erittäin hyvin soittamana.

Allekirjoittaneen esittelijäksi radio-yhtiö oli pyytänyt norjalais-syntyisen senaattori Shipstead'in, Minnesotan toisen senaattorin. Hän viittasi Suomen suuriin kulttuuri-saavutuksiin luetellen säveltäjät Sibelius ja Merikanto, erityisesti viitaten "Finlandiaan" edellisen yhteydessä, laulajattaren Aino Acktén, runoilijat Topelius ja Runeberg, arkkitehti Saarinen, mainiten hänen asemarakennuksiaan, sekä urheilijat Nurmi, Rittola ja Stenroos. Hän lisäksi puhui kehuvoimalla suomalaisista siirtolaisista Amerikassa lainkuuliaisina, ahkerina ja edistyvinä kansalaisina. Lopuksi hän tavallisella imartelevalla lausetavoin esitti allekirjoittaneen.

Pitämäni puheen teksti seuraa liitteenä kirjettä no.832.

Puheen valmistaminen tilaisuutta varten, joka epäilemättä on suuremmissa Suomen tunnetuksi tekemistilaisuuksissa mitä Yhdysvalloissa toistaiseksi on ilmaantunut, oli luonnollisesti varsin vaikeaa ja, ajan ollessa rajoitettu 13 minutiksi, katkeavaa eliminoimista kysyvää. Siihen nähden, että Amerikassa, rotuennakkoluulojen maassa, on varsin yleisesti ennakkoluuloja suomalaisia kohtaan heidän muka mongoolisen alkuperän takia, pidin kaikkein tärkeimpänä kosketella suomalaisten alkuperää. Suomen lehtien selostukset tri Nordensträngin esitelmästä tulivat puheen valmistusvaiheessa kuin ylhäältä tulevana apuna. Toiseksi tärkeimpänä pidin, amerikkalaisten käsityskannan huomioon ottaen, Suomen historiallisen taustan hahmottelun. Kun lisäksi sain huomautetuksi, ettei Suomi suinkaan ole maailman pienimpiä maita, eikä sen kansa Euroopan pienimpiä kansoja, sekä viitatuksi maamme talouselämän perusteisiin ja lausutuksi että finanssi-

asemamme on erikoisen terve ja luja, katsoin saaneeni pääasiat esitetyiksi. Oli vain käsittääkseni lisäksi tarpeellista upottaa yleisön tietoisuuteen säveltäjiemme, ^{sekä} Saarisen ja Westermarckin kansallisuus. Viimemainitun suhteen suoritin asian tavalla, jota Suomessa epäilemättä pidettäisiin liiaksi persoonallisuuksiin menevänä, mutta jonka tiedän täällä olevan "all right".

Puheen lopussa olin suunnitellut lausua suomenkielellä tervehdyksen suomenkieliselle kuulijakunnalle, jonka saattoi otaksua melkoisen suureksi, koska Amerikan suomalaisissa lehdistä oli ollut huomautuksia tilaisuudesta. Puheeni loppuun päästyäni huomasin ajastani olevan jäljellä vain 15 sekuntia, joten oli extemporeeratava vain pari sanaa.

Mikäli amerikalaiset kuuntelijat jälestäpäin ovat va-
kuutelleet, he pitivät suomalaista ohjelmaa yhtenä kaikkein
parhaimmista sarjan tähänastisista, ^{ohjelmista} erityisesti korostaen, että
englanninkielen ääntäminen oli parempaa kuin muissa. Tämän
saanee otaksua merkitsevän sitä, että allekirjoittaneen ääntä-
minen on vuosien kuluessa käynyt enemmän amerikalaiseksi kuin
muiden.

Täkäläisen lähetysaseman johtaja sanoi että heidän
"Conclave of Nations" sarjansa kuuluvat suosituimpiin heidän
lähettämistään ohjelmista, ja hän sanoi pitävänsä todennäköi-
senä, että he tulevat jatkamaan jollain samantapaisella, kun
tämä ensi vuoden helmikuulla päättyy.

Pari sarjaan kuuluvaa esitelmiä on herättänyt melua poli-
tikkojen keskuudessa. Espanjan ambassadööri ja Sveitsin minis-
teri eivät olleet malttaneet olla mainitsematta tariffikysymys-
tä. Huolimatta siitä että se tehtiin sävyisästi ja asiallisesti,
kongressissa on suuriäänisesti vaadittu, että hallitus il-
moittaisi asianomaisten hallituksille, että heidät on kutsutta-
va pois. Joskin ^{maattien} diplomaattiset julkiset esiintymiset tariffiasioissa
nenneinä aikoina ovat aiheuttaneet monien lähettäneiden pois-
kutsumiskehoituksia, asia ei tällä kertaa liene kovinkaan vaka-
va.

L. A. Arvola

58

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C8.

ASIA:

Ministeri Neitronin raportti no 9.

Washington

8/6 1980.

Asiakirjavihko sisältää 10 kirjoitettua lehteä
Valtionarkistossa 26.11.1962.

Matti Linninen

LEGATION OF FINLAND
WASHINGTON, D. C.

Kesäkuun 10 p. 1930

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
11/1082 lue. D. 1930		
25/6.30	2	LM
RYHMÄ	OSASTO	ASIA
5	Os.	

*A. P.
H. J.
G. M.*

Herra Ulkoasiainministeri:

Ohellisena minulla on kunnia lähettää tämän vuoden
raporttini no. 9, joka koskee

Venäläisten liikepuuhailuja Amerikassa.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, mitä suurimman
kunnioitukseni vakuutus.

L. Astrom.

Herra Hjalmar J. Procopé
Suomen Ulkoasiainministeri
y.m., y.m., y.m.
Helsinki

Washingtonissa olevan lähettilään

1930 vuoden

raportti N:o 9

kesäkuun 8 p:ltä

ULKOASIAMINNISTE		
No 11/1930 l. D. 1930		
25/6.30	No	Liik.
RYHMÄ	OSASTO	ASIA
5	Cg	

Venäläisten liikepuuhailut Amerikassa.

Lähetystö on aikojen kuluessa eri kirjeissä ja tiedoituksissa ilmoittanut täällä mieslukuisesti liikeasioissa matkustelevista venäläisistä ja täältä Venäjälle asiantuntija-apusopimusten perustalla matkustavista amerikalaisista asiantuntijoista.

Venäjälle matkustaneita amerikalaisia asiantuntijoita.

Noin viikko sitten täältä matkusti Venäjälle varsin huomattava asiantuntija, Ralph Budd, Great Northern rautatieyhtiön presidentti, tunnetusti ja tunnustetusti Amerikan etevimpiä rautatieyritysten organisaattoreita. Hänen ilmoitetaan menneen Venäjälle jälleen-organisoimaan Venäjän rautatiet.

Joku aika sitten täältä ilmoitetaan lähteneen 125 amerikalaista arkkitehtia. Niiden joukossa sanotaan olleen muutamia ensiluokkaisiakin, mutta useimpien sanotaan olevan vähämerkityksisiä, pienellä (parin sadan dollarin kuukausi-) palkalla sinne lähtemään suostuneita, joukossa monta seikkailuille lähtevää.

Clevelandilaisella toiminimellä Austen'illa, kuten Suomenkin lehdistä on näkynyt, on kontrahti rakentaa Venäjälle 15,000 asukkaan kaupunki Ford-tehtaiden ympärille.

Suomelle erityistä mielenkiintoa tarjoaa se seikka, että venäläiset ovat palkanneet kaksi aivan ensiluokkaista paperi- ja puukemia-insinööriä, Ferguson'in, Amerikan tunnetuimpia konsultteeravia paperi-insinöörejä, ja tri Clifford'in, tunnetun puukemistin, joka muutamia viikkoja sitten matkusti Venäjälle viiden vuoden kontrahdilla.

Viimemainittujen herrain Venäjälle matkustamisen sanotaan olevan yhteydessä venäläisten suunnitelman kanssa kehittää

puutavarateollisuuttaan samanlaisen rakenteiseksi kuin se on Pohjoismaissa, toisin sanoen rakentamalla sahalaitosten yhteyteen, tai ainakin niiden puunsaantialueille, selluloosa- ja paperitehtaita sekä tehtaita puuteollisuuden tähteiden kemiallista hyödyksi käyttämistä varten.

Venäläisten taloudellinen urkinta Amerikassa.

Amerikassa on tälläkin hetkellä suuri määrä venäläisiä insinöörejä ja muita asiantuntijoita, jotka matkustelevat kautta Yhdysvaltojen, mitkä maatalouskoneteollisuuden viimeisiä saavutuksia tutkien, mitkä sähkökoneita ja sähkön käyttöä tutkien, mitkä omistaen huomiota puutavarateollisuuden yhteyteen kuuluville kysymyksille.

Matkustelujensa yhteydessä heidän tiedetään suorittavan varsin menestyksellistä "taloudellista urkintaa". Tämän ilmoitetaan tapahtuvan esim. siinä muodossa, että he asettavat koneiden myyjille ehtoja, joiden mukaan näiden, saadakseen tilauksen, on hankittava venäläisille määrättyjä tietoja määrättyistä asioista. Tähän myyjät useimmiten suostuvatkin. Jos tietojen toimittaminen ei heitä itseään vahingoita he eivät kuulu epäilevän hankkia niitä. Tuntuu kuitenkin siltä kuin jotku liikemiehet alkaisivat pelätä tällaisen avomielisyyden tuloksia. He huomauttavat, että p.o.-laisten tietojen antaminen ei suurtakaan merkitsisi, jos kysymyksessä olisi yksityinen ulkomainen yritys niiden saajana, mutta kun kysymyksessä on centralisoitu valtion yritys-kombinatio täytyy edellyttää tietojen, olkoon ne annettuja missä osassa Yhdysvaltoja tahansa, mille matkustavalle venäläisellä tahansa, joutuvat kaikki samaan keskukseseen joka, jos sillä vain on jokuksaan tosipystyvä mies niitä käsittelemässä, voi niitä yhdistelemällä ja vertaamalla saada varsin hyviä aseita vastaisessa kilpailussa Amerikan tuotannon kanssa.

Puunjalostuskoneiden hankkiminen Venäjälle.

Tšekäläisissä lehdissä kierteli joku aika sitten, todennäköisesti tariffinsäätämisen-ilmakehässä hyvää leviämistä saavuttanut, uutinen

että venäläiset olisivat Amerikasta ostaneet koneita sahalaitoksi-
aan varten 30 milj. dollarin edestä viime vuoden kuluessa. Tosi-
asia kuitenkin on, kuten viralliselta taholta on ilmoitettu, ettei
tältä 1929 ostettu Venäjälle kuin 19,000 dollarin edestä p.o.
laitosten koneita.

Tällä kyllä tiedetään että venäläiset ovat hiljan Norjasta
ostaneet saharaameja parin miljoonan kruunun edestä ja Ruotsista
koneita sahoihin paljon suuremmistakin summista, mutta ei edellytetä,
että amerikalaisia sahakoneita tulvaisiin tältä suuremmassa määrin
Venäjälle ostamaankaan.

Tällä puunjalostusteollisuuden alalle kuuluvia koneita tar-
kastaneet venäläiset ovat kiinnittäneet huomionsa pääasiassa höyry-
kuivauslaitoksiin, joihinkin sahojen erikoiskoneisiin sekä ovien
ja ikkunakehän valmistamisessa käytettäviin koneistoihin. On
sentähden luultavaa, että näitä koneita tullaan Amerikasta Venäjäl-
le ostamaan.

Hyvin informoiduilla tahoilla tällä sanotaan tiedettävän,
että Venäjällä olisi jo käynnissä sahoja, joissa on uusaikaisin
skandinavilainen koneisto, ja että kokemus olisi osoittanut että
koneet ovat venäläisille aivan liian nopeita. He eivät pystyisi
niillä tuottamaan sitä puutavaramäärää, mikä samoilla koneilla
Skandinaviassa saadaan aikaan. Työnjohdolla ei kuulu olevan sel-
villä miten eri koneitten työt saadaan kombineeratuksi tasaista,
täyttä käyntiä varten, eikä käytettävissä oleva työväkikään kuulu
olevan sillä kehitysasteella, että sen avulla voitaisiin tuotannon
määrää pitää maksimaalisena.

Näistä kokemuksista tšekkiläiset asiantuntijat ovat taipuvaisia
pöytätelemään, että venäläisiltä puuttuisi edellytyksiä taloudel-
lisesti käyttää esimerkiksi ovien ja ikkunain valmistuksessa
käytettäviä koneita. Nämä koneet ovat nimittäin varsin kalliita
ja edellyttävät kannattaakseen erittäin suurta tuotantoa, suurta
työ-intensiteettiä ja ensiluokkaista työväkeä ja työn johtoa.

Venäjän puutavara-vienti Amerikkaan.

Tariffiasian yhteydessä lähetystö on aikaisemmin tiedoittanut, miten venäläisten tänne konsignationiin lähettämä ja polkuhin-toihin myymä faneeri aiheutti aivan järjettömän faneeritullin koroituksen, jota muutoin ei mitenkään olisi saatu aikaan. Siitä huolimatta faneerin tuonti Venäjältä ei ole rahassa paljoakaan merkinnyt.

Suuremman merkityksen venäläisille epäilemättä sai sahatun puutavaran ja paperipuun vienti Yhdysvaltoihin.

Viime vuonna Yhdysvaltoihin tuotiin Venäjältä 37 milj. jalkaa eli n. 19,000 standerttia sahattua puutavaraa. Kaikki oli kuusi-puuta, lajittelematonta, katkottua Amerikan itärannikon markkinain vaatimusten mukaan 8 jalasta ylöspäin, keskim. pituus n. 15 jal-kaa 2 x 4, 2 x 6 jopa 2 x 10 lautoina. Saadun tavarahan sanotaan olleen ensiluokkaista ja valmistuksen myös kiitettävää. Kerrankin venäläiset myös onnistuivat saamaan tavarastaan kunnollisen hinnan. Mikäli minulle on ilmoitettu hinta vastaisi n. 75 dollarin keskim. hintaa standertilta.

Lähettämällä yksinomaan kuusta venäläiset välttivät tuon tällä niin hankalan vertailun tšekäläisiin, mäntyä lähinnä vastaaviin puulajeihin, ja joutuivat lähinnä kilpailemaan kanadalaisen kuusen kanssa, johon verrattuna heidän tavaransa oli ilmeisesti parempaa.

Lisäksi venäläiset ovat myyneet tänne paperipuita. Puhtaita, käsinkuorittuja pölkkyjä kun ovat lähettäneet, ostajat ovat olleet erittäin tyytyväisiä saamaansa tavarahan. He ovat sitäpaitsi todenneet saaneensa 20% enemmän selluloosaa samasta kuutio-määrästä venäläistä paperipuuta kuin amerikalaisesta ja kanadalaisesta vastaavasta puusta. Pidetään mahdollisena, että paperipuun tuonti Venäjältä tulee saamaan varsin huomattavan laajuuden kulu-vana vuonna.

Mr. Oxholm'in kirje.

Tuonti Venäjältä, näin tariffin säätämisen vuotena, herätti tietenkin levottomuutta amerikalaisien puutavaraintressien taholla.

Tullikeskustelujen yhteydessä Mr. Oxholm, Suomessa moneen kertaan käynyt ja Suomen metsätuotteista aikoinaan tutkimuksen kirjoittanut, norjalaissyntyinen mies, joka jälleen on kaupparepartementissa puutuoteosaston johtajana, kirjoitti kirjeen eräälle liikkeelle. Kirjeessä kuvastuu hänen käsityksensä tilanteesta, ja koska häntä on pidettävä erittäin hyvin informoituna, kirjeen sisältö voi tarjota mielenkiintoa asianomaisille Suomessakin. Se ei luonnollisesti ollut tarkoitettu saatettavaksi julkisuuteen, mutta tariffikäsittelyn aikana kongressissa yleensä vedetään esille kaikki, mitä väittelyissä voi käyttää hyödyksi. Niinpä tämäkin kirje oli julkaistuna kongressin pöytäkirjassa toukok. 3 p:nä. Seuraava on suomennos p.o. kirjeestä:

"New Yorkin Amtorg Trading Corporation'in julkaiseman, "Economic Review of the Soviet Union" nimisen lehden huhtikuun 1 päivän numerosta nähdään, että Venäjän puutavaranhankkimis-ohjelma toteutettiin maaliskuussa vain 87 prosentilla. Tämä käy yhteen muistakin lähteistä saamiemme tietojen kanssa, ja mainittu epätyytyttävä tulos on katsottava johtuvaksi sikäläisten työläisten alhaisesta työtehosta ja niistä vaikeuksista, joita pakollisen työn tekijäin ja pakkovankien työssä käyttäminen tuottaa neuvostohallitukselle.

Olette varmaankin kuulleet paljon puhuttavan Venäjällä maksetuista alhaisista työpalkoista, ja teette kenties siitä sen johtopäätöksen, että tuotantokustannukset siellä ovat hyvin vähäiset. Näin ei välttämättä ole asian laita, koska työläiset siellä eivät omaa samaa työtehoa kuin amerikalaiset sahatyöläiset, ja luulisin etteivät meidän 1000 kuutiojalkaa kohti lasketut työskustannuksemme useinkaan suuresti eroa vastaavista venäläisistä. Tämä johtun suureksi osaksi siitä tosiseikasta, että useat sahalaitokset Venäjällä ovat vanhentuneita ja niiden koneisto vanha ja tehoton.

Olemme myöskin kuulleet, että neuvostohallitus, tarvitessaan rahaa maahan tuotujen tuotteiden maksamiseksi, on monessa tapauksessa häikäilemättömästi kaatanut metsää, varsinkin tukkien kuljetukseen kelpaavien jokien lähetyvillä. Tämä merkitsee, että tukkityöläisten on tunkeuduttava yhä kauemmas sisämaahan uusia varastoja etsiessään, mikä tietenkin tulevaisuudessa tulee kohottamaan tukkityöhintoja.

Omasta puolestani en usko neuvostohallituksen lähialkoina kykenevän lisäämään nykyistä puutavaranvientiään. Sillä on yllin kyllin rakennustyötä omassa maassaan, ja se tarvitsee suuret määrät puutavaraa teollisuuslaitoksiin, joita nykyään rakennetaan monessa kohden Venäjää, samoin kuin tavallisiin asuinrakennuksiin. Tukeaksemme käsitystämme, että tällainen rakennustoiminta Venäjällä jo läheisessä tulevaisuudessa alkaa suuressa mittakaavassa, voin mainita saaneemme

kuulla, että noin 100 amerikkalaista arkkitehtia on ryhtynyt neuvostohallituksen palvelukseen Venäjällä, ja suuri joukko insinöörejä on myöskin lähtenyt sinne samassa tarkoituksessa.

Mitä erityisesti tulee venäläisen puutavaran vieniin Yhdysvaltoihin, on meidän pidettävä mielessä useita tärkeitä seikkoja:

Ensimmäkin on huomattava, että tähän mennessä saatu puutavara on ollut erittäin hyvin valmistettua. Itse puulaji on erinomaista. Koko Euroopassa ei ole parempaa puuta kuin venäläiset kuuset ja männyt. Toistaiseksi olemme saaneet vain hyvin pieniä määriä venäläistä puutavaraa, tuskin enempää kuin yksi kymmenesosa prosenttia Yhdysvaltain koko puutavaratuntannosta, mutta meitä on hämmästyttänyt se, että venäläisestä puutavarasta täällä on maksettu suhteellisesti niin korkeita hintoja. Tavaran laatua verrattaessa olen taipuvainen luulemaan, että venäläisestä puutavarasta on maksettu enemmän kuin vastaavasta itä-kanadalaisesta. En kuitenkaan luule, että tämä venäläinen puutavara rupeaa suoranaisesti kilpailemaan useimpien amerikkalaisten lajien kanssa.

Me tuotamme suuret määrät kuusta Kanadasta, ja meidän kannaltamme on jotenkin yhdentekevää mistä maasta sitä tuodaan, kun se kerran on tuotava. Sanon suoraan että venäläinen puutavara on sekä laadultaan että teko-tavaltaan parempaa kuin suurin osa siitä mitä tähän mennessä on tuotu Kanadasta.

Amerikan markkinat tuottavat neuvostohallitukselle huomattavia vaikeuksia, koska meidän standardimittamme ovat aivan erilaisia kuin niillä markkinoilla käytetyt, joilla venäläiset ennen ovat yrittäneet tehdä kauppvoja. Jos venäläiset haluavat laajentaa kauppaansa Amerikassa, on heidän ruvettava sahaamaan puutavaran sa meidän vaatimustemme mukaisesti, ja kun me ostamme vain määrätynkokoista ja -asteista tavaraa, tulee venäläisille olemaan vaikeata saada kaupaksi sellaista kokoa olevat tavaransa, jollaisia ei Amerikan markkinoilla osteta ja jollaisia heidän kuitenkin on välttämättä valmistettava. Tarkoitin etupäässä epätasaista leveyttä ja pituutta olevia tavaroita ja myöskin sellaisia, joiden pituus on alle 8 jalkaa, niitä kun vain suurin vaikeuksin voi myydä Amerikan markkinoilla. Nämä kysymykset ovat jo vuosikautia tuottaneet venäläisille päänvaivaa, eikä niitä ole vielääkään saatu ratkaistuksi.

Tässä yhteydessä ansainnee myöskin huomiota se, että me lähetämme välillisesti miljoonia jalkoja omaa puutavaraamme Venäjälle pakkalaatikkojen muodossa ja sellaisina autojen ja muiden koneiden osina, joihin puuta käytetään. Vertauksen vuoksi tahdon mainita, että äskettäin tekemiemme laskelmien mukaan noin 1-1 1/2 miljoonaa jalkaa amerikkalaista puutavaraa käytetään laatikkoihin ja säiliöihin, joissa tuotteitamme viedään ulkomaille.

Lyhyesti sanoen: autenttisten tietojen puute Venäjän oloista ja tiheät vaihtelut Venäjän politiikassa ovat amerikkalaisessa yleisössä aikaansaaneet kaikenlaisia arvailuja tilanteesta. Luonnollista kyllä on ilmaistu liioiteltuja käsityksiä n.s. venäläisestä vaarasta sieltä tänne tapahtuvan puutavaranviennin yhteydessä. Meidän on muistettava että useimmat Venäjän satamat ovat suljettuina useita kuukausia vuodessa, että tukkien kuljetus metsistä

sahoihin tapahtuu enimmäkseen jokia pitkin, ja että luonto asettaa puutavarateollisuuden rajattomalle laajentumiselle vaikeuksia, joita vain ylenpalttinen rahojen käyttö voi voittaa. On tuskin luultavaa että neuvostohallitus ainakaan nykyhetkellä voi suunnitella niin paljojen varojen käyttöä tähän tarkoitukseen, minkä vuoksi venäläisen puutavaran mahdollinen tulvaaminen markkinoillemme ei suuresitikaan huolestuta meitä, ainakaan pitkään aikaan.

Kuitenkin on myönnettävä, että neuvostohallitus on ilmeisesti riistänyt omilta kansalaisiltaan mahdollisuuden heidän kipeästi kaipaamansa puutavaran saantiin, voidakseen viedä maasta mahdollisimman suuria määriä, siten hankkien varoja ulkomaalaisten tuotteiden ostamiseen.

Mr. Oxholm, hänen kanssaan keskustellessani, mainitsi perustavansa uskonsa venäläisten puutavarain viennin rajoista m.m. tietoihin viime talvena kohdanneista vaikeuksista. Pakollisessa työssä olevia metsätyöntekijöitä oli hänen saamiensa tietojen mukaan jossain Pohjois-Venäjällä, 10,000 lukuisina, ilman muuta poistnut töistä. Uuttoa varten ei ollut kylläksi teräskaapelia. Talvi oli ollut liian lämmin ja metsätyöt olivat senkintähden olleet rajoitettavat. Hän päätteli puutavarain viennin tämän tapaisista syistä kuluvana vuonna muodostuvan huomattavasti viime vuotista pienemmäksi.

Sekalaisia tietoja Venäjän viennistä.

Amerikassa on puutavarapiireissä erityisesti kiinnitetty huomiota Venäjän viennin kehittymiseen Tyynenmeren rannoilla, jossa katsotaan venäläisten voivan suuresti vahingoittaa Amerikan länsirannikon menekin puutteesta muutoinkin kärsivää puutavaran tuotantoa. Tällä tiedetään että venäläiset m.m. Panaman kanavan kautta ovat kuljettaneet 500 standerttia siperialaista sahattua havupuuta Hollantiin.

Yhteen aikaan oltiin oltu harmistuneita siitä, että venäläiset lähettelivät puutavaroita amerikalaisen vanhoille markkinoille Länsi-Intiassa ja Keski-Amerikassa. On sittemmin osoittautunut, että venäläiset olivat yrittäneet lähettää puutavaroita konsignatiooniin, mutta nämä yritykset eivät olleet onnistuneet.

Uuteen Seelantiin venäläisten tiedetään lähettäneen laatikkolautoja, Etelä-Amerikkaan suuret määrät faneeria, joka myydään ensinkään välittämättä millainen hinta kulloinkin saadaan.

Esimerkkinä siitä, kuinka vähän tuotantokustannus-kalkyyli-

merkitsevät venäläisten myynneissä, täällä mainitaan heidän Englannissa myyneen ovia 6 shillingistä kappale.

Eräs pelottava vienti Amerikkaan on kivihiiltien vienti. Vaitetäänpä venäläisten kivihiilistä saaneen hyvän hinnankin.

Toiselta puolen Venäjän tuomin alalla herättää vakavia arveluita tšekäläisissä puuvillan kanssa tekemisissä olevissa piireissä, että puuvillanostokset Venäjälle ovat alenneet 30 miljoonaan aikaisemmasta 50 miljoonasta dollarista. Pelätään että Turkestan pian täyttää koko Venäjän tarpeen.

Amerikalaiden havaintoja venäläisistä.

Washingtonissa ei luonnollisesti kuule välittömästi venäläisten kanssa kosketuksessa olleiden liikemiesten arvosteluja, mutta täällä kyllä silloin tällöin kuulee toisen ja kolmannen käden tietoja sellaisten henkilöiden havainnoista ja arvosteluista.

Venäjällä olevat amerikalaiset asiantuntijat, ja siellähän nykyään oleskelee lukuisia eri alain insinöörejä, kuuluvat ilmoittavan, että amerikalaisia tähän mennessä on kohdeltu erinomaisen hyvin. He sanovat venäläisten olevan erittäin innostuneita ja valmiita oppinaan, mutta he katsovat osaavansa kaiken tarvittavan kun ovat saaneet opitukseksi jonku helposti opittavan taidon. Sen jälkeen heidän innostuksensa laimenee. Siihen jatkuvaan valveutuneeseen tarkkailuun, ja niihin alituisiin ponnisteluihin, joita tarvitaan jonku tuotannon taloudellisena säilyttämiseksi siellä ei näytkä olevan suuria taipumuksia, eikä ensinkään käsitystä oikean asenteen ensiluokkaisesta merkityksestä. Amerikalaiset asiantuntijat ovat sentähden taipuvaisia päättelemään, etteivät venäläiset tule pystymään heille liian nykyaikaisia, kovin ankaraa työkuria ja kehittyntä teknillistä johtoa kysyviä tuotantolaitoksia omin päinsä hoitamaan.

Täällä käyvien venäläisten kanssa kosketuksiin joutuneet liikemiehet ovat havainnet heidät vakaviksi, asioita tunnollisesti hoitamaan pyrkiviksi henkilöiksi. Ne liikemiehet, jotka ennen bolshevikkivaltaa olivat asioissa venäläisten kanssa, kuuluvat kehuvassa hengessä vertaavan bolshevikki-asiamiesten vakavuutta

ja yksinkertaisia tapoja entisten venäläisten liikemiesten taipumukseen liialliseen juhlimiseen ja ilon pitoon vakavain liikekeskustelujen kustannuksella.

Toiselta puolen täkäläiset liikemiehet eivät ole voineet olla huomaamatta, että venäläisten vakavuuteen yleensä liittyy erittäin heikko arvostelukyky. He näyttävät toimivan ikäänkuin erään pakkomielikuvan vallassa. Tämän mielikuvan mukaan kaikki mikä on uusinta on ikäänkuin uskonnollisen palveluksen esineenä, sitä kysytään ja se halutaan ostaa, aivan riippumatta siitä onko sillä käytännöllistä merkitystä Venäjällä, voivatko venäläiset sitä ensinkään käyttää.

Toinen arveluita herättävä havainto koskee venäläisten suunsoittoa ja erilaisten venäläisten intressien edustajain ristiriitaisia puheita. Niinpä joku joka pääasiallisesti tähtää luoton järjestämiseen voi mitä loistavimmin väreillä kuvaila Venäjän luontaisia resursseja, työvoiman paljoutta, halpuute ja kelvollisuutta j.n.p. Toinen taas jonka harrastuksena on markkinain luominen puutavaroille, tietoisena tullinkoroitusvaaroista, kuvailee vaikeuksia ja puutteellisuuksia, joita on voitettava tuotannon laajentamiseksi. Kolmas taas puhuu kolmannalta, neljäs neljänneltä kannalta ja eri osissa maata kukin asista puhuu olojen vaatimusten mukaisesti eri tavalla.

Luoton supistukset.

Lähetystö on aikaisemmin tiedoittanut, kuinka venäläisten nauttimaan luottoa on viime kuukausina asteittain supistettu. Mr. Kelley hiljan mainitsi venäläisten paperien diskonton nyttemmin olevan 30%:ssa. Tämä luonnollisesti tietää sitä, ettei papereita saada myydyksi varsinaisiin pankkilaitoksiin vaan yksinomaan yksityisille diskonttaajille. Tällä viikolla New Yorkissa käydessäni toivon saavani tämän tiedon verifioiduksi.

L. Astora

54

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C8.

ASIA:

Ministeri Aströmin rap. no 10.

Washington.

29/6.30.

Asiakirjavihko sisältää 10 kirjoitettua lehteä
Valtionarkistossa 26.11.1962.

Mari Linninen

LEGATION OF FINLAND
WASHINGTON, D. C.

Kesäkuun 20 p. 1930

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
No 12/192 (a) 1930		
3/8.30	3	1930
RYHMÄ	6. 1930	ASIA
5	Ca.	

Herra Ulkoasiainministeri:

Ohellisena minulla on kunnia lähettää tämän vuoden
raporttini no. 10:

Kuulumisia Wall Streetiltä, sekä

Presidentti Hooverin käsitys nykyisestä taloudel-
lisesta tilanteesta.

Wastanottakaa, Herra Ministeri, mitä suurimman
kunnioitukseni vakuutus.

L. Astrom

Herra Hjalmar J. Procopé
Suomen Ulkoasiainministeri
y.m., y.m., y.m.
Helsinki

Washingtonissa olevan lähettilään "AMSTERI"

vuoden 1930 raportti no. 10

kesäkuun 19 päivältä

12/182 (no.) 19 30		
3/8 30	"3	"L"
AMERICA	EUROPE	ASIA
5	Cg.	

Kuulumisia Wall Streetiltä.

Torstaina t.k. 12 p:nä laskettiin liikkeelle Amerikan osuus Saksan 300,000,000:n lainasta. Koska aikaisemmasta kokemuksesta tiesin, että suuren europalaisen lainaoperation aikana, Europan luottokysymysten ollessa pinnalla pankkimiesten mielissä, on suhteellisen helppoa saada monipuolisia tietoja luottotilanteesta, matkustin mainituksi päiväksi New Yorkiin. Ajankohta tarjosi mielenkiintoa muistakin syistä.

Viime sykyisen New Yorkin arvopaperipörssissä tapahtuneen romahduksen aikana ja heti sen jälkeen ennustettiin yleisesti, että yksi romahduksen välittömistä seurauksista tulisi olemaan obligatiomarkkinain elpyminen ja obligatioiden hintain paraneminen. Varsin yleisesti luultiin tämän seurauksen tulevan heti näkyviin, koskapa pääomamuodostus maassa jatkui runsaana pörssikriisistä huolimatta. Tässä odotuksessa ollaan suureksi osaksi tähän mennessä petytty. Joskin ensiluokkaisten obligatioiden hintojen on nähty jonkuverran kohoavan, kohoamisliike on suureksi osaksi ollut spekulanttien johtamaa ja hinnat sen johdosta varsin häilyviä, muutamien pisteiden laskuja on tuon tuostakin tapahtunut. On saatu se käsitys, ettei suuri sijoittava yleisö ole ollut niin innostunut obligatioihin kuin oltiin oltu taipuvaisia oletamaan. Amerikalaisten rautatieyritysten obligatioita kyllä on saatu runsaasti sijoitetuksi, huolimatta rautateiden vähenevistä tuloista. Niiden korko on ollut suhteellisen alhainen, sijoittajat saaden myyntihinnan perustalla yleisimmin n. 4,6 - 4,9 %. Myöskin "public utilities" obligatioita

on sijoitettu verrattain alhaisella korolla. Mutta on otettava huomioon että rautatie obligatiot yleensä ja monet "public utilities" ovat useissa valtioissa etuoikeutetussa asemassa ollessaan säästöpankkien "legal investments", toisin sanoen arvopapereita, joita säästöpankit, vakuutusyhtiöt y.m. ensiluokkaisia sijoituksia etsivät laitokset etupäässä ostavat. Harrastuksen ulkolaisia obligatioita kohtaan on väitetty vähäisemmäksi kuin oli odotettu. Odotettiin sentähden jännityksellä miten markkinat reageeraisivat saksalaista lainaa liikkeelle laskettaessa.

Torstaina aamupäivällä tapasin Mr. Straussin, Kuhn, Loeb & Co. osakkaan, joka lainasta puheen ollessa heti ilmoitti lainan aamulla menneen hyvin, tulleen ylimerkityksikin. Hän sanoi ettei ollut voinut odottaakaan muuta kuin että liikkeelle laskeminen onnistuisi hyvin, sillä asiaa oli pidemmän ajan kuluessa valmistettu erittäin suurella huolella. Oli pidättäytytty muiden lainain laskemisesta monien edelläkäyvien viikkojen kuluessa, jotta voitiin olla varmoja sijoitusta hakevien pääomien olemassaolosta. Myyntiä varten markkinoita oli huolellisesti valmistettu. Menestys oli siksi huomattava, herra Straussin mielestä, että saattoi pitää jokseenkin varmana, että kauvan odotetut hyvät obligatiomarkkinat nyt lopultakin olivat käsillä. Hän sanoi uskovansa että tästä lähtien tulisi olemaan entistä helpompaa sijoittaa lainoja, mutta luuli yleisön edelleen olevan erittäin tarkan valinnassaan, joten se ostaisi yksinomaan ensiluokkaisia obligatioita.

Puheen siirtyessä nykyiseen yleiseen lamaannustilaan ja yhä yleisemmäksi muodostuvaan yleisten tapulitavarain hintain alenemiseen Mr. Strauss sanoi edelleenkin katsovansa, että psykologiset tekijät kuuluivat näiden ilmiöiden pohjimmaisiiin syi-

hin, jonka johdosta oli vaikeaa osapuilleenkaan ennustaa kauvanko pulakausi tulisi kestämään. Joskin hän tunnusti varsin luultavaksi sen teorian todenperäisyyden, jonka mukaan nykyinen tilanne on osaksi aiheutunut siitä, että tuotanto kuluneena vuosikymmenenä, sodanaikana syntyneitä vaakumia täyttääkseen, on kehitetty suhteettoman suureksi, hän ei uskonut tälle selitykselle voitavan antaa sitä yleispätevyyttä, joka sille eräillä tahoilla annetaan. Kasvaneen tuotannon pääasiallisena perustana oli ollut entiseen verrattuna suunnattomasti lisääntynyt kulutuskyky ja kohonnut elintaso, jotka tälläkin hetkellä edelleenkin ovat latenttina olemassa. Pidättyväisyys ostokyvyn käyttämisessä voi millä hetkellä tahansa yhtäkkiä hävitä, jolloin uusi nousukausi pian on käsillä. Nykyinen tilanne pakottaa liikkeiden johtajat ponnistamaan kaiken energiansa tuotantokustannuksia alentaviin järjestelyihin. Merkit viittaavat siihen, että näissä pyrkimyksissä menestyään. On siis varsin todennäköistä että hintataso tulee, noususuunnankin voimaan päästyä, jäämään alemmaksi kuin se on ollut kuluneina vuosina tuotannon siitä huolimatta pysyessä tuottavana. Hän mainitsi oman kokemuksensa piiristä esimerkin. Eräs yritys, jonka johtokuntaan hän kuului, oli huhtikuulla 1929 tuottanut 100,000 dollaria tappiota. Tämän vuoden huhtikuulla liike oli tuottanut 300,000 voittoa huolimatta siitä, että tuotanto oli 13 % edellisen vuoden tuotantoa pienempi ja hinnat alemmat. Tulos oli saatu aikaan suurisuuntaisten uudestaanjärjestelyjen kautta. Kysymykseen kauvanko hän arveli nykyisen pulakauden kestävän, hän vastasi, että nykyiset noteeraukset pörssissä viittasivat siihen, että odotettiin kaksi huonotuloista vuosineljännestä olevan edessä. Omasa puolestaan hän uskoi pulakauden kestävän korkeintaan puolivuotta eteenpäin, pitäen luultavampana että jo neljän kuukauden

kuluttua ollaan päästy sen ohi. Hän korosti kuitenkin lopussa, samoin kuin hän oli tehnyt alussa, että pulakauden päättyminen riippui psykologisista tekijöistä, joita ei voitu etukäteen laskea. Minkäänlaisella varmuudella asioita siitä syystä ei voinut ennustella.

National City Company'ssa, jossa seuraavana päivänä kävin tilanteesta keskustelemassa, oltiin jonkuverran toista mieltä kuin Kuhn Loeb & Co:ssa hyvien obligatiomarkkinain käsillölon suhteen. Huomautettiin, että saksalaisen lainan ehdot olivat niin tarkkaan punnitut ja liikkeellelaskeminen niin huolellisesti valmistettu, ettei epäonnistumista ollut odotettavissa. Sanomalehtien lausuntoihin, joiden mukaan liikkeellelaskeminen oli ollut suuremmoinen menestys, ei ole, sanottiin, kiinnitettävä kovin suurta huomiota. Tällaisissa tapauksissa aina pidetään huolta siitä, että asia yleisön silmissä saa mahdollisimman hyvän leiman. Hyvät obligatiomarkkinat eivät luultavasti varsin vielä ole käsillä, mutta syksymmällä jos odottamattomia ei satu, voi pitää jokseenkin varmana, että ne ilmaantuvat.

Joskin tapasin sekä herrat Byrnes että Schwedtman,*) keskusteluni tapahtui pääasiallisesti Mr. Schepperlen, ulkomaisia lainoja hoitavan Companyn varapresidentin kanssa. Hän jokseenkin keskustelumme alussa jo huomautti, että tilanne nyt on sellainen, että lyhytaikaista luottoa on runsaasti ja halvalla saatavissa, eikä ole olemassa niitä enteitä rahamarkkinain kiristymisestä, jotka vuonna 1928 Helsingin lainasta keskusteltaessa aiheutti pankin antamaan kielteisen neuvon lyhyen luoton käyttämisen suhteen. Myöhempi kehitys, järjettömiin kohoava korkokanta ennenkaikkea, kyllä osoitti, että Helsingin kaupungin silloin olisi ollut edullisempaa noudattaa pankin neuvoa. Hän ei uskoi si iskettävän harhaan jos nyt, tarpeellista varovaisuutta nou-

*) Ystävämme Schwedtman on, kuten Suomessa tiedettänee, joku aika sitten eronnut pankin toimesta, mutta hänellä on City Company'n rakennuksessa privaattikonttori ja häntä sanotaan paljon käytettävän pankin "geheimer Hofrat'ina".

dattaen, kiinnitettäisiin huomiota vastakkaiseen suuntaan käy-
vään neuvoon.

Mr. S. vakuutteli, että he pankissa suhtautuivat täysin
ymmärtävästi Helsingin kaupungin lainaoperationeihin, ja käsit-
tivät ettei kaupunki p.o. tilanteessa muuten voinut menetellä.
Heti näiden erittäin sympaattisessa sävyssä esitettyjen vakuutte-
lujen jälkeen hän ryhtyi kuvailemaan, kuinka erinomaisen suur-
ta huolta Japani omisti finanssimarkkinain seuraamiselle. Se
piti taitavia asiantuntijoita rahakeskuksissa pitämässä oloja
alituisesti silmällä ja tiesi tarkalleen kullakin hetkellä mil-
laista rahainsaanti oli ja miten laina-asiat oli tehokkaasti
hoidettavat. Ei voinut välttää sen vaikutuksen saamista kuin
olisi tässä hienolla tavalla tahdottu esittää kuva vastakohtasta.

Syinä käsityksilleen, etteivät "hyvät obligatiomarkkinat"
vielä ole käsillä, Mr. S. mainitsi tietonsa tilanteesta pankki-
maailmassa. Ympäri Yhdysvaltoja oli lukuisia pankkeja, jotka
yhä taistelivat vaikeuksien kanssa, jotka johtuivat yrityksistä
pelastaa kundejaan arvopaperiromahduksen aiheuttamilta häiri-
öiltä. Lisäksi nämä pankit olivat saaneet tappioita omista
obligatiosijoituksistaan. Obligatiomarkkinain täytyi saavut-
taa nykyistä huomattavasti suuremman vakavuuden, ennenkuin pankki-
laitokset täydellä vakaumuksella tekisivät työtä niiden hyväk-
si. Sellaista vakavuutta ei vielä ollut olemassa. Eikä hän us-
konut Saksan lainan uloslaskemisen käden käänteessä tilannetta
muuttavan. Markkinain todellinen reaktio tähän lainaan selviää
vasta kun allekirjoittajasyndikaatin sopimus päättyy.

On vaikeaa kuvitella voimakkaampaa allekirjoittajain
ryhmää kuin Saksan lainatarjouksen alle merkitty. Se käsittää
seuraavat pankkiiri- ja pankkiliikkeet:

J. P. Morgan & Co., Kuhn Loeb & Co., First National
Bank, The National City Company, Guaranty Company of N.Y.,
Bankers Company of N.Y., Chase Securities Corporation, Harris,

Forbes & Company, Lee Higginson & Co., Kidder, Peabody & Co. ja Dillon, Reed & Co.

Amerikassa myyty lainan määrä oli 98,250,000 dollaria. Lainan ehdot, jotka epäilemättä Suomessa tunnetaan, mainittakoon täydellisyyden vuoksi. 5 1/2 %:n kuponki, 35 vuoden takaisinmaksuaika, laina kuolletettava pariarvosta, lunastettavissa kesäk. 1 p:n 1935 jälkeen vähintään 7 1/2 milj. erin vuosittain Saksan hallituksen niin halutessa.

Laina myytiin 90 % hinnasta tullen sijoittajalle tuottamaan 6.20 %.

Lainan ehdoista ja hinnasta keskusteltaessa Mr. S. huomautti, kuinka toukok. 12 p:nä liikkeelle laskettu Japanin 71,000,000 laina oli suurella työllä saatu menemään samalla hinnalla, kupongin ollessa saman 5 1/2 %.

Muutoin ulkolaisia lainoja on toistaiseksi laskettu liikkeelle suhteellisen vähän. Toukok. 10 p:nä Hallgarten & Co. ja Halsey, Stuart & Co:n johtama ryhmä laski liikkeelle Uruguain 6 % lainan 17,581,000 dollaria 98 % hinnasta, siis maksaen sijoittajalle korkoa 6,15 eli vähemmän kuin edellä mainitut suuret lainat. Huhtikuun lopulla National City Company'n johtama ryhmä laski liikkeelle Chilen tasavallan 6 % lainan 91 1/2 % hinnasta, siis tuottaen sijoittajalle 6,63 %. Neuvottelut olivat koskeneet 93 % hintaa, mutta liikkeellelaskemishetkellä hintaa oli ollut alennettava. Toukokuun lopussa Santiagon kaupungin 2,200,000 dollarin 7 % laina laskettiin liikkeelle 96 1/2 % hinnasta, tuottaen siis 7,30 % koron. Amerikassa myös myytiin toukokuulla osa lontoolaisen Schroder'in johdolla välitetystä, San Paulon, Brasilian osavaltion 7 % lainasta 96 % hinnalla, tuottaen 7,56 % koron.

Erityistä mielenkiintoa meille tarjoaa Norjan kunnallispankin valtion takuulla myytyjen 5 % obligatioiden kohtalo. Tuk-

holmassa oli kesäk. 4 p:nä myyty 20,000,000 Ruotsin kruunua saman laitoksen obligatioita 98 1/4 % hinnasta. National City Company oli yhteistoiminnassa Stockholms Enskilda Bankin kanssa tarjoutunut laskemaan lainan liikkeelle n. 95.5 %:sta, mutta Stockholms Intecknings Garanti Aktiebolag'in johtama ryhmä oli tehnyt huomattavasti paremman tarjouksen. Sen kanssa yhteistoiminnassa International Manhattan Company joutui myymään Amerikkaan sijoitettavan 5,360,000 dollarin osuuden. Se myytiin tällä 97 %:n hinnasta, tuottaen sijoittajille 5,17 %.

Mr. Schoepperle sanoi, että Norjan luotto yleensäkin on tällä hetkellä markkinoilla liian korkealle arvioitu ja että tämän lainan hinta epäilemättä oli liian korkea. Hän sanoi olevansa jokseenkin varma, että välittäjä oli saanut itse sen pitää ja tarjoutui tiedustelemaan miten lainan oli käynyt. Hän soitti Manhattan pankin jollekin johtajalle, joka tuntui olevan hänen hyvä ystävänsä, ja kertoi saaneensa tietää, että lainan myyminen New Yorkissa oli kohdannut vaikeuksia, mutta että se oli saatu menemään Keski-Lännen norjalais-seuduille, kiitos lainan pienen koon. Suurempaa lainaa hän ei uskonut voitavan norjalaisseuduilla myydä.

Mr. Schoepperle huomautti, että etelä- ja keski-amerikalainen luotto on tällä hetkellä varsin epäpopulääriä. Suosion puute käy suuremmaksi kuin alemmas sokerin, kahvin, kuparin y.m. näiden maiden tuotteiden hinnat menevät.

Presidentti Hooverin käsitys nykyisestä taloudelli-
sesta tilanteesta.

Kun maanantaina t.k:n 16 p:nä ministeri Holstin kanssa kävin presidentti Hooverin luona hän, aivan ilmeisesti tyytyväisenä saada yhdentoista vuoden kuluttua jälleen tavata Ministeri Holstia, innostui koskettelemaan verrattain laajalti nykyistä taloudellista tilannetta.

Hän johtui asiaan kysyttyään min. Holstilta taloudellista tilannetta Suomessa ja saatuaan vastauksen, että maa oli taloudellisesti edistynyt suuremmoisesti, mutta että viime aikoina oli Suomessakin ollut näkyvissä taloudellisen kriisin oireita.

Yhdysvalloissa
Presidentti Hoover lausui, että kriisi^{Yhdysvalloissa} perustui suureksi osaksi psykologisiin syihin. Jos siitä ei puhuttaisi eikä sitä ajateltaisi, se epäilemättä varsin pian häviäisi, koska talouselämän perusteet ovat terveet. Hän sanoi uskovansa, että joka tapauksessa n. lamakausi^{joka tapauksessa n.} kuuden kuukauden kuluessa menisi ohi. Osakekeino-
telu laajalle levinneenä oli saanut ihmisten mielet ja pyrkimykset väärille urille. Ruvettiin jo uskomaan, että sitä voitaisiin rikastua ponnisteluitta. Romahdus ja nykyinen lamakausi tuovat mukanaan taloudelliseen ajatteluun ja toimintaan kehoitettavaa tarpeellista ja terveellistä kuritusta (discipline). Ihmiset totutetaan taas ponnisteluihin ja kuriin.

Viitaten pöydällä olevaan asiakirjaan, hän sanoi juuri samana aamuna saaneen^{sa} mielenkiintoisen tiedoituksen. Hän mainitsi tarkkoja numeroja, joita en merkinnyt heti muistiin, enkä tarkalleen muista, mutta jotka olivat suunnilleen seuraavat ja esitettiin seuraavassa yhteydessä: Fordin tentaissa työskenteli ennen n. 140,000 työntekijää, jotka valmistsivat yli 7,000 autoa päivässä. Nyt on työssä n. 120,000, mutta nyt

valmistetaan yli 9,000 autoa päivässä. Tämä on omiansa osoittamaan kuinka huonon ajan työttömyys uhka disciplineeraa työssä olevat toimimaan entistä tehokkaammin.

Työttömyydestä hän sanoi, ettei se ilmeisesti ollut niin suuri kuin eräillä tahoilla on koitettu uskotella. Tällä kertaa sattuu tosiasian selville saamisen kannalta niin hyvin, että väenlasku maassa toimitetaan paraikaa, keskellä lamakautta. Väenlaskijat keräävät samalla tarkkoja tietoja työttömyydestä. Tiedot eivät vielä ole kaikki kerätyt, mutta tähän saakka kertyneen aineiston perustalla voidaan jo päätellä työttömien määrän kohoavan vähän päälle 2 milj., eli n. 5 % työssä olevien määrästä.

L. Silven

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C8.

ASIA:

Ministeri Iströmin raportti no 11.

Washington

28/6-30.

Asiakirjavihko sisältää 19 kirjoitettua lehteä
Valtionarkistossa 26.11.1962

Matti Linninen

Kesäkuun 27 p. 1930

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
14/83		D. 1930
14/7.30	2	LII
RUUSIA	UUSI	ASIA
5	Ca.	

Herra Ulkoasiainministeri:

Ohellisena minulla on kunnia lähettää tämän vuoden
raporttini no. 11, joka koskee

Yhdysvaltain uutta tullitariffia:

Yhdysvaltain uusi tullitariffilaki	siv. 1- 2
Presidentti Hooverin lausunto tariffilaista ... "	2- 6
Miten tariffi on vastaanotettu	" 7- 8
Uuden tariffin tullieristä	" 9-12
Tariffi-komissioni ja tariffilain yleisiä määräyksiä	" 13-16
Ulkolaisten liikkeiden kirjojen tarkastusvaati- mukset muutettu	" 17
Kauppapoliittisia kiristysmääräyksiä laajennettu "	18

Yhdeksänneltä sivulta lähtien olen otattanut 3 ylimää-
räistä jäljennöstä, joista yksi on tarkoitettu tullitariffi-
komitealle.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, mitä suurimman kunnii-
oitukseni vakuutus.

L. Ailiou

Herra Hjalmar J. Procopé
Suomen Ulkoasiainministeri
y.m., y.m., y.m.
Helsinki

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
No 14/1938 No. 13 30		
Washingtonissa olevan lähettilään		
14/2.30	2	17A
1930 vuoden raportti	OLASTO	ACIA
N:o 11	5	Ca

kesäkuun 27 päivältä.

Yhdysvaltain uusi tullitariffilaki.

Kuten lähetystö ilmoitti sähköllään no. 21, presidentti Hoover allekirjoitti uuden tariffilain t.k:n 17 p:nä. Siten tuli lopullisesti poistetuksi kaikki epäilyt ja hävitetyksi kaikki toiveet, ettei uusi tariffilaki koskaan astuisikaan voimaan. Kongressin toista vuotta (tammik. 27 p:stä 1929) kestäneiden töiden tulos muuttui laiksi sinä hetkenä jolloin presidentti varusti sen allekirjoituksellaan.

Vuoden 1929:n raportissa no. 7 tein selkoa presidentti Hooverin kannasta tariffikysymyksen suhteen. Ei ole pienintäkään epäilystä siitä, etteikö tariffi siinä muodossa, missä se nyt astui voimaan, laajalle menevine lukuisine tullinkoroituksineen, suuresti poikkea siitä kohtuullisia koroituksia maataloudelle ja vaikeassa asemassa oleville teollisuuksille suositteltaavasta kannasta, joka tiedettiin olevan presidentin kanta. Koko tariffin käsittelyn aikana presidentti Hooveria on moitittu siitä, ettei hän ole käyttänyt vaikutusvaltaansa ohjataksaan senaattia pysymään kohtuullisuuden rajoissa. Presidentti, uskollisena käsitykselleen että lainsäädäntö on kongressin asia, johon toimeenpanovallan ei ole sekaannuttava, ei ole noudattanut monen edeltäjänsä esimerkkiä heiluttamalla kuten sanotaan, suurta sauvaansa, "big stick" lainsäätäjien päitten yli. Yhden asian suhteen "debenture plan'in*) konferenssissa tultua poistetuksi laista, pre-

*) Katso 1929 vuoden raporttia no. 13.

sidentti poikkesi kannastaan, nimittäin tariffin muutettavuutta koskevain määräysten suhteen. Hän antoi asianomaisten ymmärtää, että hän tekisi lain vetollaan mitättömäksi, jollei tämä kohta saisi häntä tyydyttävää muotoa.

Varmuus presidentin aikomuksesta varustaa laki allekirjoituksellaan, saatiin jo sunnuntaina t.k:n 15 p:nä, jolloin laskettiin julkisuuteen presidentin lausunto, jossa hän perusteli allekirjoittamispäätöstään.

Presidentti Hooverin lausunto tariffilaista.

Minä aion vahvistaa tariffilaki-ehdotuksen. Kongressi on nyt melkein jatkuvasti lähes viidentoista kuukauden ajan käsitellyt tätä lakia. Sitä ruvettiin laatimaan niiden lupauksen tuloksena, jotka republikaaninen puolue antoi kokouksessaan Kansas Cityssä. Puolueen julistukseen sisältyivät seuraavat sitoumukset:

"Republikaaninen puolue katsoo, että kotimaiset markkinat, jotka on luotu protektionistista politiikkaa noudattaen, kuuluvat amerikalaiselle maanviljelijälle, ja sitoutuu kannattamaan sellaista lainsäädäntöä, joka antaa nämä markkinat hänen haltuunsa siinä määrin kuin hänelle suinkin on mahdollista tyydyttää niiden tarpeet.

"Eräät teollisuudenhaarat eivät nykyään voi menestyksellä kilpailla ulkomaalaisten tuottajien kanssa, mikä johtuu ulkomaiden alhaisemmista työpalkoista ja tuotantokustannuksista, ja me lupamme että ensi republikaaninen kongressi tulee tutkimaan ja, mikäli välttämätöntä, tarkistamaan tällaisia tariffeja, jotta kotimainen työ näillä aloilla jälleen saisi haltuunsa kotimaiset markkinat, säilyttäisi nykyisen elintonsa ja jatkuvasti löytäisi työtä totuttujen alojensa puitteissa."

Puoluekokouksissa annetut lupaukset eivät saa jäädä tyhjiksi eleiksi. Viestissäni huhtikuun 16 päivänä 1929 kokoukseen ylimääräiselle kongressille minä tämän mukaisesti suosittelin maataloustuotannon tehostamista; muiden tariffien rajoitettua tarkistusta, jotta ne taloudelliset vaihtelut, jotka ovat pakosta aikaansaaneet tuotannon vähenemistä tai enenemistä vuoden 1922 lain vahvistamisen jälkeen, tulisivat huomioonotetuiksi, jota paitsi minä suosittelin sekä tariffikomissionin että tariffinmuutettavuutta koskevien määräysten toimeenpanomenetelmän uudestajärjestämistä.

Tariffikomissionin suorittama tilastollinen arvio esilläolevasta lakiehdotuksesta osoittaa, että vuoden 1922 lain voimassaollessa kannetut tullimaksut olivat keskimäärin 13.8 prosenttia kaikkien maahan tuotujen, sekä tullivapaiden että tullialaisten tavarain arvosta, kun uuden lain soveltaminen olisi korottanut tämän prosenttiluvun 16:ksi.

Aikaisempiin tariffilakeihin verrattuina olivat vastavat numerot keskimäärin:

McKingley-laki	23.0	pros.
Wilson-laki	20.9	"-
Dingley-laki	25.8	"-
Payne-Aldrich-laki	19.3	"-
Fordney-McCumber-laki	13.83	"-

V. 1913 vahvistetun Underwood-lain aikana nämä numerot, sota-ajan aiheuttamien häiriöiden takia, vaihtelivat 6 - 14.8 pros.

Uuden lain aikana on tullivapaiden tavarain tuonti arvioitu 61-63 prosentiksi koko tuonnista. Aikaisempiin tariffilakeihin verrattuna tämä tuonti oli keskimäärin:

McKingley-laki	53.4	pros.
Wilson-laki	49.4	"-
Dingley-laki	45.2	"-
Payne-Aldrich-laki	52.5	"-
Fordney-McCumber-laki	63.8	"-

Underwood-lain aikana vapaalista sota-ajan häiriöiden takia vaihteli 60:sta 73:een prosenttiin, keskimäärän ollessa 66.3 pros.

Tariffien korotukset on suureksi osaksi tehty maanviljelijäin etua silmälläpitäen. Tariffikomissioni ilmoittaa, että 93.73 prosenttia korotuksista koskee maataloustuotteita, niiden arvon mukaan laskettuna, kun taas 6.25 prosenttia koskee tuotteita, joiden alkuperä ei ole missään yhteydessä maatalouden kanssa.

Maatalous-raaka-aineiden tullit on korotettu keskimäärin 38.10 prosentista 48.92 prosenttiin, kun taas sellaisten tullinalaisten tavarain, joiden alkuperä ei ole missään yhteydessä maatalouden kanssa, tullit on korotettu keskimäärin vain 31.02 prosentista 34.31 prosenttiin.

On ollut välttämätöntä määrätä korvaustulleja maatalous-raaka-aineista valmistetuille tavaroille, ja parissa tapauksessa vielä niiden lisäksi suojelutulleja. Koko tarkistuksen tulos on tariffikomissionin ilmoituksen mukaan se, että kokonaistuonnista 22.5 prosentin tulleja on korotettu, ja 77.5 prosentin tulleja on joko alennettu tai jätetty entiselleen.

Lakiehdotuksessa lueteltujen tullinalaisten tavarain kokonaismäärästä, joka on 3300, on 890 tavarain tullia korotettu, 235:n alennettu, ja 2170:n jätetty muuttamatta. Korotusten lukumäärä on siis 27 prosenttia kaikista tullinalaisista tavaroista, kun vuoden 1922 tarkistuksessa korotukset nousivat 83 prosenttiin.

Tämä tariffilaki on samanlainen kuin kaikki muutkin tariffilait, olkootpa ne alkuaan laadittu joko suojelu- tai finanssitariffin perustalle. Siihen sisältyy useita kompromisseja eri paikallisintressien ja eri teollisuushaarojen välillä.

Nykyisen järjestelmän vallitessa ei ole laadittu eikä voidakaan laatia mitään täysin moitteetonta tariffilakia. Suuri osa tällaisen lain määräämiä tullierä osottaa kyllä hyvää asian ymmärrystä, mutta siihen tulee pakostakin joitakin epäsu-

taisuuksia ja epäsuhtaisia kompromisseja. On tavaroita, joiden tullit tulevat osoittautumaan liian korkeiksi, ja toisia, joiden tullit tulevat osoittautumaan liian alhaisiksi.

Varmaa on ettei mikään presidentti, jolla on niin paljon muita velvollisuuksia hoidettavana, voi täydellisesti hallita kaikkia niitä moninaisia näkökohtia, jotka liittyvät näihin 3300 kohtaan, ja jotka lähes yhden ja kolmannesvuoden ajan ovat vaatineet satojen kongressin jäsenten huomion. Edesvastuun täytyy kuulua kongressille, joka lainsäädännöllistä tietä on tämän tariffitarkistuksen suorittanut.

Asian hallinnollista puolta silmällä pitäen minä kuitenkin olen vaatinut, että tariffin muutettavuutta koskevat kohdat on asetettava uudelle perustalle, mikä seikka sisältyy nyt esilläolevaan lakiehdotukseen. Täten on päästy siihen, että näitä kohtia voidaan tarkastaa järkevästi ja puolueettomasti kongressin vahvistamien periaatteiden mukaan ja välttää lainsäädännölliselle toiminnalle ominaista painostusta.

Niinpä tämän lakiehdotuksen huomattavin piirre on se, että vuoden 1922 laissa vahvistettu, käytännössä suureksi osaksi mahdollon muutettavuus-määräys on muokattu sellaiseksi, että tämän jälkeen pitäisi olla mahdollista nopeasti ja tieteellisesti korjata vakavampia epäsuhtaisuuksia ja epäoikeudenmukaisuuksia, mikäli sellaisia mahdollisesti on pujahtanut uuteen tariffilakiimme.

Mutta tämä uusi määräys on vielä tärkeämpi eräässä toisessa suhteessa. Jos täydellinen tariffilaki nyt saataisiin aikaan, tulisi taloudellisten vaihtelujen yhä kiihtyvä nopeus ja alituiset vaihtelut suhteissamme ulkomaisten teollisuuteen ilman tämän määräyksen turvaamaa huojennusta tuottamaan vakavia vaikeuksia osalle Amerikan kansaa.

Ilman toteutettavissa olevaa, tariffin muutettavuutta koskevaa määräystä kongressin olisi pakko ryhtyä tariffilain tarkistukseen vielä useammin kuin ennen. Nyt meidän luulisi olevan tästä huolesta vapaita moneksi vuodeksi. Tällaiset tarkistukset eivät ainoastaan vaikuta häiritsevästi liikeelämään, vaan järkyttävät kaikkine niihin liittyvine ryhmäintresseineen, "lobbeineen" ja muine ilmiöineen kansan luottamusta kongressiin.

Vanhan, tariffin muutettavuutta koskevan määräyksen mukaan kuului muutosten tekeminen suoraan presidentille, mutta samalla laki asetti presidentin toimivallalle sellaisia rajoituksia, että sen käyttäminen usein pitkittyi ja kävi käytännössä mahdottomaksi, vaikkakin sen kautta aikaansaatiin joitakin tärkeitä parannuksia meijeri-, pellava-, lasi- ja muiden teollisuushaarojen alalla.

Uuden määräyksen mukaan taas kuuluu muutosten tekeminen uudestajärjestetyille tariffikomissionille, johon kuuluu yhtä monta jäsentä kummastakin puolueesta; se on vakinainen tariffija-määrävä elin, joka käyttää julkisia kuulusteluja tutkimismenetelmiä, joiden kautta eri kohdat yksitellen otetaan tutkittaviksi joko määräyksestä tai vääryyttä kärsineiden asiapuolten pyynnöstä.

Suosituksukset tehdään presidentille, jolla on valta julistaa komissionin päätökset voimassaoleviksi tai kumota ne. Täl-

laista tarkistusta voidaan suorittaa liikeelämää häiritsemättä, kun käsitellään vain yhtä kohtaa kerrallaan, ja protektiiviset periaatteet ovat itse laissa turvatut.

Sen suojelustulliperiaatteen, jonka tarkoituksena on hyödyttää sekä työväenluokkaa että teollisuutta ja maanviljelijöitä, vahvistaa esilläolevassa lakiehdotuksessa vaatimus, että komissionin on tehtävä muutokset niin, että ne peittävät kotimaisten ja ulkomaisten tuotantokustannusten eron - ja sillä on valta tätä tarkoitusta varten korottaa tai alentaa tulleja aina 50 prosenttia. Komissionille on varattu sellaiset mahdollisuudet tämän eron selville saamiseksi, että sen pitäisi voida tulla vaatiessa ryhtyä nopeisiin ja tehokkaihin toimenpiteisiin.

Kun muutettavuus-periaate 1922 ensi kerran kirjoitettiin lakiin, oli vanhalla käsityksellä lainsäädännöllisestä tarkistuksesta vielä niin vahvat juuret yleisessä tietoisuudessa, että tätä uudistusta oli vain varovasti ja rajoitetulla alalla sovellettava, paitsi että se muista syistä oli suureksi osaksi mahdoton käytännössä toteuttaa.

Nyt, ja varsinkin viimeisten 15 kuukauden kokemusten jälkeen on kuitenkin yhä laajemmille piireille käynyt selväksi, että nykyisessä monimutkaisessa ja nopeain vaihtelujen alaisessa taloudellisessa maailmassa täytyy keksiä tieteellisempiä ja liikeelämän vaatimuksia paremmin vastaavia tapoja tariffin tarkistamiseksi. Uusi muutettavuus-määräys on pitkä askel tätä päämäärää kohti.

Nämä määräykset vastaavat niitä vaatimuksia, joita viimeisten 25 vuoden aikana on usein esitetty valtiomiesten sekä teollisuuden ja maatalouden johtomiesten taholta. Ne vastaavat myöskin täydellisesti niitä ehdotuksia, joita presidentti Roosevelt teki 20 vuotta sitten, ja joita minä esitin v. 1922.

Jos kuitenkin niin kävisi, että nyt tehdyt, tariffin muutettavuutta koskevat määräykset osoittautuisivat tehottomiksi tai riittämättömiksi, aion minä pyytää komissionille lisätyjä valtuuksia, ja minä luulen että yleinen mielipide tulee lämpimästi kannattamaan sellaisen ohjelman toteuttamista, jonka tarkoituksena on suojelusjärjestelmän kehittäminen, joka on vapaa kaikista entisten tariffiemme vioista.

Eräät ulkovaltat ovat valittaneet, että nykyiset tullit on määrätty kohtuuttoman korkeiksi; mikäli nämä valitukset ovat oikeutettuja, voidaan epäkondat korjata, jos asianmukaisella tavalla käännetään tariffikomission puoleen.

On tärkeätä saada lopetetuksi liikeelämässä vallitseva epävarmuus, jota on lisännyt tästä asiasta käyty pitkäaikainen väittely. Tähän päästään vain nykyisen lakiehdotuksen voimaansaattamisen kautta. Jollei sitä voimaansaattaisi, tultaisiin yhä edelleen esittämään oikeutettuja vaatimuksia maatalouden ja kotimaisen työn suojelemiseksi, mitkä vaatimukset aiheutuisivat vuoden 1922 tariffilain vahvistamisen jälkeen tapahtumesta kehityksestä. Maassa tultaisiin jatkuvasti harjoittamaan kiihoitusta lainsäädännöllisen tariffitarkistuksen puolesta, eikä mikään viivyttäisi liikeelämän elpymistä niin paljon kuin tällainen jatkuva kiihoitus.

Kuten jo olen sanonut, en luule tätä, enkä mitään muuta-
kaan tariffilakia täydelliseksi, mutta vakaumukseni mukaan on
tarkehtä saada tämä kysymys ratkaistuksi.

Minä luulen että tariffin muutettavuutta koskevilla mää-
räyksillä voidaan kohtuullisen ajan kuluessa korjata epäsuhtaisuuksia; että nämä määräykset merkitsevät todellista edistys-
askelta ja antavat toiveita siitä, ettei puoluepolitiikka eivätkä "lobbyt" enää pääse sekaantumaan tariffikysymyksiin; että laki-
kierros turvaa maataloustuotteille kotimaiset markkinat, ja
tarjoo suojelua useille teollisuudenhaaroille niiden työpalkko-
jen ylläpitämiseksi; että normaaliolojen palatessa ulkomaankaup-
pamme tulee laajenemaan.

SUOMEN LÄHETYSTÖ
WASHINGTON, D.C.

Miten tariffi on vastaanotettu.

Presidentti, kuten huomataan, lausunnossaan erityisesti korostaa tariffin muutettavuutta koskevain kohtain merkitystä, mainiten ulkomaidenkin valitusten liian korkeista tulleista voivan johtaa korjauksiin tariffikomissioniin vetoamalla. Toiselta puolen hän huomauttaa kuinka tärkeää on, että tariffiky-symys saadaan ratkaistuksi ja siten liike-elämästä poistetuksi se epävarmuus, joka on lisääntynyt sitä mukaa kuin keskustelut asiasta ovat pitkittyneet.

"The Commercial ja Financial Chronicle"; Amerikan johtava taloudellinen viikkolehti, huomauttaa, että juuri muutettavuutta koskeva määräys aiheuttaa epävarmuuden jatkumista. "Tariffikomissioni siinä muodossa kuin se nyt on olemassa, on avoin kehoitus liikkeille, jotka ovat tyytymättömiä uusiin tullieriin, hakemaan niihin muutosta. On kirjaimellisesti satoja amerikalaisia liikkeitä ja nelisenkymmentä vieraan maan teollisuutta tai hallitusta, jotka ovat aseissa Smoot-Hawley tariffin äärimmäisyyksiksi katsomiaan määräyksiä vastaan, ja monet niistä epäilemättä eivät tule vitkastelemaan vastalauseittensa esittämisessä. Toisin sanoen, kun edellinen tariffilaki määräsi varmat erät, hyvät tai huonot, minä niitä kulloinkin satuttiin pitämään, ja olemassa oli vain mahdollisuus saada muutosta aikaan presidenttiin vetoamisen ja hänen hitaitten toimenpiteidensä kautta, nyt taasen koko laki, alusta loppuun hallinnollisia määräyksiä myöten, on avattu väittelylle valituksia käsittelemään vartavasten muodostetun elimen edessä." Viitaten yleiseen taloudelliseen pulaan lehti huomauttaa luulevansa tariffilain häiritsevien vaikutusten muodostuvan kauvaskantaviksi. "Nyt, yli maailman ulottuva pula edessämme, Amerikan tariffi-muuri koroitetaan entistä korkeammaksi, vaikeuttaen entistä enemmän muiden maiden myyntiä Amerikan markkinoilla, katkerottaen mui-

den kansain mieliä, mistä ehkä piankin on näkyvänä seurauksena vähenevä amerikalalaisten tuotteiden kysyntä."

Toinen ammattilehti, "Journal of Commerce" (N.Y.) yhdistää tuomionsa seuraavaan karvaaseen yhteenvetoon. On helppo nähdä "minkätähden kukaan ei ole lakiin tyytyväinen - se ei ole suojeleva eikä finanssitariffi, ei vapaa-kauppaa eikä reciprositeettiä, eikä edes tervettä järkeä edustava. Se ei ole sopuisuudessa minkään puolueohjelman kanssa, ei kannata mitään yleistä, laajaa intressiä, eikä voi saada mitään aikaan".

Kuluva vuosi on vaalivuosi. Kongressin jäsenet ja kolmas osa senaattoreista valitaan marraskuun vaaleissa. On niin ollen luonnollista, että demokraatit koettavat parhaansa mukaan tehdä tariffista aseensa vaalitaistelussa. Sanoja sillä taholla sentähden ei säästetä. Ei palvele mitään tarkoitusta ryhtyä tähän poimimaan demokraattisten lehtien haukkumasanvoja. Lainattakoon tähän vain demokraattisen toimeenpanevan komitean puheenjohtajan pari lausetta. "Taloudellinen rikos, poliittinen virhe puolueen puolelta, joka pakotti sen läpi, muistomerkki presidentti Hooverin kykenemättömyydelle johtaa puoluettaan, ja osoitus hänen hallintonsa pätevyuden puutteesta." Republikaanien johtaja senaatissa vastasi tähän: "Emme ole koskaan hävinneet tariffin ollessa taistelunesineenä. Amerikan kansa on vaurastunut tariffisuojelelun alaisena". Republikaanisella taholla lakia luonnollisesti kehuaan, osaksi varsin superlatiivisia adjektiiveja käyttäen, "a genuine forward step in tariff legislation", "as good a tariff law as the country has ever possest".

Mainittakoon tässä vielä, että tariffilain allekirjoituksella näennäisesti oli suuri vaikutus New Yorkin arvopaperipörssiin, hintojen mennessä jyrkästi alaspäin. Kongressissa esitettiin syytös, että ammattikeinottelijat täten koettivat diskrediteerata uutta tariffia. New Yorkissa minulle kuitenkin vakuutettiin, ettei asiolla ollut tätä yhteyttä, vaan että hintain alentumisoperatiot olivat vain sattuneet noiksi päiviksi.

Uuden tariffin tullieristä.

Nyt kun uusi tariffilaki on vahvistettu, meille amerikkalaisten esittämät lausunnot siitä ovat vähemmän mielenkiintoisia kuin lain säätämät tullierät ja lakiin sisältyvät muut määräykset. Sähkeessään 21 lähetystö ilmoitti lopulliset Suomea lähinnä koskevat tullierät. Kirjeitten not.929 ja 1002 mukana lähetystö on Ministeriölle lähettänyt uuden tariffilain tekstin. Seuraavassa on lähinnä tarkoitus valaista uuden tariffin eritä.

Useimpiin muihin vientiä Yhdysvaltoihin harjoittaviin Euroopan maihin verraten uusi tariffi koskee Suomen kauppaa varsin vähän. Päävientitavara, kemiallinen puuvanuke, samoin kuin mekaanisesti vahvistettu massa ja sanomalehtipaperi, on edelleenkin vapaalistalla. Pahvi on niinkuin ennenkin 10 % arvotullin alainen. Pahvin määrittelyä on vain sikäli muutettu, että entisen 9 tuhannesosatuuman asemasta on 12 tuhannesosatuunaa määrätty minimivahvuudeksi. Sitä ohkasempi käsitellään paperiksi. Painopaperin tulli on niinkään jätetty entiselleen, 1/4 senttiä naulalta ja 10 % arvosta.

Molempiin nimikkeisiin liittyy samat varaukset kuin ennenkin. Koska olen näitä varauksia käsitellyt 1927 vuoden raportissani no.7, tässä ei ole syytä ryhtyä niitä selostamaan. Voi olla syytä tuohon raporttiin viitaten mainita vain, että pahvitullin liittyvä varaus voi tehdä edulliseksi Suomessa alentaa tariffimme nimikettä 405 vielä siitä 20 p:stä kilolta ^{v.1925,} johon se^äalennettiin. Nykyään viejämme maksanevat täällä ta^{soitustullia.}

Puutavaroihin nähden uusi tariffi sisältää sen uutuuden että honka-, kuusi-, mänty-, hemlock ja saksankuusi-puutavara on pantu tullinalaiseksi tullin ollessa 1 dollari 1,000 jalalta, board measure.

Tämä puutavaratulli oli sitkeimpiä asioita ratkaista, sillä vaara oli tarjolla, että Kanadan puolelta ryhdyttäisiin

turmiollisiin vastatoimenpiteisiin jos tulli säädettäisiin.
Tästä pulmasta päästäkseen lainsäätäjät hyväksyivät seuraavan
varauksen:

"Provided, That there shall be exempted from such duty boards, planks and deals of fir, spruce, pine, hemlock or larch, in the rough or not further manufactured than planed or dressed on one side, when imported from a country contiguous to the Continental United States, which country admits free of duty similar lumber imported from the United States."

Jää nähtäväksi miten tällaisen määräyksen olemassa-olo selvitetään maiden kanssa, joilla on ehdottoman suosituimmuuden takaa-va sopimus.

Olen jo aikaisemmin kirjeissä tiedoittanut faneerin tullen huonosta kohtalosta. Jo aikaisempi 33 1/3 % tulli vaikutti käytännössä tuontikiellon tavoin, Suomen pystyessä myymään Amerikkaan vain satunnaisia pieniä eritä. Tulli koroitettiin uudessa tariffissa 40 %:ksi ja lisäksi 10 % koivu- ja leppä-faneerista, siis juuri niistä lajeista joita Suomesta viedään. Toisin sanoen entisen 33 1/3 %:n tullin asemasta vientimme edessä on 50 %:n tullimuuri. Tämä tulli koskee pääasiassa Suomea ja Venäjää, ja kuten kaikilta asiantunnevilta tahoilta minulle on vakuutettu, se voitiin ajaa läpi yksinomaan Venäjän tähden. Venäläiset, kun ovat käyttäneet erityisiä, alhaisia tullissa käytettäviä fakturoja sekä tarjonneet faneeriaan polkuhintaan, olivat varustaneet tullikoroitusta ajavat numeroilla, jollaisia Suomen faneeriviennistä ei olisi voitu saada.

Faneeritullista keskustellessani minulle eräs asiantuntija huomautti, että suomalaisten mahdollisesti kannattaisi viedä Amerikkaan yksinkertaista, liimatonta faneeria, josta tulli on vain 20 %. En luonnollisesti omaa asiantuntemusta tämän mahdollisuuden arvostelemiseksi.

Jousella varustettuja pyykkinaappuloita, joita myös viedään jonkuverran Suomesta, on kohdannut koroitus 15 sentistä

20 senttiin grossilta.

Lankarullat sitävastoin ilmeisesti ovat entisen 33 1/3 % tullin alaisia. Lankarullain tuonnin on aikaisemmin tehnyt täysin mahdolliseksi vanhan tullitariffin section 304:n määräykset alkuperämerkinnästä. Vastaavat määräykset, jotka uudessakin tariffissa ovat sec. 304:ssa, ovat oleellisesti muutetut. Ne sisältävät seuraavan valtuutuksen valtiovarainsihteerille:

"The Secretary of the Treasury may, by regulations prescribed hereunder, except any article from the requirement of marking, stamping, branding, or labeling if he is satisfied that such article is incapable of being marked, stamped, branded, or labeled or can not be marked, stamped, branded, or labeled without injury, or except at an expense economically prohibitive of the importation, or that the marking, stamping, branding, or labeling of the immediate container of such article will reasonably indicate the country of origin of such article."

Eihän liene epäilystäkään siitä, että välittömän pakauksen, t.s. säkkien leimaamisen pitäisi Amerikassa riittää niinkuin se riittää muissakin maissa alkuperän osoitukseksi.

Tullikoroitustenhan suunnitelman mukaan piti ennenkaikkea kohdistua maataloustuotteisiin. Suomeahan koskee ennenkaikkea juustontulli, mahdollisesti tulevaisuudessa voinkin tulli. Niihin nähden muutokset lopullisessa tariffissa ovat vähäiset. Voin tulli on koroitettu 12 sentistä 14 senttiin naualta. Juusto-tulli on määrätty 7 sentiksi naualta, vähintään 35 % arvosta.

Vuodat, joita Suomesta viedään huomattavat määrät, on siirretty vapaalistalta tullinalaiselle listalle tullin ollessa 10 % arvosta.

Graniitin tulliin nähden tullikoroitus sellaisenaan merkinnee vähäisen viennin mahdollisuuden kannalta katsoen. Valmistetun graniitin tulli on koroitettu 50 %:sta 60 %:iin arvosta, valmistamattoman graniitin tulli 15 sentistä 25 senttiin kuutiojalalta. Mutta valmistetun graniitin määrittelyyn sisäl-

lytetyt sanat "pitched, lined" voi^{vat} käytännössä tulla merkitsemään sitä, että valmistamaton tavara koetetaan tullata valmistetuna, jolloin tulli vaikuttaa tuontikieltona. On ainakin pelättävissä, että kysymys tulee aiheuttamaan pitkiä ja kalliita oikeudenkäyntejä. Ne kuitenkin voitaneen välttää, jos graniitin viejät voivat laivata raa'an graniitin entistä raaemmassa, säännöttömässä muodossa. Tällöin ehkä säästetyt työkustannukset korvaavat tullikoroituksen. Kiven tuojat Amerikassa piankin selvittänevät nämä kysymykset.

Tulitikkujen tulli on huomattavasti koroitettu, 8 sentistä 20 senttiin grossilta laatikoita, jotka sisältävät korkeintaan 100 tikkua, 1 sentistä 2 3/4 senttiin tuhannelta muulla tavoin pakatuista tikuista. Lisäksi on määrätty tulli tulitikkuraaka-aineelle, "match splints" 1 sentti 1,000:lta, ja tulitikkurasiain valmistamiseen käytetystä pärestä 12 senttiä tuhannelta.

Separattorit, jotka maksavat alle 50 dollaria, ovat kuten ennenkin vapaalistalla, maataloustyökaluina.—Suomen lehdistä on nähty, että Suomessa koetetaan kenkäteollisuus kehittää vientiteollisuudeksi. Tehokoslovakiahän on harjoittanut suursuuntaista kenkän, varsinkin naisten kenkän, vientiä Amerikkaan. Kengät on nyt siirretty vapaalistalta 20 % arvotullin alaisiksi.

Kysymys siitä, joutuvatko tullikoroitukset viime kädessä Amerikan kuluttaja-yleisön vaiko ulkolaisten viejien kannettaviksi, jää luonnollisesti tulevaisuudessa vastattavaksi. Todennäköistähän on, että huonojen konjunktuurien aikana ne jäävät viejien niskoille. Jos konjunktuurit paranevat ja tavarain hinnat alkavat ripeästi korota, tullikoroitukset voivat hyvinkin, kuten aikaisemmin on käynyt, joutua siirrettäviksi kuluttajille.

Tariffi-kommissioni ja tariffilain yleisiä määräyksiä.

Toiveet tariffierien muuttamisesta kiinnittyvät nyt, lain voimaanastuttua, tariffikommissioniin, sellaisena jollaiseksi se presidentin painostuksesta säädettiin järjestettäväksi. Hallituspiireissä uskotaan, että tämä elin vastaisuudessa tulee toimimaan tehokkaammin ja nopeammin kuin tähänastinen vastaava elin. Syynä tähänastiseen tehostumuteen käsitetään olleen kommissionin kokoonpano. Toinen jäsen toisensa jälkeen on huomattu olleen jonkun erikoisalan suojelua harrastavan järjestön kanssa läheisessä yhteistoiminnassa. Kommissionin demokraattisina jäseninä on ollut vaaleissa häviölle joutuneita kongressimiehiä, joilla ei ole ollut edellytyksiä k.o.-laiseen työhön. Sanotaan yleensä, että koko kommissionissa ei tällä hetkellä olisi kuin yksi mies, joka on toimeen täysin pätevä, nimittäin varapuheenjohtaja, A.P. Dennis, taloustieteilijä (joka muutoin kesällä 1928 oleskeli pari viikkoa Suomessa, lomalla ollessaan).

Uusi laki määrää kommissionin jäsenmäärän 6:ksi, josta ei useampi kuin kolme saa kuulua samaan puolueeseen. Nimittävien tulee olla käsiteltävien asiain asiantuntijoita, ja saavat käyttää tarvittaessa eri departtementtien apua sekä ulkopuolella olevaa asiantuntemusta. Palkkaus on määrätty 11,000 dollariksi jäsentä kohti. Joskin tämä entiseen verrattuna on n. 50 %:n korotus, se ei ole sellainen palkkaus, että sillä Amerikassa saadaan parasta asiantuntemusta käytettäväksi, jollei presidentti tässä, samoin kuin monessa muussa tapauksessa on tapahtunut, saa ensiluokkaisia miehiä jättämään suurituloisemat paikkansa yksityiselämässä, siirtyäkseen täyttämään isänmaallista velvollisuuttaan. Jäsenet yleensä tarkoitetaan nimittettäviksi kuudeksi vuodeksi, mutta ensimmäiseksi kuusivuotiskaudeksi siten, että yhden toimiaika kunakin vuonna päättyy, joten senjälkeenkin aina vuosittain on yksi paikka täytettävänä.

Jos joku toimiajan kuluessa eroaa, hänen tilalleen nimitetään jäsen vain toimiajasta jällelläolevaksi ajaksi.

Kommissionin tehtäviin kuuluu tullilakien vaikutusten selvittäminen valtion tulojen ja teollisuuden ja työn suojelun kannalta. Tällöin on otettava huomioon raaka-ainetullien ja valmistajien ja puolivalmistajien tullien keskinäinen suhde, arvo-tullien ja tavaran paljouteen perustuvain sekä seka-luontoisten tullien vaikutus, myöskin on selvitettävä tavarain luokituksen ja lain yleisen vaikutuksen yhteydessä olevat seikat.

Lisäksi kommissionin toimialaan sisältyy Yhdysvaltain ja muiden valtain välisten tariffisuhteiden tutkiminen. Siihen liittyy kauppasopimusten tutkiminen, etuja myöntävien määräysten ja taloudellisten liittojen tarkastaminen, vientipalkintojen ja rahtimaksuetujen vaikutusten selvittäminen, sekä tuonnin ja kotimaisen tuotannon ja kulutuksen määrän vertaaminen, ja ulkomaisen kilpailun ehtojen ja syiden tutkiminen, huomioonottaen dumping'in sekä tuotantokustannukset. Kommissiomi nimenomaa valtuutetaan tutkimaan Pariisin taloudellista sopimusta ja samantlaisia muita järjestöjä ja järjestelyjä Euroopassa.

Lisäksi kommissionilla on laajat velvollisuudet hankkia tietoja presidentille ja kongressille. Sen on todettava Yhdysvaltain tuotteiden muuntamis- ja tuotantokustannukset maan tärkeimmissä tuotantokeskuksissa, milloin se vain kommissionin mielestä on mahdollista. Sen on myös selvitettävä vastaavat kustannukset ulkomaiden tärkeimmissä tuotantokeskuksissa, joissa valmistetaan tuotteita, jotka tuodaan Yhdysvaltoihin, milloin vain vertaus osoittautuu tarpeelliseksi ja tiedot ovat saatavissa. Sen on myös valittava ja selityksillä varustettava tuontitavaroita, jotka ovat samantlaisia tai verrattavia Yhdysvaltain tuotteiden kanssa, sekä valittava ja selitettävä vastaa-

vat Yhdysvaltain tuotteet ja järjestettävä näyttekokoelma näin valituista tuotteista. Lisäksi on selvitettävä täten valittujen tuotteiden tuontikustannukset sekä Yhdysvaltain vastaavien tuotteiden myyntihinnat, ja tosiasiat, jotka osoittavat ulkomaisten ja kotimaisten tavarain eroavaisuuksia ja muita kilpailuun vaikuttavia seikkoja.—Tehtävät siis ovat laajat ja monipuoliset. Ovatpa jotku sanomalehdet rientäneet ennustamaan, että on turha toivoa uuden kommissionin pystyvän suorittamaan mitään tehtäviä nopeasti, saatakoon sen jäseniksi kuinka pystyviä miehiä tahansa ja hankkikoot he kuinka laajan apulais-stabin tahansa, tehtävien paljouden takia.

Kommissionin tehtävät tullierien muuttelun suhteen tulevat tarkoittamaan tuotantokustannusten erilaisuuksien ta-soittamista. Tehtäviä suorittaessaan kommissionin on noudatettava kongressin tarkoituksia ja politiikkaa. Tämä epäilemättä ei tiedä muuta kuin että sen on muistettava, että kongressi on tarkoittanut uuden tariffilain, samoin kuin aikaisemmankin, amerikalaisen tuotannon ja palkkatason suojaksi. Ei erehtyne pahasti ennustaessaan, että erien muutokset, kuten tähänkin saakka, helpommin ja yleisemmin tapahtuvat ylöspäin kuin alaspäin. Toisen suuntaisia muutoksia tuskin voi suuremmissa määrin odottaa, elleivät jotku lain säätämät erät kovin kourantuntuvasti ja selvästi vaikuta Yhdysvaltain etujen vastaisesti.

Suomen kannalta, meidän päävientitavaraimme ollessa vapaalistalla, on tärkeää panna merkille, että uudessa laissa on säilytettynä määräys, ettei ole oikeutta siirtää tavaroita vattullinalaisten listalle, tullinalaisten listalle, vapaalistalta. Samoin kielletään siirtäminen tullinalaisten joukosta vapaalistalle. Tullien luonnetta myöskään ei saa muuttaa, siis arvotullia ei saa vaihtaa kvantiteettiin perustuvaan tulliin, eikä päinvastoin. Tullien muuttelut on, kuten ennen-

kin, rajoitettu 50 %:iin tariffin määräämistä tulleista, toisin sanoen koroitukset yhtä vähän kuin alennuksetkaan eivät saa olla yli 50 %.

Toimenpiteisiin selvityksen aikaansaamiseksi jonku tullierän muuttamisen suhteen kommissioni ryhtyy seuraavissa tapauksissa: 1:ksi presidentin kehoituksesta, 2:ksi senaatin tai edustajahuoneen päätöksestä, 3:ksi omasta aloitteestaan, 4:ksi kun kommissionin käsityksen mukaan on olemassa hyvä ja riittävä syy, kenen asianomaisen anomuksesta tahansa. Kussakin tapauksessa on selvitettävä kotimaisen ja vieraan maan tuotantokustannukset kysymyksessä olevan tavaran suhteen. Tutkimuksen kuluessa on pidettävä kuulusteluja, joista on sopivalla tavalla julkisesti ilmoitettava, ja on annettava kohtuuden mukainen tilaisuus kaikille, joita asia kiinnostaa, olla saapuvilla, todistaa ja tulla kuulustelluksi. Selvityksen tuloksista on ilmoitettava presidentille. Jos komm. huomaa, ettei lain säätämät tullierät tasota tuotantokustannusten erilaisuutta, sen on ilmoituksessaan määriteltävä millainen tullin korotus tai alennus sen mielestä on tarpeen vaatima eroituksen tasoittamiseksi.

Edellä esitettyihin määräyksiin toiveet tullierien muuttamisesta kohdistuvat. - On kuulunut puheita siitä, että Washingtoniin puuhattaisiin ulkomaiden asiannaharrastajain yhteistä elintä, joka asiantuntemuksella valvoisi ulkomaiden etuja tariffikommissionin käsittelyissä. Tähän asiaan tulee olemaan syytä palata, jos se jollekin asteelle kehittyy.

Ulkolaisten liikkeiden kirjojen tarkastusvaatimukset muutettu.

Vuosien kuluessa olen joutunut usein tiedoittamaan asi-
oista, jotka ovat olleet yhteydessä vanhan tariffilain 510 sec-
tion'in soveltamisyritysten kanssa. Viimeksi kirjoitin kir-
jeessä no.1728, jouluk.18 p:ltä 1929, Ranskan kanssa tämän asi-
an johdosta syntyneiden selkkausten järjestymisestä.

Uusi tariffi ei sisällä mainitun section'in määräystä
jonka mukaan ulkomaiset firmat, niiden tavaroihin kohdistetta-
van tuontikiellon uhalla velvoitettiin näyttämään Yhdysvaltain
valtiovaraindepartementin asiamiehille kirjansa ja asiakirjansa.
Kongressi siis tällä kertaa on pidättäytynyt säätämästä lakia
muuta kuin Yhdysvaltain alueita varten.

Vanhan tariffilain 510 section'in asemasta uudessa lais-
sa 511 s:ssä on kuitenkin määräyksiä, jotka velvoittavat liik-
keitä, jotka tuovat maahan tavaroita tai harjoittavat kauppaa
maahan tuoduilla tavaroilla, näyttämään kirjansa, asiakirjansa
ja kirjevaihtonsa, joista voidaan saada valaistusta tavarain ar-
voa tai luokitusta selvitettäessä, sillä uhalla, että asian-
omaisen kieltäytyessä tavarain tuonti Yhdysvaltoihin p.o:n
liikkeen laskuun tai tavarain ulosantaminen tullista kiellet-
tään. Jos kieltäytymistä jatkuu vuoden ajan, tavarat myydään
julkisella huutokaupalla menetettyinä tavaroina.

Vanhan määräyksen jälkiä tavataan uuden lain 402 sec-
tion'issa, jossa on määräyksiä arvon määrittämisestä. b-kohdassa,
puhuttaessa arvioivan virkamiehen päätöksen tarkistuksesta,
sanotaan että valallista todistusta, joka on annettu Yhdysval-
tain ulkopuolella ei ole todistuksena hyväksyttävä, jos sen on
antanut henkilö, joka kieltäytyy sallimasta valtiovaraindepar-
tementin avustajan tarkastamasta kirjansa, asiakirjansa tai kir-
jevaihtonsa, jolla on tekemistä tavarain arvon tai luokituksen
kanssa.

Kauppoliittisia kiristysmääräyksiä laajennettu.

Kuten Suomessakin hyvin tunnetaan, Amerikan kauppasopimuspolitiikan omituisuuksiin kuuluu, että koetetaan saada suosituimman maan edut, ei tekemällä myönnytyksiä tai myöntämällä alennuksia, vaan uhkaamalla, että, jos Amerikkaa ei kohdella suosituimpana maana, tai kuten amerikalaisen termi kuuluu, jos diskriminoidaan Yhdysvaltoja vastaan, Yhdysvallat ryhtyvät ankariin vastatoimenpiteisiin, vieläpä kieltävät kokonaan tavarain tuonnin diskrimineeraavasta maasta. Uudessa laissa tällaiset vastatoimenpiteet eivät rajoitu vain tavaroihin, jotka tuodaan k.o:sta maasta, vaan ulotetaan myöskin tavaroihin, jotka vain tuodaan asianomaisen maan laivalla.

L. A. Stone

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5

OSASTO: C₈

ASIA:

Ministeri Astromin raportti no 12.

Washington

2/2-30

Asiakirjavihko sisältää 3 kirjoitettua lehteä.
Valtionarkistossa 26. 11. 1966

Mari Lönnin

LEGATION OF FINLAND
WASHINGTON, D. C.

Heinäkuun 2 p. 1930

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
15	15/183	no. D. 10 30
14/8-30	2	LEK
RYHMÄ	CLASSIC	ADIA
5	Cg	

Herra Ulkoasiainministeri:

Ohellisena minulla on kunnia lähettää tämän vuoden
raporttini no. 12, joka koskee

Sotavälineiden Venäjälle viennin "kieltoa".

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, mitä suurimman kun-
nioitukseni vakuutus.

V. Aho

Herra Hjalmar J. Procopé,

Suomen Ulkoasiainministeri,

y.m., y.m., y.m.,

Helsinki

ULKOASIANMINISTERIÖ	
15/103	Re. D. 1030
14/3.30	1111
raportti no. 12	5 Cg

Washingtonin lähettilään 1930 vuoden

raportti no. 12

heinäkuun 2 päivältä

Sotavälineiden Venäjälle viennin "kielto".

Tšekkiläiset sanomalehdet ovat viime päivinä kirjoitelleet Yhdysvaltain hallituksen kiellosta viedä sotatarpeita Venäjälle. Asia tuli lähinnä esille siinä muodossa, että baltimorelainen toiminimi Glenn L. Martin Company oli ilmoittanut peruuttaneensa Venäjältä saamansa 20 pommituslentokoneen tilauksen, noudattaen hallituksen ilmoitusta kantaa. Mainitun toiminimen, joka on erikoisalakseen kehittänyt sotalentokoneiden valmistuksen, väitetään valmistavan koneita, jotka vievät voiton kaikkialla muualla valmistetuista.

Mikäli valtiodepartementissa kuulin Mr. Kelleyltä, joka epäilemättä on tätä asiaa hoitanut, joskin hän vältti sitä mainitsemasta, hallituksen "kielto" tässä tapauksessa yksinkertaisesti oli ollut valtiodepartementin lausunto, "ettei se suopein silmin katso" ("does not look with favor upon", eli "looks with disfavor upon"), että Yhdysvalloista viedään sotatarpeita Venäjälle.

Presidentille kongressi kyllä on antanut valtuuden aseiden vientikiellon antamiseen, rajoittaen sen kuitenkin koskemaan vain latinalais-amerikkalaisia maita ja Kiinaa.

On sitä suuremmalla tyydytyksellä todettava, että sotatarpeiden valmistajat tässä maassa noudattavat hallituksen "kieltoa" vaikkakaan se, lailliset perusteet huomioonottaen, ei ole muun kuin toivomuksen tai neuvon luontoinen.

Kuten Mr. Kelley lausui, tämä ei ole ensimmäinen tapaus, jossa valtiodepartementin kanta Venäjälle vietäviin sotatarpeisiin nähden on vaikuttanut ratkaisevasti. Aikaisemmin, viime talvena, oli esiintynyt tapaus, jolloin venäläiset olivat puuhailleet vedenalaisten alusten ostamista Yhdysvalloista. Myöskin hän viittasi johonkin kuularuisku-tilauksen myttyyn menoon.

Asialla epäilemättä on suuri periaatteellinen merkitys silmälläpitäen Yhdysvaltain politiikkaa Venäjään nähden. Venäjän tunnustamatta jättäminen vapauttaa Yhdysvaltain hallituksen ottamasta mitään edesvastuuta siitä, kohdellaanko amerikalaisia, Venäjän kanssa liike-asioihin antautuneita liikemiehiä Venäjän puolelta kansainv. oikeuden ja tapojen sekä yleensä lain mukaisesti. On annettu tietää että Venäjän kanssa kauppaa harjoittavat amerikalaiset saavat sen tehdä kokonaan omalla vastuullaan. Tunnustamatta jättämispolitiikalla on kuitenkin tämän lisäksi toinenkin puoli. Kongressin riippuessa kiinni amerikalaisiin traditioihin nojautuvasta "merten vapaus" doktriinista, tunnustamattomuus voi vapauttaa hallituksen sodan syttyessä suojelemasta amerikalaisen kauppaa Venäjän kanssa. On epäilemättä tältä kannalta merkityksellistä ja hallitukselle helpoitusta vastaisissa mahd. selkäuksissa tuottavaa, että sotatarpeiden valmistajat, hallituksen toivomuksia lojaalisesti noudattamalla, pidättäytyvät rakentamasta suhteita nyk. Venäjän kanssa.

L. Ström.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C8.

ASIA: _____

Ministeri Astromin raportti no 13.

Washington.

21/10 1980.

Asiakirjavihko sisältää 7 kirjoitettua kappaletta

Valtionearkistossa 26.11.1962

Alain Linninen

LEGATION OF FINLAND
WASHINGTON, D. C.

Lokakuun 21 p. 1930

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
20/1842e. P. 10 30		
8/11-30	PE	LEH.
HYRKA	OLANTO	ALMA
5	CG	

Herra Ulkoasiainministeri:

Minulla on kunnia lähettää tämän vuoden raporttini
no. 13, joka koskee

Suomen tietojen reaktioita Yhdysvalloissa.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, mitä suurimman
kunnioitukseni vakuutus.

J. Astrom

Herra Hjalmar J. Procopé
Suomen Ulkoasiainministeri
y.m., y.m., y.m.
Helsinki

Washingtonin lähettilään 1930 vuoden

raportti no. 13

lokakuun 21 päivältä.

ULKOASIAMINISTERIÖ		
20/188 (ac. 10) 30		
3/11 30	5	LHL
HEIKKILA	OLSSON	ALJA
5	Cg.	

Suomen tietojen reaktioista Yhdysvalloissa.

Tiedoitatan kunnioittaen seuraavaa:

Heinäkuun loppupuolella lomalle lähtiessäni oli, kuten aikoinaan tiedoitinkin, ilmeistä ettei Suomen tapahtumiin täällä oltu kiinnitetty suurtakaan huomiota. Tiedot Suomesta olivat lehtien sisäsivuilla vähän huomattavilla paikoilla. Suomen tapahtumat eivät kuuluneet asioihin, joista yleisesti puhuttiin. Viikko sitten, lomalta palatessani huomasin heti mainin noustuani ja ensimmäisiä tuttaviani puhutellessani, että oli tapahtunut muutos. Kaikilla näkyi olevan hämärä käsitys, että Suomessa jatkuvasti oli tapahtunut jonkulaaisia laittomuuksia ja että tilanne Suomen rajalla oli epäselvä ja uhkaava.

New Yorkiin saapumiseni päivä oli bank-holiday, joten en voinut ketään tavata Wall Streetillä, ja jatkoin matkaani Washingtoniin. Junassa tapasin valtiosihteeri Stimsonin, jonka kanssa minulla oli pitkähkö keskustelu. Hän tuntui pääasiallisesti harrastavan tietoja nykyisen pulakauden vaikutuksista ja Venäjän toimenpiteistä maailmanmarkkinoilla. Olin siis tilaisuudessa kertomaan ennen Helsingistä lähtöäni saamiani tietoja. Hän ei millään tavoin viittailut Suomen tapahtumiin, siinä suhteessa poiketen muista ensimmäisinä tannetuloni jälkeisinä päivinä tapaamistani henkilöistä.

Junassa tapasin myös Lagerlöf Trading Co:n suomalaista selluloosaa myyvän matkustajan, Mr. Londonin, joka m.m. mainitsi, että hänen toiminimensä konttorissa oli, hänen muistaakseen

syyskuun loppupuolella, käynyt National City Bankin edustaja tiedustelemassa Suomen viennin nykyistä tilaa, sekä myöskin Venäjän Suomen rajalla huhuiltuja rautatierakennuksia, varusteluja ja manöövereitä koskevien huhujen todenperäisyyttä.

Nähtyäni lendistä, kuinka Suomen obligatioiden kurssit olivat Suomesta lähtöni jälkeen huomattavasti laskeneet, keskustelin puhelimitse National City Companyn ulkomaisia luottoja hoitavan varapresidentin, Mr. Schoepperle'n kanssa. Kuten lyhyesti mainitsin seuraavana päivänä lähettämässäni sähkössä ~~mainitsin~~, hän selitti Suomen obligatioiden kurssin laskun johtuvan etupäässä yleisestä paniikin luontoisesta epäluottamuksesta ulkolaisiin obligatioihin. Tämä mieliala oli etupäässä aiheutunut Etelä-Amerikassa sattuneista levottomuuksista sekä hitleriläisyyden Euroopan politiikkaan tuomasta epävarmuudesta. Suomeen nähden hän sanoi obligatioiden omistajain käyneen huolestuneiksi Venäjän naapuruuden sekä maan viennin yksipuolisuuden tähden, jonka yksipuolisuuden nykyisinä aikoina saattoi edellyttää asettavan Suomen viennin erikoisen heikkoon asemaan. Hän huomautti nimenomaa Euroopan maiden obligatioiden kurssien yleensä jyrkästi alentuneen lukuunottamatta sellaisten maiden obligatioita, joille oli vilkas kysyntä niiden kotimaissa, mikä ilmeni siinä, että pisteen tai puolenkin pisteen kurssialennus aiheutti ostomääräysten virran kotimaasta, mikä nopeasti korjasi kurssin ja pidätti keinottelijat laskukeinotteluista. Esimerkkeinä tästä hän erityisesti mainitsi Ranskan, Belgian ja kolmen Skandinavian maan obligatiokurssit.

Mr. Schoepperle ei sanallakaan maininnut Suomessa tapahtuneista laittomuuksista, viittasi vain siihen, että Venäjän naapuruus tätä nykyä huolestuttu obligatioiden omistajia.

Silti ei ole sanottu ettei hänellä muutakin ollut mielessä. Hän on nimittäin varsin diplomaattinen puheissaan ja pitää epäilemättä epähienotuntoisena keskustella jonkun maan virallisen edustajan kanssa sellaisista asioista, jotka viittaisivat siihen, ettei asianomaisessa maassa eletä niinkuin luottamusta nauttivassa oikeusvaltiossa edellytetään eletävän. Kerroinhan Helsinkiin tullessani, kuinka sama Mr. Schoepperle, hänet lomallelähtöpäiväni edellisellä päivänä tavatessani, ei sanallakaan suoranaisesti ilmaissut mitään tietävänsä Suomessa tapahtuneista laittomuuksista (huolimatta siitä, että tiesin hänen muuhin maihin nähden niitä suurimmalla tarkkuudella aina tämänluontoisia, olojen epävakaisuuteen viittavia, ilmiöitä seuraavan), mutta kuinka hän siirtyessään kertomaan lomamatkastaan Uuteen Meksikoon piti meidän oloihimme viittailevan näppärän esitelmän alueesta, jossa lain kunnioitus ja lakipohjainen järjestys on yhä edelleenkin heikommalla pohjalla kuin muissa Yhdysvaltain osavaltioissa. Hän viittaili paralelleihin Puolassa ja Liettuassa, mutta ei maininnut Suomea.—Matkustan niin pian kuin kauppasopimusneuvotteluilta pääsen New Yorkiin ottamaan lähemmin selvää mielialoista ja tilanteesta.

Että tapaamieni henkilöiden mielissä nykyään on jonkullainen käsitys siitä, etteivät asiat Suomessa viime aikoina ole olleet kaikinpuolin oikein, kun kesällä taasen ei yleensä monikaan ollut kiinnittänyt Suomen asioihin erikoisempaa huomiota, johtunee ennenkaikkea siitä, että hitleriläisyyden voimistuminen y.m. epävarmuuteen viittaavat seikat ovat herättäneet tavallista suuremman mielenkiinnon vieraiden maiden oloihin ja asioihin. On myöskin ilmeistä, että ihmisten mielissä on etupäässä huhut Venäjältä päin uhkaavasta vaarasta. Joskin ennen huhut venäläisten varusteluista ovat jääneet huomaamatta, eikä niitä ole käsitetty muiksi kuin epäluotettaviksi huhupuheiksi, nykyisen mieli-

alan vallitessa ollaan taipuvaisia antamaan tällaisille puheille enemmän merkitystä.

Jäljennän tähän otsikkoineen uutisen, joka ilmeisesti on ollut pohjana paljoille Suomen vaaranalaista asemaa maalaileville puheille. Se on ollut julaistuna New York Times'in syysk. 12 p:n numerossa.

"Soviet Again Warns Finns on Abductions - Sends Second Note Threatening Action if Fascists Continue to Expel Reds Into Russia.

Helsingfors, Sep. 11. - The Soviet Government has again protested to the Finnish Government regarding the frequent dispatch of Finnish Communists across the frontier into Russia by Fascists, which is still continuing although the Soviet in July sent a note of protest to which the Finnish Government has not replied.

The Soviet renews its demand that these outrages cease immediately and Finnish offenders be punished, declaring that otherwise it will be compelled to resort to firmer measures. It is understood the new protest is very strongly worded and the Acting Finnish Foreign Minister has promised to reply to the July protest as soon as the frontier incidents have been officially investigated.

It has been reported hitherto that about 120 Finnish Communists have been abducted, but it is not known how many of them were taken into Russia.

Soviet strategic measures near the Finnish frontier have attracted attention here for some time, although the government has received no official information of the Russian railway scheme reported by refugees.

The Russians in earlier years completed several strategic roads in the vicinity of the Finnish frontier and some months ago planned military railroads between Leningrad and the Carelian Isthmus. It is therefore considered probable that the Soviet has begun to carry out the project, especially as it is understood Moscow has recently resorted to a general improvement of military measures in this border section. Russians have lately conducted many major manoeuvres in the Leningrad district which have been the subject of keen attention in the Finnish press. Peasants are reported forced to work on the construction of the railroads."

Tässä Sovjetin varusteluhuhujen liittäminen noottia koskevain tietojen yhteyteen, on luonnollisesti antanut uutiselle sen huomiota herättävän sensatioluonteen.

Presidentti ja rouva Ståhlbergin kuljetteluä koskevat uutiset näyttävät saaneen laajan levikin kautta maan sanomalehdistön. Ne ovat yleensä olleet lyhyitä ja asiallisia. - Ei tarvinnut huomauttaa miten amerikalainen yleisö reagoi tällaisiin

uutisiin, varsinkin kun kysymyksessä on, paitsi iäkstä valtion entistä päämiestä, myöskin naishenkilö, hänen puolisonsa. Amerikalaisten, yksimpä latinalais-amerikalaistenkin ritarillisuus, aiheuttaa sen, että tämän teon raakalaisuudelle täällä epäilemättä joudutaan etsimään paralelleja aasialaisten ryövärien toiminnasta.

Eräs viime päivinä N.Y. Timesissä esiintynyt uutinen on tähän jäljennettävä kokonaisuudessaan, jotta kotimaassa saataisiin käsitys siitä, minkälaiseen valoon Suomen valtio ja sen elimet asetetaan ulkolaisen yleisön edessä. Se ei kaipaa kommentaarioita, koska uutisen lähettäjä on pitänyt asianaan antaa Uudenmaanläänin poliisivoimain päällikön varsin välittömille punelle riittävän reliefin. Huomautettakoon vain, että tuomari titteli Amerikassa johdattaa mieleen erittäin kunnianarvoisen henkilön.

"Finnish Governor Gets Death Threat - General Jalander, Critic of Fascist Violence, Warned by Secret Society to Resign. - Judge Held in Abduction. - Accused in Stahlberg Kidnapping - Fascist Chiefs Ask Those Guilty of Unlawful Acts to Surrender.

Helsingfors, Finland, Oct. 18. - 'I have been threatened with death by a secret society today unless I immediately resign my post as Governor of Nyland Province,' General Bruno Jalander, who has earned the intense enmity of the Lapua (Fascist) movement for his sardonic criticisms of terroristic acts committed by Lapua adherents in recent weeks, told your correspondent today.

General Jalander accuses the Lapua leaders of being directly or indirectly responsible for the abduction of former President Stahlberg and his wife, as well as numerous other outrages which have undermined law and order in the country. He contends that the Fascists' anti-Communist aims are shared by all lawabiding citizens but that the Fascist methods are often grossly reprehensible, as in the case of Dr. Stahlberg, an ardent patriot and a champion of constitutional rights.

General Jalander admits the government recently urged him to remain indoors for some days, guarded by detectives, because mysterious forces had decided to kidnap him, although he was Chief of Police. He does not know what fate was intended for him, but it is reported in the press that the intention was to drown him.

Leaders of the Lapua movement tonight issued a manifesto requesting all their adherents guilt of abductions or other unlawful acts to report to the police.

This decision follows closely on the arrest of Judge Jaskari, the secretary of the big anti-Communist society Suomen

Lukko, on a charge of having instigated the abduction of ex-President Stahlberg.

The papers report sensational news concerning two Lapua followers who last Summer took part in a raid on Parliament and the found shelter at Lapua headquarters. The police yesterday entered the house of the chief Lapua leader, Kosola, arresting offender Wuorimaa, but the latter succeeding in escaping.

The recent developments are apt to increase criticism of the Lapua movement, and it is universally regretted that the anti-Communist drive, whose objects are supported by the overwhelming majority of the population, has permitted itself to take on methods which have encountered widespread disapproval."

Tämä uutinen oli Times'in sunnuntainumeron I osaston toisella sivulla, siis huomiota herättävällä paikalla.

H. Strom

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: D.

OSASTO: C8.

ASIA: _____

Ministeri Astorian raportti no 14.

Washington.

14/11 1980.

Asiakirjavihko sisältää 7 kirjoitettua lehteä
Valtionarkistossa 26.11.1962

Matti Linninen

LEGATION OF FINLAND
WASHINGTON, D. C.

Marraskuun 15 p. 1930

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
22/11/30		D. 10 30
3/12.30	12	LM
YRRE	CO. 310	ADIA
5	08.	

Herra Ulkoasiainministeri:

Minulla on kunnia lähettää tämän vuoden raporttini
no. 14, joka koskee

Suomen luoton nykyistä asemaa.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, mitä suurimman
kunnioitukseni vakuutus.

H. Aho

Herra Hjalmar J. Procopé
Suomen Ulkoasiainministeri
y.m., y.m., y.m.
Helsinki

Washingtonissa olevan lähettilään

vuoden 1930 raportti

marraskuun 14 päivästä.

ULKOASIAKIRJASTO		
22/1184/100.10.30		
3/12.30	150	111
AMERIKA	OSASTO	ASIA
5	09.	

Suomen luoton nykyisestä asemasta.

Viime viikon loppupuolen vietin New Yorkissa tarkoituksella m.m. Wall-Street'illä asioista keskustellen koettaa muodostaa käsitystä Suomen luoton nykyisestä tilasta ja siihen vaikuttavista seikoista, sekä mahdollisuuksista sen saattamiseksi paremmalle kannalle.

Kaksi seikkaa tällä kertaa suuresti vaikeutti tilanteen selvillesaamista. . Pörssissä vallitsi hurja laskusuunta. Kaikkien mielet tuntuivat masentuneilta. Optimismin ei kenelläkään enää näyttänyt olevan taipumusta. Kun viime sykyinen paniikki lähinnä jo varsinaisesti koski keinottelijoihin ja vakavat pankkimiehet olivat asioista syrjässä, nyt tapahtuneet laskut koskivat vakavina ja varovaisina aina esiintyneisiin pääomanomistajiin, jotka olivat sjoitelleet varoja, kuten luulivat, erinomaisen varmasti. Nyt he olivat vaarassa, ja kun heidän lukuunsa luettavilla on läheiset ystävänsä suurfinanssimiesten piireissä, tapahtumat koskivat aivan toisella tavalla pankkimiehiin. Heillä tuntui jokaisella olevan ajatuksissa jonku tai joittenkin ystäväin pelastamisyrietykset. Niin ollen osoittautui erinomaisen vaikeaksi saada tietoja Europan luottotilanteeseen vaikuttavista tosiasioista. Niitä udelleessaan sai parhaassa tapauksessa selitykseksi jonkun uusimmaksi lausutun teorian, joka niin mielenkiintoinen kuin se itseessään saattoi ollakin, ei minua paljon auttanut.

Toinen tiedusteluja vaikeuttava seikka oli se, että kaikki välttelivät Suomen asioista punumista aikaisemmalla tavannukaisella avomielisyydellä. Jouduin kokemaan, ja Suomen edustajat muissa maissa lienevät viime aikoina joutuneet kokemaan samaa, nimittäin

miltä tuntuu olla häpeällisen rikoksen tekijän läheinen omainen. Huomasin miten kaikki hienotuntoisuudesta välttävät siitä asiasta puhumista, joka omassa mielessäni oli pinnalla ja jota mieli pailoi päästä selittämään merkityksettömämmäksi kuin miksi sitä sanomalehtien uutisten perustalla saattoi luulla.

Niissä tapauksissa, joissa pitkiä kiertoteitä kuljettuani sain keskustelun ohjatuksi asiaan, oli ilmeistä että tiedot presidentti Ståhlbergin kuljetuksesta, sekä ennen kaikkea siitä, että ryöstön oli järjestänyt yleisesikunnan päällikkö, olivat keskustelutoverien mielissä. Heidän käsityksensä Suomesta ja sen laitosten luotettavuudesta oli ilmeisesti saanut hyvin pahan kolahduksen. Joskaan en pystynyt mitään järjellisiä syitä tekoon esittämään, vaan olin pakotettu jättämään heidät uskon, että Suomen esikuntapäällikön paikalle on päässyt kohoamaan niin alkuperäisellä kannalla oleva henkilö, ettei hän ole pystynyt säilyttämään päätään kylmänä poliittisten intohimojen temmellyksessä, saatoin kuitenkin tyytyväisyydellä todeta, että keskustelukumppanini eivät sentään olleet taipuvaisia rinnastamaan tapausta Etelä- ja Keski-Amerikan kenraaleissa niin kovin tavallisesti esiintyvien sekavien olojen reaktiooneihin.

New Yorkin matkani onneksi oli lykkäytynyt sellaiseen ajankohtaan, jolloin saatoin osoittaa eduskuntavaalien rauhallisesti tapahtuneiksi ja poliittisen elämän siirtyneeksi täysin normaaliin parlamenttaarisiin raiteisiinsa. Olin tilaisuudessa toteamaan epäluulon aiheuttaman jännityksen ja pidättyväisyyden vähenvän nämä tiedot antaessani. Kuvatessani laittomuuksia tehneiden ilmoittautumisen viranomaisille eduskunnan kokoontumisen päivänä osoitukseksi lainkunnioituksen vallalla olosta ja sen syvistä juurista, jouduin huomaamaan merkkejä vanhasta välittömästä myötätunnosta. - Huomattuani vuosien kuluessa kuinka nopeasti kaihellaiset sanomalehtien levittämät tiedot unohdetaan, luulen ole-

van syytä toivoa, että sattunut paha kolaus maamme olojen terveyden ja vakavuuden maineelle ei tule ulottamaan vaikutustaan kovin pitkälle, edellyttäen ettei enempää häiriöitä maassa satu.

Toiselta puolen näyttää selvältä että päämäärämme saattaa luottomme Skandinavian maiden luoton tasolle, on siirtynyt entistä paljon pitemmän taipaleen päähän. Se tosiasia, että Suomen lainain noteeraukset toista kuukautta sitten putosivat Skandinavian maiden lainain noteerausten säilyttäessä tasonsa, tulee säilymään luottamusta heikentävänä tekijänä vuosikaudet, sillä sijoittajien valistukseksi julaistuista pörssikatsaukseistahan yleisö tulee pitkät ajat näkemään eri lainain pohja-, samoin kuin huippunoteerauksetkin, ja ne lainat jotka eivät ole horjuneet alaspäin, joutuvat sijoittajain silmissä toiseen, korkeampaan luokkaan kuin ne, jotka ovat täten horjahtaneet.

Olen aikaisemmin (sähkö.no. 41 lokak.16 p:ltä ja raportti no. 13, lokak. 21 p:ltä) tiedoittanut mistä Wall Street'illä ilmoitetaan Skandinavian maiden samoin kuin Ranskan, Belgian, Alankomaiden ja Sveitsin luoton tasonsa säilyttämisen johtuneen, nimittäin siitä, että jo pisteen tai puolenkin pisteen aleneminen noteerauksissa aiheuttaa siksi huomattavan ostomääräsvirran lainan kotimaasta, että kurssi nopeasti palautuu.

Skandinavian maihin nähden se esimerkiksi viitanee siihen, että kotimaiset rahansijoittajat ovat erittäin halukkaita sijoittamaan varojaan oman maansa dollariobligatioihin. Suomessa tällaista halukkuutta ehkä ei ole, senkään tähden, että maan pääomat ovat siksi pienet ja varmoja, korkeakorkoisia sijoituksia voidaan tehdä tutumpia teitä. Koska nyt kuitenkin nykyinen lamakausi näyttää paisuttavan yksityispankkien tilejä ulkomailta, olisi ehkä sittenkin syytä Suomessa harkita pankkien, vakuutuslaitosten ja säästölaitosten jonkun keskuselimen kautta tapahtuvaa yhteistoimintaa Suomen obligatioiden ostamiseksi niiden kurssien nostami-

seksi ja tukemiseksi.

Keskusteluissani Wall Street'illä sain sen vaikutuksen, että kurssit nykyään reagoivat verrattain pienten osto- tai myyntimääräysten vaikutuksesta. Mr. Schoepperle huomautti, kuinka 20,000 dollarin arvoinen erä viikon kuluessa myytyinä saattoi ajaa jonku lainamme alas parilla kolmella pisteellä, ja kuinka pienempikin erä saattoi sen taasen kohottaa saman verran. Ostomääräyksiä ei viime aikoina oltu saatu huomattavassa määrässä Yhdysvalloista, huolimatta siitä, että ainakin joku Suomen laina oli ollut miltei joka päivä City Company'n haarakonttoreilleen ja asiamiehilleen päivittäin lähettämässä myyntikehoituslistoissa. Tilannetta olivat suuresti helpottaneet Europasta tulleet ostomääräykset. Suurin, joka käsitti 75 kpl. 6 1/2 prosenttisia, oli tullut Lontoosta. Genevestä oli tullut lukuisia pieniä määräyksiä, Hollannista joitakin ja samoin Englannista. Hän näytti pitkän listan, jossa oli lueteltuna City Companylle Europasta saapuneet Suomen obligatioiden ostomääräykset, huomauttaen että niitä luultavasti oli tullut muillekin pankeille sekä todennäköisesti suoraan meklareillekin. Yleisön paniikin tapainen hermostuneisuus Europan tilanteen, lähinnä hitleriläisyyden vaalimenestyksen johdosta, näytti selvästi olevan häviämässä, mikä ilmeni Saksan kursien paranemisessa. Tilanne New Yorkin osakemarkkinoilla kuitenkin vaikutti välillisesti varsin häiritsevästi obligatiomarkkinoihin. Oli ilmeistä että monet osakkeidenomistajat ahdinkotilassaan realisoivat omistamiaan obligatioita, toisinaan suurinakin tukkuina. Ne aiheuttivat hintain heilahteluja alaspäin. Nämä heilahtelut aiheuttivat obligatioiden ostajissa jatkuvaa varovaisuutta. Oli edellytettävissä, että parhaassakin tapauksessa kestäisi vielä monta kuukautta ennenkuin voitiin puhua uusien europalaisten arvopaperien markkinoista New Yorkissa. Vain ensiluokkaisimmat amerikalaiset obligatiot, säästöpankkien ja vakuutusyhtiöiden

laillisiksi sijoituksiksi luetut, olivat säilyttäneet asemansa, vieläpä kohonneetkin, toisluokkaisten amerikalalaisten laskiessa. Sellaisissa oloissa näytti siltä kuin vain Europasta päin tuleva kysyntä pystyisi panemaan ylös ja säilyttämään korkealla eurolaisten arvopaperien kurssit.

Minun suoraan tiedustellessani Mr. Schoepperle'ltä, oliko näkynyt merkkejä siitä, että tiedot Suomen viimeaikaisista tapahtumista olisivat vaikuttaneet sijoittavan yleisön suhtautumiseen Suomen obligatioihin, hän vastasi, ettei siitä ollut epäilystäkään. Pankki oli saanut obligatioiden omistajain taholta varsin lukuisia tiedusteluja, jotka selvästi osoittivat uutisten huonon vaikutuksen. Mutta pääasiallisesti Suomen obligatioiden hinta kuitenkin oli vaihdellut muiden eurolaisten obligatioiden hinnan mukana, joten hinnan alenemisessä oli kuvastunut enemmän Amerikan yleisön epäluottamus eurolalaisiin obligatioihin yleensä kuin epäluottamus Suomen obligatioihin erityisesti. Mutta Suomen obligatioiden entiselleen kohoamisen edellytyksenä kyllä on, että yleisö saa rauhassa unohtaa viime kuukausien huonot tiedot.

Hän näytti mitä suurimmalla mielenkiinnolla kuuntelevan selityksiäni Suomen ulkomaankaupan terveestä tilasta, tuonnin suuresta vähenemisestä jo hintatason alenemisen takia, sekä vientimme laajuudesta, joka osoitti vientituotantomme olevan kyllin monipuolista, huolimatta raaka-aineen yksipuolisuudesta, pitäkseen ulkomaankaupamme terveellä pohjalla sahatavaraviennin karsimista vastoinkäymisistä riippumatta.

Puhuttaessa Suomen obligatioiden edellisinä päivinä tapahtuneista kurssien kohoamisista, hän sanoi suunnan näyttävän olevan ylöspäin, mutta saattoi käydä siltäkin tavalla, että samanlaisesti kuin joku Suomen laina meni pari kolme pistettä ylöspäin, toinen meni saman verran alaspäin. Vaihtelut liian herkästi ku-

vastivat markkinoilla esiintyviä osto- tai myyntimääräyksiä, jotka yleensä eivät olleet kyllin suuria motivoitakseen nämä vaihtelut, muulloin kuin nykyisenä epänormaalina aikana.

Mitä yleiseen pörssitilanteeseen tulee, sain keskustelujen kuluessa sen käsityksen, että johtavissa finanssipiireissä odotetaan tilanteen ainakin tammikuuta myöten pysyvän huonona, ehkä nykyistäkin huonompana, sekä paranevan tuntuvammin ehkä vasta maaliskuulla. Tämä mainittakoon kaikella sillä reservationilla, johon lukuisain aikaisempain ennustelujen paikkansapitämättömyys antaa aihetta.

L. Aron

LÄ:HB

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C₈.

ASIA: _____

Ministeri Isämaan Raportti n:o 15.

Washington

15/11 1962.

Asiakirjavihko sisältää 6 kirjoitettua lehtiä
Valtionarkistossa 26.11.1962

Mai Simonsen

LEGATION OF FINLAND
WASHINGTON, D. C.

Marraskuun 18 p. 1930

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
21/184 ac. P. 10 30		
3/12-30	He	LML
HYHMÄ	0.0.0	0.0.0
	5	Cg.

Herra Ulkoasiainministeri:

Minulla on kunnia lähettää tämän vuoden raporttini
no. 15, joka koskee

Yhdysvaltain viimeisiä valtiollisia vaaleja.

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, mitä suurimman
kunnioitukseni vakuutus.

L. Aho.

Herra Hjalmar J. Procope
Suomen Ulkoasiainministeri
y.m., y.m., y.m.
Helsinki

Washingtonissa olevan lähettilään

vuoden 1930 raportti no.15

marraskuun 15 päivästä

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
21/189	ae.	1930
9/12.30		LLI
5	Ca.	ASIA

Yhdysvaltain viimeiset valtiolliset vaalit.

Eilen edustajahuoneen sihteeri (Clerk of the House) julkaisi tämän kuun alussa tapahtuneiden kongressivaalien tulokset. Vaaleissa valittiin kaikki edustajahuoneen jäsenet 2 vuodeksi, ja 1/3 senaatin jäsenistä 6 vuodeksi. Lisäksi täytettiin joitakin avoimeksi joutuneita senaatin paikkoja aikaisemman haltijan jällellä olevaksi kaudeksi. Tulosten mukaan 72:nen kongressi, joka kokoontuu vakinaiseen ensimmäiseen istuntoonsa joulukuulla 1931, ja jonka presidentti voi, jos asianhaarat vaativat, kutsua ylimääräiseen istuntoon jo maaliskuun-joulukuun välisenä aikana 1931, on tämän kuun alkupäivinä tapahtuneiden vaalien perustalla kokoonpanoltaan seuraavanlainen:

Senaatti: 48 republikaania, 47 demokraattia, 1 maanviljelijä - työlläis (Farmer-Labor) puolueen edustaja, yhteensä 96 jäsentä.

Edustajahuone: 218 republikaania, 216 demokraattia, 1 maanviljelijä-työlläinen, yhteensä 435 jäsentä.

Nykyinen, 71:nen kongressi, jonka valtakausi päättyy maaliskuun alussa ja joka joulukuun alussa kokoontuu viimeiseksi, lyhyeksi istuntokaudekseen, on kokoonpanoltaan seuraavanlainen:

Senaatti: 56 republikaania, 39 demokraattia, 1 maanviljelijä-työlläinen, yhteensä 96.

Edustajahuone: 267 republikaania, 163 demokraattia, 1 maanviljelijä-työlläinen, 4 avointa paikkaa, yhteensä 435.

Ylläesitetetyissä luvuissa kuvastuu selvästi demokraattien suuret vaalivoitot. Senaatin paikoista he valloittivat republi-

kaaneilta 2, päästen miltei tasaväkisiksi, vain yhtä paikkaa vähemmälle. Edustajahuoneessa demokraattien lukumäärä on kasvanut 53:lla. Republikaaneille jäi edustajahuoneessakin aivan niukka, 2 paikan, enemmistö.

On kuitenkin pidettävä mielessä, että ennen uuden kongressin vakinaiseen istuntoon kokoontumista luvut voivat huomattavasti muuttua. Toista vuoden aikana on edellytettävissä useiden paikkojen joutuvan avoimiksi kuoleman takia tai muista syistä. Senaatin paikat yleensä täytetään väliaikaisesti siten, että asianomaisen valtion kuvernööri nimittää väliaikaisen senaattorin. Nyt useat kuvernöörienkin paikat ovat joutuneet republikaanien käsistä demokraattien käsiin, joten viimeainituilla on entistä suuremmat mahdollisuudet saada väliaikaisesti täytettäviä paikkoja. Edustajahuoneen täytevaaleissakin voi tulla kuvastumaan se demokraattien suosion kasvu, josta yleiset vaalit antoivat niin selvän kuvan. Ei siis tällä hetkellä voi minkäänlaisella varmuudella sanoa kumpi puolue tulee organisoimaan toista vuoden perästä kokoontuvan kongressin, toisin sanoen kumpi asettaa puhemiehen edustajahuoneeseen ja varapuheenjohtajan senaattiin (puheenjohtajana toimii lain mukaisesti, kuten muistettaneen, Yhdysvaltain varapresidentti) sekä, ennenkaikkea, kumpi puolue saa enemmistöt ja puheenjohtaja-paikat komiteoissa.

Siinäkin tapauksessa, että republikaanit säilyttäisivät niukan enemmistön, puolueen vasen siipi, n.s. insurgentit, tulevat olemaan entistä paremmin tilaisuudessa tehdä tyhjäksi "säännöllisten" suunnitelmat, ja hallituksen yhteistyö kongressin kanssa tulee olemaan suunnilleen yhtä vaikeaa kuin jos vastustuspuolueella olisi määrävä enemmistö.

Oli yleisesti odotettu, että demokraatit niittäisivät voittoja tämän marraskuun vaaleissa, mutta ainoastaan kaikkein optimistisimmat demokraatit olivat odottaneet menestyksen tulevan

niin suureksi kuin se tuli.

Syyt tähän menestykseen olivat ilmeiset. Republikaaninen puolue esiintyi viime presidenttivaaleissa ennenkaikkea lupauksilla jatkuvasta hyvinvoinnista. "Hoover and prosperity" oli heidän yleisimmin käyttämänsä iskulause. Nyt maa on toista vuotta elänyt ankaraa pulakautta, jonka loppu ei vieläkään ole näkyvissä. Oli niinollen helppo asia demokraattien kääntää pulakauden aiheuttama tyytymättömyys vallassa olevaa puoluetta vastaan.

Toinen republikaanien vaalilupaus, josta he tekivät suuren numeron, oli kieltolain toimeenpanon tehostamista koskeva. Itse asiassa onkin ilmeistä, että kieltolain toimeenpano presidentti Hooverin valtakautena on ollut huomattavasti entistä tehokkaampaa. Tästä on ollut se republikaaneille ilmeisesti yllyttävä seuraus, että kieltolain vastustus on kasvanut entistään paljon voimakkaammaksi ja yleisemmäksi. "Märät" ovat sitäpaitsi vasta niivan viime aikoina tehokkaasti järjestyneet. Heidän kolme pääjärjestöään - Association Against the Eighteenth Amendment, The National Woman's Organisation for Prohibition Reform ja Crusaders (nuorten järjestö joka toimii edellämainitun yhteydessä), oli saanut kerätyksi yli 1,000,000 dollarin rahaston kongressivaalien yhteydessä käytävää vaalitaistelua varten. Näillä järjestöillä oli ensi kerran yhteisesti melkein yhtä paljon varoja kuin "kuiva" Anti Saloon League vaalivuosina käyttää vaalitaisteluihin. Jo tällä perustalla saattoi siis odottaa "märkien" valloittavan paikkoja.

Tapahtuneissa vaaleissa "märät" yleensä olivat voitokkaita, ja demokraatit joutuivat erityisesti tästä hyötymään. - New York Times on laskenut että "märkien" lukumäärä edustajahuoneessa on vaalien kautta kasvanut 91:stä 135:een. Senaattiin tuli valituksi "märkinä" Morrow New Jerseystä, Bulkley Ohionista (Anti Saloon League'n kotivaltioista) Lewis Illinois'ista ja Marcus Aurelius Coo-

lidge Massachusettsista. Mutta kun tiedetään viiden "määrän" senaattorin vapaaehtoisesti luopuvan senaattoritoimestaan, kysymys siitä, lisääntyykö merkkin lukumäärä ylähuoneessa, selviää vasta sitten kun nämä viisi paikkaa on täytetty.

Tärkeää osaa vaalitaistelussa joutui luonnollisesti näyttelemaan uusi tullitariffi, maatalouden avustamistoimenpiteiden tehostomuus y.m. erikoiskysymykset, aina paikkakunnallisten olojen mukaan.

Erittäin vahvaksi tekijäksi demokraattien menestyksen aikaansaamisessa luetaan demokraattien erinomaisen tehokas propagandatoiminta. Huolimatta siitä, että puolueen finanssit viime presidenttivaaleissa joutuivat varsin huonolle kannalle, puoluehallinnon puheenjohtaja ja johtava organisaattori, Raskob, on järjestänyt suuria summia propagandaa varten käytettäväksi koko presidenttivaalien väliseksi kaudeksi. Puolueen toimeenpanevan komitean puheenjohtaja, Jouett Shouse on osoittautunut erittäin taitavaksi propagandan hoitajaksi. Washingtonissa demokraateilla on propagandaansa varten toimisto, jonka johtajana toimii Amerikan kaikkein etevimpien sanomalehtimiesten joukkoon luettu Michelson. Hän on erinomaisella taidolla moukaroinut vallassa olevaa hallitusta jo pitkät ajat ja tulee toimintaansa edelleenkin jatkamaan.

Koska Amerikan historia osoittaa usein sattuneen, että vastustuspuolue, joka presidenttikauden puolivälissä tapahtuvissa kongressivaaleissa on saavuttanut suuria voittoja, saavuttaa voiton seuraavissa presidenttivaaleissa, viimeisten vaalien tulokset ovat aiheuttaneet paljon spekulationeja ensi vaaleissa esiintyvistä kandidaateista. Demokraattisella puolella puhutaan nykyään yleisimmin New Yorkin uudelleen valitusta kuvernööristä, Franklin Rooseveltista (Theodore Rooseveltin hyvin etäinen sukulainen) todennäköisimpänä demokraattien ehdokkaana. Toisena mahdollisuute-

na puhutaan Robert J. Bulkley'stä, joka juuri on valittu senaattiin Ohion. Hänen nimensä ilmeisesti on pääasiallisesti esillä, koska on niin usein aikaisemmin huomattu tarkoituksenmukaiseksi asettaa ehdolle ohiolainen. Ohion valtio nimittäin kuuluu niihin, jotka ovat helposti käännettävissä toisen tai toisen puolueen puolelle, ja se puolue, jolla ehdokkaanaan on ohiolainen, voi yksin tällä perustalla saada Ohion äänet presidenttivaaleissa.

Mitä republikaaniseen leiriin tulee, uskotaan yleisimmin Hooverin tulevan esiintymään kandidaattina. Ollaan kuitenkin vaikutettuja, että hän kieltäytyy, jolleivät ajat lähimpänä kahtena vuotena muutu taloudelliseksi nousukaudeksi. Jos ajat jäävät huonoiksi, lienee lähinnä kysymykseen tulevana Mr. Morrow, juuri senaattiin valittu entinen ambassadööri Meksikossa, J.P. Morgan'in pankkiriikkeen entinen osakas, lentäjä Lindberghin appi-isä. Hän on itse puolestaan ilmoittanut tulewansa ensi vaaleissa kannattamaan pres. Hooveria.

Vaalien tulosten lähimpänä seurauksena on ajateltavissa vastustuspuolueen obstruktionia kongressissa, estääkseen tarpeelliselainsäädännön aikaansaamista edessäolevana lyhyenä kongressikautena, tarkoituksella pakoittaa presidentti kutsumaan uuden kongressin ylimääräiseen istuntoon. Demokraattien johtajat eivät näy pitävän tällaista taktiikkaa edullisena. Seitsemän puolueen johtavinta miestä, niiden joukossa senaatin ja edustajahuoneen puoluejohtajat, ovat ilmoittaneet presidentille ja republikaanien puoluejohtajalle, että demokraatit tulevat pitämään huolta siitä, että tarpeelliset varainmyöntämiset ja muu nykyoloissa tarpeellinen lainsäädäntötyö saadaan hyvällä yhteistoiminnalla toteutumaan. Tätä toimenpidettä on demokraattien omassa leirissä, vaikutusvalsellakin taholla, jyrkästi arvosteltu, joten jää ensi kongressikautena nähtäväksi, seuraavatko joukot johtajiaan jättäen käyttämättä tilaisuuden tuottaa vastustaja-puolueelleen vaikeuksia jo edessä olevan istuntokauden aikana.

L. A. ...

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C8.

ASIA:

Ministeri Aströmin raportti no 16.

Washington.

22/11 1960.

Asiakirjavihko sisältää 13 kirjoitettua...
26.11.1960
<i>Heikki Linninen</i>

Marraskuun 25 p. 1930

23/184/ae		
17/12.30		
RYAMA	OSASTO	ALUE
5	C8	

Herra Ulkoasiainministeri:

Minulla on kunnia lähettää tämän vuoden raporttini
no. 16, joka koskee

Pyrkimyksiä pysäyttää Venäjän tuotteiden tuonti Yh-
dysvaltoihin, ja jonka sisältö on seuraava:

Yleinen tilanne	siv. 1
Venäläisen puutavaran ja paperipuun tuonnista	" 5
New Yorkin kauppakamarin päätöslause	" 6
Syksyiset hunut venäläisen vehnän dum- pingista	" 7

Jälkikirjoitus:

Valtiovaraindepartementin uudet ohjeet vankityön toteamiseksi	" 9
--	-----

Vastaanottakaa, Herra Ministeri, mitä suurimman kun-
nioitukseni vakuutus.

L. Astrom

Herra Hjalmar J. Procopé
Ulkoasiainministeri
y.m., y.m., y.m.
Helsinki

Washingtonissa olevan lähettilään 1930 vuoden

raportti no. 16

marraskuun 22 päivältä

TIKKAASIVASTUSTO		
25/1089 mi. 10 30		
17.12.30		
YHTEÄ	ALUE	ALUE
5	Cg	

Pyrkimyksistä pysäyttää Venäjän tuotteiden tuonti Yhdysvaltoihin.

Yleinen tilanne.

Kuten lähetystön aikaisemmista, Venäjän tuotteiden tuonnin kieltämiseen tähtääviä toimenpiteitä koskevista tiedoituksista on ilmennyt, on tuontikieltoja koetettu saada aikaan pääasiassa nojautumalla 1921 vuoden n.s. anti-dumping lain määräyksiin, taikka tariffilain sektioonaan 304.

Edellinen laki on osoittautunut käyttökelpoisemmaksi, koska ainoa tuontikielto, joka toistaiseksi Venäläisiin tuotteisiin nähden on saatu aikaan, nimittäin tulitikkujen tuontikielto, perustui siihen. Epäilykset tämän lain käytettävyyteen joutuivat siitä, että pelättiin sen seikan, ettei Venäjällä ollut vapaita markkinoita samassa mielessä kuin muualla, tuottavan vaikeuksia dumpingin toteamisessa. Mutta nämä epäilykset eivät olleet perusteltuja. Tulitikkujen tuontikieltoa koskevan, toukokuun 23 p:nä päivätyn, päätöksen sanamuoto oli seuraavanlainen:

"To collectors of customs and others concerned: After due investigation in accordance with the provisions of section 301, antidumping act, 1921, I find that the industry of manufacturing safety matches of the strike-on-box type in the United States is being and is likely to be injured by reason of the importation into the United States of safety matches of the strike-on-box type from the Union of Socialist Soviet Republics (Soviet Russia), and that such safety matches of the strike-on-box type are being sold and are likely to be sold in the United States at less than their fair value."

Innokkaimmin Venäjän tuotteiden maahantuontia kieltävien toimenpiteiden aikaansaamista on ajettu puutavara-, kivihiili- ja manganeesituottajain taholla. Kun puutavaran, paperipuun ja kivihiilen suhteen ei ole menestyksellä voitu väittää dumpingin ole-

van kysymyksessä, venäläiset tuotteet on koetettu saada poissuljetuksi vetoamalla tariffilain määräykseen, joka kieltää vankityöllä tuotetun tavaran maahantuonnin. Kuten lähetystö on aikaisemmin tiedoittanut nämä yritykset, vaikka lasteja asian tutkimisen ajaksi saatiinkin pidätetyiksi, epäonnistuivat, koska osoitautui mahdottomaksi todistaa että juuri p.o. lasteihin sisältyvät tavaramäärät olivat vankityöllä tuotettuja.

Viime aikoina pyrkimykset sentähden ovatkin suunnatut siihen suuntaan, että saataisiin aikaan valtiovaraindepartementin annettavain ohjeiden muodostaminen siihen suuntaan, että todistusvelvollisuus siirrettäisiin tavarain tuojille. Toisin sanoen, kun tavaroita tuodaan suoraan tai välillisesti sellaisesta maasta, jossa on todettu vankityötä käytettävän, tavarain tuonti on kielletty, jollei niiden tuoja pysty todistamaan, ettei niiden valmistuksessa ole käytetty vankityötä. Mikäli valtiovaraindepartementista on tietoja hiljan vuotanut, sen tulliasiantuimistossa paraikaa valmistetaan tämän suuntaista ehdotusta noudatettavaksi ohjeeksi.

Mikäli olen luotettavalta taholta kuullut, puutavaramiesten taholla tällä hetkellä suoritetaan tutkimuksia tarkoituksella selvittää kysymystä, voidaanko Venäjältä tuodut tavarat saada niiden määräysten alaisiksi, joiden mukaan valtionavustusta nauttivan tuotannon tuotteilta kielletään maahantuonti. Aivan toista tarkoitusta varten säädetyjä määräyksiä koetettaisiin venytellä koskemaan valtion tuotantolaitoksissa valmistettuja tuotteita yleensä.

Kivihilleen nähden ei myöskään voitane osoittaa dumpingin olevan kysymyksessä. Venäjältä tuotiin v. 1929 n. 113,000 tonnia korkealaatuista antrasiittia, joka myytiin bostonilaisen välittäjän kautta varsin korkeisiin hintoihin. T.v:n viiden ensimmäisen

kuukauden aikana sitä tuotiin n. 90,000 tonnia. Kysymyksessä siis ei ole varsin suuri tuonti. Kivihiili-intressien taholta kuulutaan aikovan kongressin kokoontuessa uudistaa yritys saada aikaan päätös, jolla tariffilain määräys pakko- ja oppilastyöstä⁷ saatetaan kivihiiliin nähden heti voimaan.

Manganeesi intressien toimenpiteiden suhteen voi, sen lisäksi mitä asiasta kesän kuluessa on lähetyöstä tiedoitettu, mainita, että Amerikan manganeesintuottajain liiton vuosikokouksen yhteydessä t.k:n 11 p:nä tulliasiaan toimistolle jätettiin varsin katkeraan sävyyn laadittu esitys. Sen kärki osaksi kohdistetaan Amerikan rauta- ja teräsinstituuttia vastaan, väittämällä tämän laitoksen toimivan kansainvälisen rosvon puhemiehenä (spokesman of an international brigand) sen puolustaessa venäläisen manganeesin maahantuontia. Esityksessä uudistetaan ehdotus anti-dumping-lain soveltamisesta ja ehdotetaan, että rauta- ja teräsinstituutilta yhtähyvin kuin Amtorg'in edustajiltakin kielletään oikeus esiintyä asiassa.

Mainitun kongressin aikana saatettiin julkisuuteen lakiehdotuksen teksti, jonka nevadalainen senaattori Oddie on luvannut esittää kongressin kokoontuessa. Teksti on seuraavanlainen:

"Be it enacted by the Senate and House of Representatives of the United States of America in Congress assembled, that the transportation into the United States, or any territory subject to the jurisdiction thereof, of any article or merchandise (1) from any territory subject to the jurisdiction or control of the Government of the Union of Soviet Socialist Republics, (2) mined, produced or manufactured wholly or in part in any such territory, or (3) produced or manufactured from materials, any of which have been mined, produced or manufactured in any such territory, is prohibited. The Secretary of the Treasury is authorized and directed to prescribe such regulations as may be necessary for the enforcement of this act."

Kuten siitä ilmenee, tarkoitus olisi suorastaan kieltää kaikellinen tuonti Venäjältä.

Mielialaa Venäjän kauppaa vastaan on laajalti muokattu, joten on odotettavissa useita samaa asiaa koskevia lakiehdotuksia

*) Olen kääntänyt "indentured labor" oppilastyöllä, koska tämä ammattiliitto terminologiassa näyttää olevan tavallisin merkitys. Termi merkitsee myös sopimuksella sidottua työtä, jollaista etupäässä siirtomaissa käytetään. Koska alkuasukasten työsopimuksiin yleensä

tulevan esille kongressissa.

Sanomalehdissä on kyllä ollut puhetta toimenpiteiden tarpeellisuudesta muidenkin kuin edellämainittujen tuotteiden Venäjältä tuonnin kieltämiseksi. Mainittakoon erityisesti venäläiset makeiset. Niiden tuonti, vaikkakin se on viime aikoina nopeasti kasvanut, ei liene kesäk. 30 p:nä päättyneenä fiskaalivuotena ollut kuin n. 360,000 naulaa.

Ilmakehä Venäjän tavarain tuonnin estämiskysymyksen ympärillä on jonkuverran sähköllä tiivistetty, etupäässä sentähden, että vienti Venäjälle nykyisenä huonona aikana merkitsee varsin paljon monelle vientiteollisuudelle.

Amerikan virallisen tilaston mukaan vienti europan Venäjälle ja tuonti sieltä, 1,000 dollareissa lausuttuna, oli vuosina 1925 - 1929 seuraavansuuruinen:

	Vienti	Tuonti
1925	68,196	12,788
1926	48,499	13,503
1927	64,086	12,139
1928	72,504	13,949
1929	81,547	21,520

Amerikan kauppakamarin (keskuskk:n) julkaisemien tietojen mukaan vienti Venäjälle t.v:n ensimmäisen vuosipuoliskon kuluessa oli 73,232,000 dollaria tuonnin sieltä ollessa 11,211,000.

Amerikan vientiteollisuuden kannalta on siis suuret ja huomattavaa kasvua osoittavat intressit kysymyksessä.

Saanee jonkulaisen käsityksen miten Amerikan vienti Venäjälle jakautuu eri tavararyhmien kesken seuraavista soviet-lähteistä saaduista luvuista. Ne ovat otetut Amtorgin kahdesti kuu- kaudessa julkaisemasta "Economic Revue of the Sovjet Union" nimisestä aikakauslehdestä. Niiden ilmoitetaan osoittavan Amtorgin ostosten määriä kahtena viimeisenä tilivuotena (1 p. lokak.- 30 p. syysk.) jaettuna tavararyhmiin, lukujen osoittaessa tuhansia dollareita.

Sisältyy rangaistusmääräyksiä, jotka amerikalaisen mielestä riis- tävät työltä vapaan työn luonteen, "indentured labor" tässä merki- tyksessä rinnastetaan pakollisen työn kanssa. Tällaista työtä 307 section pääasiallisesti tarkoittanee käyttämällä termiä.

	1928-29	1929-30
1. Raaka-aineita	4,941	2,822
2. Puolivalmisteita	2,690	1,836
3. Voima- ja teollisuuskoneita . . .	28,511	50,420
4. Voimavaunuja ja varusteita . . .	5,275	5,686
5. Maatalouskoneita ja varusteita. .	28,276	63,530
6. Kulutustavaroita	113	120
7. Sekalaista	2,423	4,379
Yhteensä	72,229	128,793

Mikäli, kuten joltisellakin varmuudella odotetaan, kysymys Venäjän kaupasta tulee esille, voi olla jokseenkin varma, ottaen huomioon amerikkalaisten vienti-intressien voimakkuuden ja moninaisuuden, että asian ympärille syntyy voimakas taistelu.

Venäläisen puutavaran ja paperipuun tuonnista.

Kuten raportissani no. 9 mainitsin, Venäjän puutavaran tuonti kohosi 19,000 standerttiin (täsmällinen luku, laskien 200 boardfeet standerdiksi, oli 18,968 standerttia). Tuonnin arvo, virallisten lukujen mukaan, lasketaan olleen 768,465 dollaria. Ilmoitin ennustetun että tuonti tänä vuonna kohoaisi 30,000 standerttiin. Kauppadepartementin tilastotoimiston tänään julkaisemien lukujen mukaan Venäjän puutavaraa on tämän vuoden 10 ensimmäisenä kuukautena tuotu 47,856,000 board feet, eli siis 23,928 standerttia, arvoltaan 1,006,506 dollaria. Ennustettu määrä siis ei ainakaan ollut liian alhainen.

Mikäli olen varmana pitämäältäni ^{kuullut} taholta, venäläisen puutavaran pääagentilla (A.C. Dutton Lumber Corporation, Poughkeepsie, N.Y.) on sopimus Sovjet-Venäjän kanssa, joka oikeuttaa venäläiset myymään vain 20 % tänne viemistään puutavaroista jonkun muun kautta. Tällä tavoin Duttonilla on ollut määräämisvalta markkinoille päästämiin tavaramääriin nähden, joten hän myös on voinut välttää polkuhintoihin myyntiä. Samalta taholta saamani tiedon mukaan tänä vuonna tuotuihin puutavaroihin olisi sisältynyt huomattava määrä sellaista, joka ei ole katkottu amerikkalaisiin standardimittoihin, Duttonin sanotaan pystyneen tällaisenkin tavaran

käyttämään edullisesti hyväkseen.

Mitä paperipuuhun tulee, sitä tuotiin viime vuonna 6,481 cords, joka (laskettuna 1 cord = 3,623 m³) vastaa 23,480 m³, arvoltaan 101, 213 dollaria, siis varsin pieni määrä; tänä vuonna, syyskuun loppuun, eli 9 kuukauden aikana sitä on tuotu 103,559 cords, eli 375,335 m³, 954,784 dollarin arvosta.

Kuta enemmän venäläistä paperipuuta on käytetty, sitä paremmin on päästy selville sen hyvistä ominaisuuksista yhdysvaltalaiseen ja kanadalaiseen verrattaessa. Tosin on jouduttu huomaamaan, että sitä käyttäen ei saada, ei ainakaan säännöllisessä valmistuksessa, 20 % enemmän selluloosaa, kuten alussa ilmoitettiin, vaan ainoastaan 10 - 13 % enemmän kuin vastaavasta kuutiomäärästä amerikkalaisten raaka-ainetta, mutta toiselta puolen väitetään nykyään, että nopeakulkuisissa rotatio-koneissa käytettäväksi paperia valmistettaessa, laatu tulee huomattavasti parempaa, jos venäläisestä paperipuusta valmistettua massaa sekoitetaan mukaan. Tuntuuhan melkein siltä, kuin venäläisten paperipuiden käyttäjät tällä tavoin joutuisivat tekemään propagandaa pohjoiseuroopalaisen selluloosankin hyväksi, ainakin muokkaamaan maaperää sen laatuominaisuuksia esittäväälle propagandalle.

Voi joltisellakin varmuudella ennustaa, että jos kerran Venäjän tuonnin estämiskysymys tulee kongressissa esille, sanomalehti-intressit tulevat käyttämään suurta vaikutusvaltaansa puutavara-intressien ajamain toimenpiteiden vastustamiseksi.

New Yorkin kauppakamarin päätöslause.

New Yorkin Kauppakamarin päätöslause, josta ulkoasiainministeriö sähköllä ilmoitti saaneensa tietoja Berliinistä päin, oli mainitun kauppakamarin, pyynnöstämme, lähettämän pöytäkirjanotteen mukaan seuraavan muotoinen:

"At the regular monthly meeting of the Chamber of Commerce of the State of New York, held November 6, 1930, the following Preamble and Resolutions, submitted by its Executive Committee, were adopted, with but two dissenting votes:

Whereas, It has been conclusively established that it has been the consistent policy of the Soviet Government to promote discontent, disloyalty and the subversion of governments with which it has sought economic and political relations; and

Whereas, Despite these facts, agents of the Soviet Government in defiance of the spirit, if not the letter, of our Immigration Laws are freely admitted into the United States; be it

Resolved, That the Chamber of Commerce of the State of New York urges, in emphatic terms, the Executive and Legislative branches of the Government of the United States to take steps for the protection of American political institutions and economic interests, in concert, if need be, with all governments with which the United States is in friendly diplomatic relations; and be it further

Resolved, That the President and Executive Committee of the Chamber be authorized and requested to take such steps as may be deemed expedient and proper to promote the policies hereinbefore set forth."

Asialle ei Amerikan lehdissä oltu kiinnitetty suurtakaan huomiota. Lähetystö ei siitä ollut mitään tietoja huomannut ja kysyessäni, sähkösen saatuani, valtiodepartementin Itä-Europan jaoston päälliköltä, joka seuraa departementin hyvin hoidetulta lentileikkeletoimistolta saatuja Venäjää jollain tavoin koskenevia leikkeitä, hän ilmoitti ettei hän ollut mitään sanomalentitietoa asiasta nähnyt. Muuta tietä hän sanoi kuulleensa että jonkunlainen päätöslauselma N.Y. kauppakamarilta oli lähetetty Valkoiseen Taloon, josta hän tiesi sen piakkoin saavansa. Viime viikolla häntä tavatessani hän sanoi asiakirjan saapuneen, sekä lausui omana arvelunaan, ettei se tulisi antamaan aihetta mihinkään toimenpiteisiin hallituksen puolelta. Hänen vastaavanlaiset ennustelunsa ovat alkaisemmin aina osoittautuneet paikkansa pitäviksi.

Syksyiset huhut venäläisen vehnän dumpingista.

Syyskuulla, Helsingissä ollessani, muistan lehtien levitel-
leen uutisia venäläisten vehnän myynnistä Chicagon pörssissä. Kos-

ka en Suomen lendissä ole huomannut asian pian selvinnyttä oikeaa laittaa esittäviä kirjoituksia voi olla syytä, täydellisyyden vuoksi, sitä tässä valaista.

Kysymyksessä ei ollut venäläisen vehnän Yhdysvaltoihin myyminen vaan laskusuunta-keinottelu, jossa myynnit peitettiin Chicagossa myöhemmin tendyillä vastaavilla ostoilla. Venäläiset saivat huomattavan voiton. Siitä mainitut luvut vaihtelevat \$ 500,000 ja 1 miljoonan välillä.

Asiahan tšekäläisessä lendistössä oli herättänyt tavatonta huomiota, ennenkaikkea sen kautta että maatalousministeriö itse julisti asian suurmerkitykselliseksi. Kun edustajahuoneen, Fishin puheenjondolla toimiva komitea, jonka toiminnasta lähetystö muussa yhteydessä on tiedoittanut, ryhtyi asiaa tutkimaan, ilmeni, että kysymyksessä oli niin pieni määrä, 7 milj. bushelia, ettei se asian tuntijain lausunnon mukaan, voinut huomattavasti hintoihin vaikuttaa, ja että kaupat oli tehty tavalla, joka osoitti kysymyksessä olevan tavallisen keinottelun. Joka tapauksessa Chicagon Board of Trade, estääkseen venäläisten jatkuvia operatioita, pani syysk. 26 p:nä voimaan määräyksen, joka kieltää hallituksilta oikeuden tehdä laskusuunta-keinottelumyyntejä (short selling) Chicagon pörssissä.

Joskaan asialla siis ei ollut sitä merkitystä kuin alussa luultiin, se kuitenkin varsin selvästi valaisee venäläisten viisivuotis-suunnitelman takana olevaa keinottelupsykologiaa. Ei häikäillä pörssikeinotteluihin turvautumista saadakseen irti rahoja.

L. Astrom

Jälkikirjoitus.

Valtiovaraindepartementin uudet ohjeet vankityön toteamiseksi.

Ennenkuin edelläoleva raportti oli pantu postiin, valtiovaraindepartementin uudet ohjeet tariffilain 307 sektionin toimeenpanemiseksi saatettiin julkisuuteen. Lähetystö lähetti sähköllään no. 51 lyhyesti ohjeiden pääperiaatteista, jotka olivat samat kuin edelläolevassa raportissa ilmoitetaan odotetun säädettäviksi, toisin sanoen, että todistusvelvollisuus siirretään tavarin tuojalle, mikä tietää, että tavaroita tuotaessa alueelta, jolla vankityötä voidaan osoittaa käytettävän, ne voidaan selittää vankityöksi, jollei tuoja hanki riittävää selvitystä etteivät ne sitä ole.

Ohjeiden teksti lähetettiin Ministeriölle kirjeen no. 1828 liitteenä.

Niillä tahoilla, joilla on tunnettu pettymystä Venäjän puutavaran ja paperipuum tuontiin kohdistuvain viime kesäisten kieltö-yritysten epäonnistumisen johdosta, on kiinnitetty suuria toiveita valmistelun alaisina olleisiin uusiin ohjeisiin. Epäilemättä mahdollisuudet saada tuonti Venäjältä estetyksi ovat ohjeiden kautta entisestään suuresti lisääntyneet. Mutta tässä tapauksessa, kuten yleensä takäläisistä laista ja ohjesäännöistä puheen ollessa, on mahdoton varmuudella ennustaa miten säädökset vaikuttavat, ennenkuin on nähty millä tavalla ja missä hengessä ne toimeenpannaan.

Ohjesääntöihin sisältyvät detaljimääräykset voidaan ehkä toteuttaa sitenkin, ettei mitään häiriötä Venäjän tuonnissa tapahdu. Ohjeissa nimittäin säädetään, että tavaran alkuperä, ja se seikka, ettei se ole vankityöllä tuotettu, voidaan todistaa ulkolaisen viejän valallisella, määrätyn kaavan mukaisella vakuutuksella kolmen kuukauden kuluessa siitä hetkestä, jolloin tavara Yhdysvaltoihin tuotiin. Lisäksi on määrätty, että tämä valallinen vakuutus on yleensä esitettävä Amerikan konsulin edessä, mutta jos

paikkakunta, jolla vakuutus annetaan, on niin etäällä amerikalaisesta konsulaatista, että ei ole käytännöllisesti mahdollista esittää se konsulin edessä, silloin sellaisen valan perustalla, josta valantekijä on rangaistuksen alainen väärin vannossaan siinä jurisdictionissa, jossa vala tehdään. Tämä viimeainittu määräys selitettäne noudatettavaksi Venäjällä. Eikähän sieltä liene vaikea tällaisia valalla vannottuja todistuksia saada.

Uusista ohjeista siis voi edellyttää olevan seurauksena, että venäläisiä tavaroita ei aluksi anneta ulos tullista, sillä vankityötä käyttäen valmistetuiksi epäillyistä tavaroista vaaditaan niiden "domestic value'tä" vastaava vakuus, ennenkuin ne palauttamisenkaan ehdolla annetaan ulos. Mutta nähtäväksi jää hyväksytäänkö venäläisten valallinen vakuutus siitä, ettei tavarain valmistuksessa millään asteella ole käytetty vankityötä, riittävänä todistuksena asian selvittämiseksi. Tulliasioita käsittelevä apulaisvaltiosihtööri Lowman on sitäpaitsi selittänyt, ettei uusia määräyksiä sovelleta tavaroihin, jotka tällä hetkellä ovat matkalla Yhdysvaltoihin, laivoihin tai rautatievaunuihin lastattuna, joten ensimmäiset lastit, joihin määräyksiä sovelletaan ehkä ovat kysymyksessäolevanlaisen vakuutuksen saattamia, ja kysymys silloin kerralla selviää.

Alivaltiosihtööri Mills on New York Times'in edustajalle antanut lausunnon, jossa hän huomauttaa, että kaikki puheet siitä, että uudet ohjeet tarkoittavat sulkea pois kaiken tuonnin Venäjältä, perustuvat erehdykseen. Hän oli samalla antanut seuraavat lähemmät selitykset:

"Nothing could be more fair than that the government should require a certificate that the goods are not convict produced," Under Secretary Mills said. "Such certificates could be easily obtained from the manufacturer or producer.

"Should the treasury hold the certificate not valid, the importer would have recourse to the courts. The courts accept affidavits of foreign producers as evidence. Then it would be necessary for the government to prove in court

that the goods are convict made.

"The commissioner must have reasonable evidence before he makes a finding which prohibits importation unless the importer establishes that the goods are not convict made.

"Just because a complaint is made against the importation of goods, a finding will not be certain. The commissioner of customs must have reason to believe that convict labor has been employed. Nor would a bond be required of importers on a mere complaint. The bond is required in the case of a finding."

Tällä hetkellä ei ole mahdollista sanoa uusien ohjeiden merkityksestä Venäjän tuonnin suhteen muuta, kuin että mahdollisuudet tuontikiellon aikaansaamiseksi ovat entistä suuremmat, mutta samalla on syytä korostaa, ettei vielä ole varmaa tullaanko ohjeita käyttämään Venäjän tuonnin estämiseksi. Meidän omalta kannaltamme se seikka, että viejiltä voidaan vaatia valallinen vakuutus, ettei tuote tai siihen käytetty raaka-aine ole vankityöllä tuotettu, voi aiheuttaa varuillaan oloa sellaisen selluloosan viennissä, jonka raaka-aineena on käytetty venäläistä paperipuuta. Kuulin kesällä Suomessa ollessani kerrottavan toiminimi Hackmanin käyttävän venäläisiä pölkyjä ja Enson suunnittelevan niiden ostamista. Koska luullakseni suomalaiset liikemiehet eivät voi vannon, ettei venäläinen paperipuu ole vankityötä käyttäen valmistettu, lienee varovaisinta, mahdollisten rettelöiden välttämiseksi, sijoittaa venäläisestä raaka-aineesta valmistettu selluloosa muille kuin Yhdysvaltain markkinoille.

L. Suomin.

Sähkösanomajäljennös

Washington 11/2 klo

Saapunut 12/2 klo 2,12, 7,05 ark. klo 10

U l k o a s i a t

H e l s i n k i

5 Päätös koskee Itäkarjalaa 60 asteen pohjoispuolella. Katso kirjeemme 1828 liite, raportin 16 jälkikirjoitus. Koetapaus toimeenpanon luonteesta vasta lopullisesti selvittää käytännöllisen merkityksen. 3.

(Venäjän dumping)

Pöytä. Savolainen

Arkisto
Ministeri
Kansliap.
Pol. os.
Kauppaos.